

Sekundární analýza dat z projektu P-KAP

Rozvoj kariérového poradenství, rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce
škol se zaměstnavateli na SŠ a VOŠ

Mgr. Kateřina Trnková
Mgr. Kristýna Staňková

Praha 2023

Publikace vznikla v rámci činnosti oddělení šetření, analýz a výzkumu

Sekundární analýza dat z projektu P-KAP. Rozvoj kariérového poradenství, rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli na SŠ a VOŠ.

Mgr. Kateřina Trnková, Mgr. Kristýna Staňková

© Národní pedagogický institut České republiky, 2023

Obsah

Úvod.....	5
1. Vzorek škol	5
2. Stav a rozvoj kariérového poradenství podle typu vzdělávání poskytovaného školami	6
2.1 Důležitost rozvoje kariérového poradenství	6
2.2 Současná a plánovaná úroveň realizovaných aktivit v oblasti rozvoje kariérového poradenství podle typů škol	7
2.3 Činnosti realizované v rámci kariérového poradenství a jejich důležitost podle typu školy.....	13
2.4 Bariéry realizace činností a jejich důležitost podle typu školy	16
2.5 Opatření podporující rozvoj kariérového poradenství a jejich důležitost podle typu školy	18
2.6 Realizace opatření pro prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy	22
3. Kariérové poradenství na školách podle úrovně jeho rozvoje.....	26
3.1 Dosažená úroveň rozvoje kariérového poradenství	26
3.2 Předpokládaná úroveň rozvoje kariérového poradenství	28
3.3 Realizované aktivity a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství	29
3.4 Překážky rozvoje kariérového poradenství pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství	31
3.5 Opatření pro rozvoj kariérového poradenství a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství	31
3.6 Aktivity z oblasti prevence a intervence v oblasti předčasných odchodů a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství.....	34
4. Kariérové poradenství optikou indexu sociálního vyloučení.....	36
4.1 Důležitost kariérového poradenství pohledem indexu sociálního vyloučení	37
4.2 Současná úroveň realizovaných aktivit v oblasti kariérového poradenství dle indexu sociálního vyloučení	38
4.3 Předpokládaná úroveň rozvoje kariérového poradenství dle indexu sociálního vyloučení	38
4.4 Aktivity, překážky a opatření pro rozvoj kariérového poradenství z pohledu indexu sociálního vyloučení	39
4.5 Aktivity z oblasti prevence a intervence v oblasti předčasných odchodů a jejich důležitost dle indexu sociálního vyloučení	40
5. Sekundární analýza oblasti prevence a intervence předčasných odchodů	42
5.1 Preventivní aktivity	42
5.2 Intervenční aktivity	43
5.3 Kompenzační aktivity	44
6. Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli	44
6.1 Současná úroveň realizovaných aktivit v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli	45
6.2 Plánovaný posun realizovaných aktivit v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli	47
6.3 Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol	48
6.3.1 Současná úroveň rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol	48
6.3.2 Předpokládaná úroveň rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol	50

6.3.3 Realizované aktivity a jejich důležitost dle úrovně škol.....	51
6.3.4 Překážky rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol .	52
6.3.5 Opatření pro rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli	53
Závěr.....	56

Úvod

V roce 2021 proběhl v rámci projektu P-KAP prostřednictvím dotazníkového šetření sběr dat zaměřený na potřeby středních škol v oblastech povinných i nepovinných intervencí vymezených krajským akčním plánováním. Výsledky analýzy těchto dat jsou shrnuty ve zprávě *Analýza potřeb škol v České republice* (https://archiv-nuv.npi.cz/uploads/III_vlna_CR_report.pdf), která věnuje pozornost všem deseti vymezeným oblastem intervencí a srovnání vývoje potřeb škol za dobu realizace projektu.

Vzhledem k limitovanému rozsahu zprávy nebylo možné využít celý analytický potenciál dat, a zpráva proto některé analytické výstupy neobsahovala. Oblasti, které jsou vnímány jako důležité a zajímavé k dotěžení, jsou kariérové poradenství a rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli. Jejich rozvoj a podpora je mj. součástí kmenové činnosti NPI ČR, a proto byla právě tato témata zvolena k detailnější analýze. Označujeme ji jako sekundární analýzu dat, neboť již není realizována za účelem vyhodnocení projektu P-KAP, ale je vedena snahou zjistit, zda jsou mezi jednotlivými typy škol nějaké rozdíly v oblasti realizace a rozvoje kariérového poradenství a odborného vzdělávání nebo potřeb škol s nimi spojených, případně jaké proměnné za nimi stojí.

Nejprve je věnována pozornost stavu a rozvoji kariérového poradenství podle typů středních škol v rozdělení na školy poskytující více typů vzdělání a školy poskytující pouze jeden typ vzdělání. Dále srovnáváme stav a rozvoj kariérového poradenství (dále KP) na školách s nízkou úrovní rozvoje KP a s vysokou úrovní rozvoje KP. Následně řešíme otázku, zda zařazení lokality školy mezi vyloučené souvisí s mírou rozvoje kariérového poradenství ve školách. Nakonec se zaměřujeme na téma rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli, a to podle typu škol a úrovně rozvoje daného typu spolupráce.

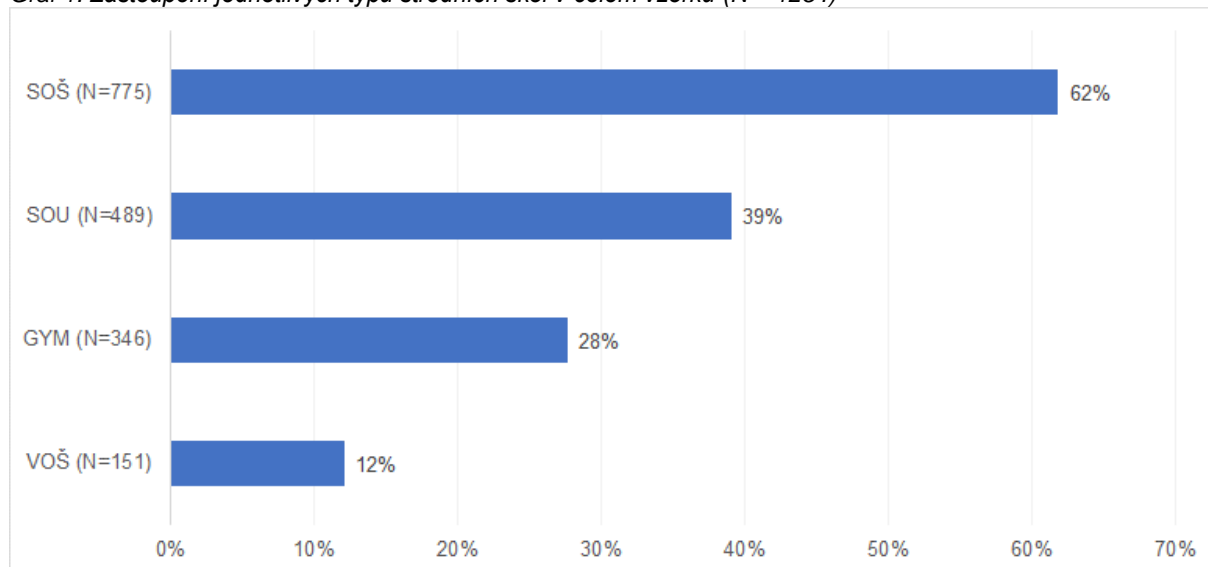
1. Vzorek škol

Pro střední školy jako právní subjekty je poměrně typické, že poskytují více typů vzdělání. Znamená to, že v rámci jednoho právního subjektu funguje např. střední odborná škola a střední odborné učiliště nebo střední odborná škola a vyšší odborná škola. Tato okolnost je důležitá nejen pro fungování školské sítě a organizaci vzdělávání v rámci jedné školy, ale je důležitá i pro analýzu dat v této zprávě.

V původní zprávě (2021) se s daty pracovalo tak, že byl každý typ školy, který byl jednotlivými subjekty identifikován, započítán jednou. Celý vzorek čítá 1254 škol (úroveň REDIZO), bez ohledu na to, kolik typů škol se v nich nachází. Ve vzorku jsou však zastoupeny i školy, jež mají 687, které nabízejí jen jeden typ vzdělání. Dá se očekávat, že mezi těmito skupinami škol lze najít určité rozdíly. S vědomím určitého zjednodušení budeme označovat tyto dvě skupiny uvnitř vzorku jako „kombinaci více typů škol“ a „čisté typy škol“.

V rámci původního dotazování byly osloveny všechny druhy středních škol a vyšších odborných škol. Vzhledem k tomu, že sekundární analýza dat je zaměřena na kariérové poradenství a rozvoj odborného vzdělávání a spolupráci se zaměstnavateli, vynecháme z ní školy praktické a konzervatoře. Jedná se o školy specifické skupinou žáků a vzdělávacích oborů, které jsou z hlediska realizace kariérového poradenství nebo rozvoje odborného vzdělávání takřka nesrovnatelné s ostatními středními nebo vyššími odbornými školami. Celý vzorek a jeho skladba je následující:

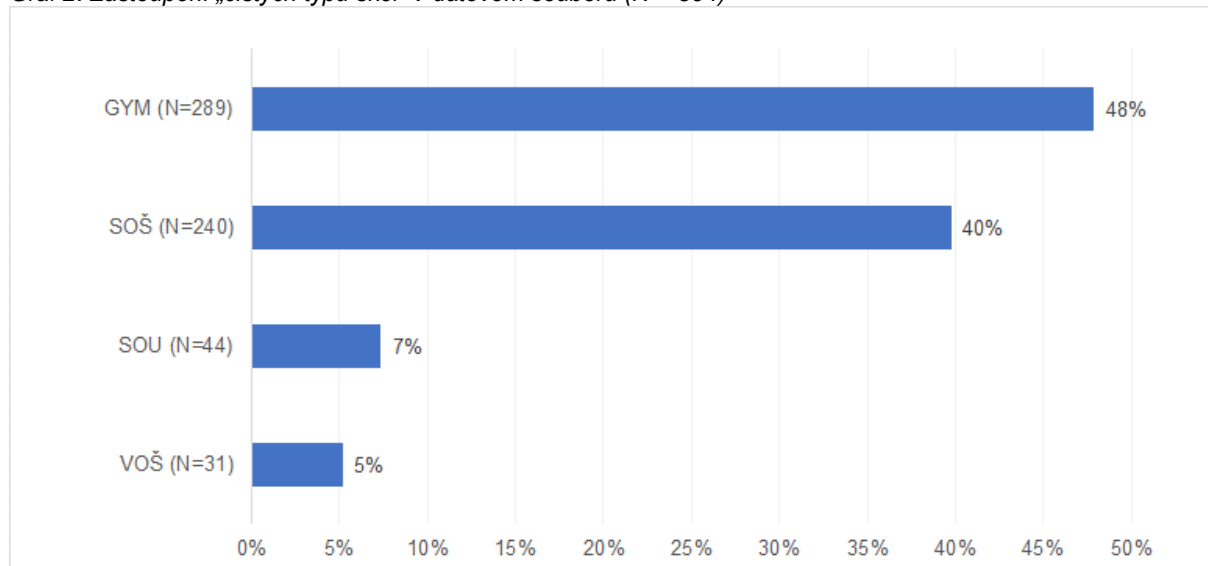
Graf 1: Zastoupení jednotlivých typů středních škol v celém vzorku (N = 1254)

V celém vzorku jsou nejvíce zastoupeny střední odborné školy (62 %), následně střední odborná učiliště (39 %), gymnázia (28 %) a vyšší odborné školy (12 %). V grafu č. 1 zároveň vidíme, o jaký skutečný počet škol jde (N v řádkách). Součet N za jednotlivé typy škol je vyšší než 1254, což právě odráží skutečnost, že v řadě případů jde o „kombinaci více typů škol“.

Z této množiny jsme vytřídili tzv. „čisté typy škol“. Těchto škol je 604 (bez škol praktických a konzervatoří). Budeme-li tedy mluvit o „čistých typech“, budeme pracovat s touto hodnotou.

Graf 2: Zastoupení „čistých typů škol“ v datovém souboru (N = 604)

Vidíme, že mezi „čistými typy škol“ jsou ve vzorku nejčastěji zastoupena gymnázia (48 %) a střední odborné školy (40 %). Obdobně organizovaných středních odborných učilišť a vyšších odborných škol je výrazně méně. Je to 7 %, resp. 5 %.

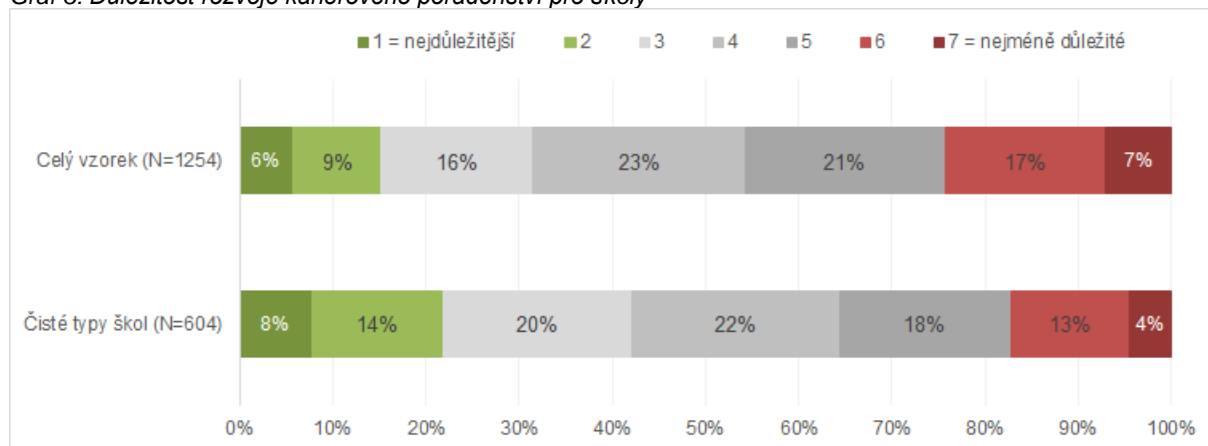
2. Stav a rozvoj kariérového poradenství podle typu vzdělávání poskytovaného školami

V následujícím textu budeme srovnávat mezi sebou stav kariérového poradenství v celém vzorku, který zahrnuje jak školy kombinující typy vzdělávání, tak školy s jedním typem vzdělávání, a v tzv. „čistých typech škol“.

2.1 Důležitost rozvoje kariérového poradenství

Prvním tématem je důležitost rozvoje kariérového poradenství pro školy. V úvodu dotazníku měly školy seřadit sedm oblastí rozvoje školy podle důležitosti, které jim připisují. Číslo jedna měly udělit nejdůležitější oblasti rozvoje, naopak číslo sedm nejméně důležité oblasti rozvoje.

Graf 3: Důležitost rozvoje kariérového poradenství pro školy

V celkovém pohledu vidíme, že ve skupině čistých typů škol má rozvoj kariérového poradenství o něco vyšší prioritu než u celého vzorku škol. Celkem 22 % z nich je řadí na první dvě nejdůležitější místa, v celém vzorku to je 15 %, tedy o 7 % méně.

Následující graf ukazuje, jak se liší důležitost kariérového poradenství mezi školami v celém vzorku a mezi školami čistého typu.

Graf 4: Důležitost kariérového poradenství podle typů škol¹

Hodnoty z celého vzorku naznačují, že KP má vysokou důležitost zejména pro gymnázia, která však již při redukci na čisté typy škol příliš nevzrůstá. Hlavní rozdíl vidíme v prioritizaci kariérového poradenství u vyšších odborných škol, která je výrazně vyšší (o 15 %) u čistých VOŠ. Ve skupině čistých typů je obdobná jako u gymnázií. V ostatních případech není vysoká prioritizace KP tak výrazná, za zmínku stojí ještě střední odborné školy, kde lze vidět u čistých typů posun o 5 % směrem k vysoké důležitosti.

Za pozornost může stát ještě opačný konec škály, tedy zařazení kariérového poradenství na šesté nebo sedmé místo důležitosti. Úbytek těchto voleb u čistých VOŠ jde na vrub zejména vysoké prioritizaci, úbytek u SOŠ se rozděluje na úkor častějších voleb obojího druhu. U čistých SOU lze naopak vidět nárůst, který jde na vrub spíše středových voleb.

2.2 Současná a plánovaná úroveň realizovaných aktivit v oblasti rozvoje kariérového poradenství podle typů škol

Další segment dat vypovídá o stávající úrovni rozvoje kariérového poradenství na školách, která byla rozdělena na úrovně podle rozvinutosti, kdy 1. označuje úroveň základní a 4. úroveň nejvyšší. Každá z úrovní byla zastoupena různým počtem indikátorů a v původní zprávě byla referována pomocí indexu.

Nyní uvedeme, jaké aktivity v rámci kariérového poradenství školy realizují, a to nejprve v celém vzorku a následně upozorníme na hlavní rozdíly ve vzorku čistých typů škol.

Nejvyšší podíly škol realizují aktivity ze 3. (pokročilé) a 4. (nejvyšší) úrovně. Nejčastěji realizovanou aktivitou je aktivita ze 3. úrovně, jež zahrnuje *vyučující, kteří usilují o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či studiu*. Tato aktivita probíhá na třech čtvrtinách škol (74 %). Na zhruba dvou třetinách škol probíhají aktivity

¹ Škála v tomto grafu byla upravena tak, že zeleně označuje součet prvních dvou pozic důležitosti, šedě součet třetích až pátých pozic a červeně součet šestých až sedmých pozic.

4. úrovně týkající se výuky zaměřené na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu (69 %) a nabídky individuálního kariérového poradenství s důrazem na žáky se SVP (63 %).

Tab. 1: Současný stav rozvoje kariérového poradenství na jednotlivých typech škol (celý vzorek)

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	GYM (N=346)	VOŠ (N=151)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi	21%	23%	21%	12%	15%
1	Realizace vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky	21%	23%	20%	27%	10%
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce	53%	50%	52%	63%	44%
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor	22%	36%	27%	10%	17%
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP	44%	45%	44%	49%	32%
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí	26%	28%	27%	25%	20%
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu	40%	39%	38%	46%	32%
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími	59%	61%	61%	58%	55%
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy	51%	62%	58%	46%	47%
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	58%	54%	56%	70%	49%
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná	58%	55%	58%	68%	46%
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu	14%	13%	16%	12%	22%
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	74%	78%	77%	71%	75%
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci	22%	22%	23%	21%	27%
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené	31%	38%	37%	29%	36%
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání	36%	36%	37%	44%	37%
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme	48%	54%	54%	42%	52%
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	63%	67%	65%	65%	56%
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky	45%	41%	46%	53%	47%
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	69%	72%	74%	63%	77%

Barevně jsou zvýrazněny nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

Nejnižší podíly škol provádějí aktivity z 1. úrovně. *Kariérové poradenství probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi a realizace vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce je v souladu s RVP (shodně 21 % škol). Nejnižší podíl (14 %) škol má zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či k dalšímu studiu, tato aktivita patří do třetí úrovně.*

Zohlední-li se typy škol, největší rozdíly nejčastěji nastávají mezi středními odbornými učiteli a gymnázii, středními odbornými učiteli a vyššími odbornými školami a gymnázii a vyššími odbornými školami.

Nejvyšší rozdíl se nachází u podílu SOU (36 %) a gymnázií (10 %), ve kterých se *kariérové poradenství nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit obor*. Další vysoké rozdíly se nacházejí mezi gymnázii a vyššími odbornými školami v aktivitách z úrovně 3 – *individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP a spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná*, které realizují nejčastěji gymnázia a nejméně často VOŠ.

Nejvyšší podíly čistých typů škol také realizují aktivity ze 3. (pokročilé) a 4. (nejvyšší) úrovně. Rovněž nejvyšší podíl škol (72 %) uvádí, že většina *vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu*, což je aktivita ze 3. úrovně. Na druhém místě je shodně s celým vzorkem realizace aktivity ze 4. úrovně – *výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu* (66 %). Třetí nejvyšší podíl čistých typů škol realizuje aktivitu ze 3. úrovně – *spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná* (61 %). K třetí pozici v podstatě patří i další dvě aktivity, jedna ze 3. úrovně – *individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP* –, kterou realizuje 60 % čistých typů škol. Stejný podíl těchto škol (60 %) realizuje ještě aktivitu ze 4. úrovně, kterou je *nabídka individuálního KP všem žákům s pozorností na žáky se SVP*.

Nejnižší podíl škol čistého typu také uvádí, že *má zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či k dalšímu studiu* (13 %), což je charakteristika KP z třetí úrovně. Nepatrně více škol uvádí, že *individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor* (15 %) a ještě o 4 % více škol uvádí, že *KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi* (19 %).

Největší rozdíly v realizaci dílčích činností mezi čistými typy škol nacházíme mezi gymnázii a vyššími odbornými školami (kolem 50 %). Jde o činnost z 2. úrovně – *kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce* (rozdíl 51 % ve prospěch gymnázií), dále *KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti / průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP* (50 % taktéž ve prospěch gymnázií). Třetí nejvyšší rozdíl je u činnosti ze 3. úrovně – *spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná* (rozdíl 49 % ve prospěch gymnázií).

Naopak nejmenší rozdíl mezi školami vykazuje položka 3. úrovně – *většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu* (rozdíl 8 %) –, která je celkově nejčastěji realizovanou aktivitu. Obdobně nízký rozdíl mezi školami (9 %) nacházíme u položky – *ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci* ze 4. úrovně, která však naopak patří spíše mezi málo realizované. V obou případech jde tedy o shodné jednání napříč jednotlivými typy škol.

Tab. 2: Současný stav rozvoje kariérového poradenství na čistých typech škol

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=604)	SOU (N=44)	SOŠ (N=240)	GYM (N=289)	VOŠ (N=31)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi	19%	43%	23%	13%	13%
1	Realizace vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky	22%	18%	17%	29%	3%
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce	55%	34%	53%	64%	13%
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor	15%	41%	18%	9%	16%
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP	43%	30%	43%	50%	0%
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí	25%	30%	27%	25%	19%
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu	41%	41%	38%	45%	35%
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími	58%	52%	61%	58%	32%
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy	45%	43%	50%	43%	32%
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	60%	43%	55%	71%	26%
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná	61%	43%	60%	69%	19%
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu	13%	7%	15%	12%	23%
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	72%	66%	74%	72%	74%
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci	20%	11%	21%	21%	19%
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené	26%	23%	28%	26%	19%
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání	36%	23%	33%	43%	26%
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme	45%	36%	48%	42%	52%
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	60%	52%	59%	64%	35%
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky	47%	27%	47%	52%	39%
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	66%	55%	72%	62%	71%

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

V návaznosti na stávající dosaženou úroveň KP na školách byl mapován zamýšlený rozvoj kariérového poradenství, tedy kam se školy chtějí v budoucnu rozvinout. I zde budeme postupovat tak, že nejprve představíme zamýšlený posun u škol v celém vzorku a následně poukážeme na situaci u čistých typů škol.

Nejvyšší navýšení četností realizovaných aktivit v oblasti rozvoje KP školy očekávají u aktivit ze 4. úrovně. Týká se to především navýšení škol, které by disponovaly *interním systémem pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni vyučující, další pracovníci školy a externí pracovníci; oddělenými pozicemi kariérového poradce a výchovného poradce a u kariérového poradce s odpovídajícím vzděláním*. Pokud by předpokládaný posun vyšel, tyto aktivity by realizovala alespoň polovina škol. Nejnižší posuny, pouze o jednotky procent, lze očekávat u aktivit z 1. a 2. úrovně.

Tab. 3: Plánovaný posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje kariérového poradenství na jednotlivých typech škol v celém vzorku

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	GYM (N=346)	VOŠ (N=151)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi	5% (25%)	5% (28%)	4% (25%)	5% (18%)	3% (19%)
1	Realizace vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky	3% (24%)	3% (26%)	3% (23%)	3% (30%)	3% (13%)
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce	8% (61%)	10% (61%)	9% (61%)	4% (67%)	7% (50%)
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor	6% (28%)	6% (42%)	6% (33%)	5% (15%)	6% (23%)
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP	6% (50%)	7% (52%)	7% (51%)	6% (55%)	2% (34%)
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí	10% (36%)	9% (37%)	11% (38%)	8% (33%)	10% (30%)
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu	5% (45%)	5% (44%)	4% (42%)	4% (50%)	3% (35%)
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími	15% (74%)	15% (76%)	16% (77%)	17% (75%)	13% (68%)
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy	13% (64%)	13% (75%)	13% (71%)	13% (59%)	12% (59%)
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	10% (68%)	11% (64%)	10% (66%)	11% (81%)	5% (54%)
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná	6% (64%)	7% (62%)	6% (65%)	6% (74%)	5% (52%)
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu	19% (33%)	21% (34%)	21% (37%)	19% (31%)	20% (42%)
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	11% (85%)	8% (86%)	9% (85%)	14% (85%)	8% (83%)
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci	28% (50%)	27% (49%)	29% (52%)	32% (53%)	34% (61%)
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené	21% (52%)	21% (59%)	21% (58%)	24% (53%)	18% (54%)
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání	26% (63%)	29% (65%)	29% (66%)	25% (70%)	28% (65%)
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme	18% (66%)	20% (74%)	19% (73%)	17% (60%)	23% (75%)
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	15% (77%)	13% (81%)	14% (79%)	15% (80%)	17% (72%)
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky	20% (65%)	22% (63%)	22% (68%)	20% (73%)	20% (67%)
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	14% (83%)	15% (87%)	13% (87%)	15% (78%)	11% (87%)

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu plánují realizovat napříč jednotlivými typy škol.

U prvních dvou úrovní plánují střední odborná učiliště a střední odborné školy lehce vyšší posuny než gymnázia nebo vyšší odborné školy. U aktivit 3. úrovně lze očekávat nejvyšší posuny u gymnázií a nejnižší u vyšších odborných škol. U aktivit 4. úrovně se počítá s obdobnými posuny na všech typech škol.

Tab. 4: Plánovaný posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje kariérového poradenství na čistých typech škol

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=604)	SOU (N=44)	SOŠ (N=240)	GYM (N=289)	VOŠ (N=31)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi	4% (23%)	2% (45%)	3% (26%)	5% (18%)	6% (19%)
1	Realizace vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky	2% (24%)	2% (20%)	2% (19%)	2% (32%)	0% (3%)
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce	6% (61%)	16% (50%)	7% (60%)	4% (68%)	6% (19%)
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor	6% (21%)	11% (52%)	6% (24%)	4% (14%)	3% (19%)
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP	6% (49%)	9% (39%)	8% (50%)	5% (55%)	0% (0%)
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí	10% (35%)	11% (41%)	13% (39%)	8% (33%)	6% (26%)
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu	4% (46%)	9% (50%)	4% (42%)	4% (49%)	0% (35%)
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími	16% (74%)	14% (66%)	16% (78%)	17% (75%)	6% (39%)
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy	15% (59%)	18% (61%)	14% (64%)	15% (57%)	13% (45%)
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	12% (72%)	23% (66%)	13% (68%)	10% (81%)	3% (29%)
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná	6% (67%)	11% (55%)	6% (65%)	6% (74%)	3% (23%)
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu	19% (32%)	16% (23%)	19% (34%)	19% (31%)	16% (39%)
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	12% (84%)	18% (84%)	10% (84%)	13% (85%)	3% (77%)
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci	29% (50%)	25% (36%)	27% (48%)	31% (52%)	39% (58%)
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené	21% (47%)	14% (36%)	20% (48%)	25% (51%)	3% (23%)
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání	25% (62%)	23% (45%)	26% (58%)	27% (69%)	16% (42%)
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme	17% (62%)	16% (52%)	18% (66%)	16% (58%)	23% (74%)
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	14% (74%)	16% (68%)	13% (72%)	15% (80%)	13% (48%)
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky	21% (68%)	20% (48%)	21% (68%)	21% (72%)	16% (55%)
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu	14% (79%)	20% (75%)	11% (83%)	15% (77%)	6% (77%)

Barevně jsou zvýrazněny nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

Nejvyšší plánovaný posun u čistých typů škol se nachází v aktivitách úrovně čtyři, a to – ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci; kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání a pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené. Realizace tohoto rozvoje by chtěla dosáhnout polovina až dvě třetiny škol.

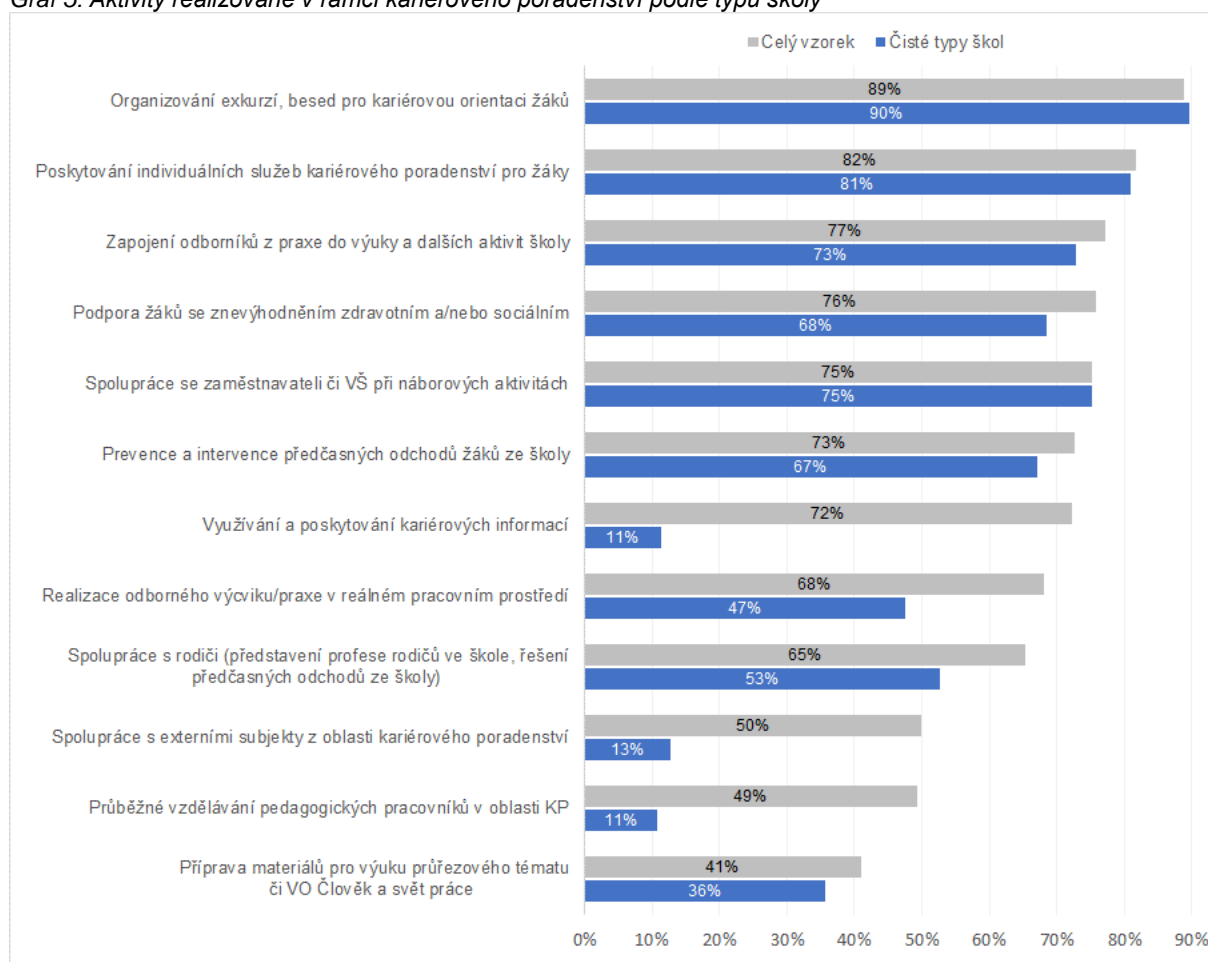
Obdobně jako u celého vzorku, taktéž u čistých typů škol vidíme nejnižší zamýšlený posun u aktivit 1. a 2. úrovně.

U čistých typů škol vidíme největší rozdíly v zamýšleném rozvoji mezi středními odbornými učilišti a vyššími odbornými školami, přičemž zamýšlený nárůst je vyšší u SOU. Je to zajímavé s ohledem na to, že střední odborná učiliště přisuzovala kariérovému poradenství nižší prioritu (viz graf 4).

2.3 Činnosti realizované v rámci kariérového poradenství a jejich důležitost podle typu školy

V rámci kariérového poradenství školy realizují celou řadu aktivit. Mezi nejčastěji realizované jak v celém vzorku, tak v čistých typech škol patří – organizování exkurzí, besed a podobných aktivit pro kariérovou orientaci žáků (89 %, resp. 90 %) a poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky (82 %, resp. 81 %). Pořadí čtyř dalších, nejvíce realizovaných činností KP se mírně liší mezi celým vzorkem a čistými typy škol.

Graf 5: Aktivity realizované v rámci kariérového poradenství podle typu školy

Větší rozdíly nacházíme až v druhé polovině výčtu činností. Jde zejména o využívání a poskytování kariérových informací (rozdíl 61 %), průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti KP (rozdíl 38 %) a spolupráci s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství (rozdíl 37 %).

Dále se podíváme na největší rozdíly v realizaci dílčích činností mezi jednotlivými typy škol.

Tab. 5: Realizace činností KP v jednotlivých typech škol a vzorcích

Druh činnosti	Vzorek	SOU	SOŠ	GYM	VOŠ
Příprava materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	celý vzorek	46%	40%	39%	33%
	čisté typy škol	50%	34%	38%	0%
Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	celý vzorek	94%	92%	18%	95%
	čisté typy škol	84%	86%	4%	97%
Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů ze školy)	celý vzorek	79%	74%	51%	61%
	čisté typy škol	64%	63%	48%	3%
Využívání a poskytování kariérových informací	celý vzorek	73%	76%	77%	71%
	čisté typy škol	39%	7%	6%	55%
Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	celý vzorek	79%	84%	79%	79%
	čisté typy škol	34%	80%	80%	55%
Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	celý vzorek	80%	83%	87%	83%
	čisté typy škol	52%	81%	87%	61%
Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	celý vzorek	81%	77%	73%	69%
	čisté typy škol	75%	68%	72%	32%
Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	celý vzorek	55%	55%	44%	54%
	čisté typy škol	36%	7%	6%	52%
Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	celý vzorek	83%	88%	66%	95%
	čisté typy škol	57%	85%	62%	94%
Spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství	celý vzorek	55%	54%	52%	51%
	čisté typy škol	43%	8%	7%	61%
Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy	celý vzorek	84%	79%	62%	73%
	čisté typy škol	73%	73%	62%	68%

V tabulce jsou barevně označeny největší rozdíly v četnostech mezi celým vzorkem a vzorkem čistých typů škol.

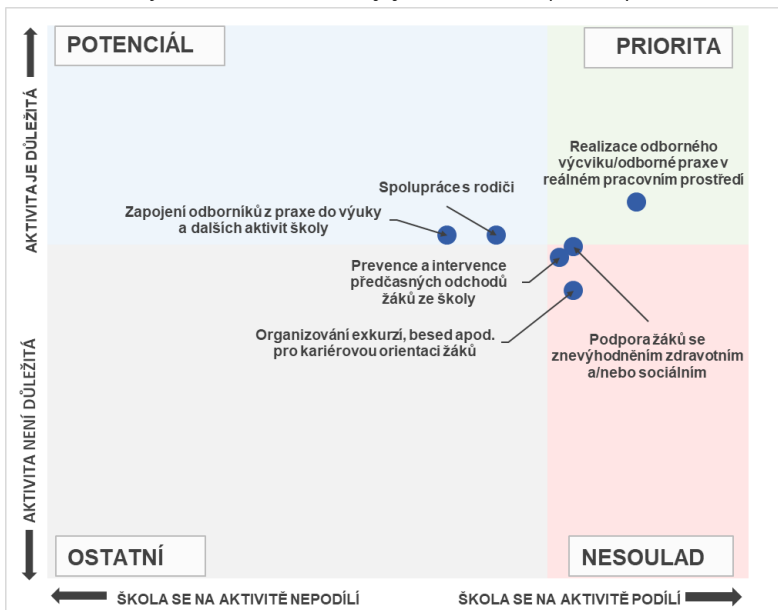
Část rozdílů v realizaci jednotlivých činností v rámci celého vzorku nebo mezi čistými typy škol lze vysvětlit tím, že se daná činnost takřka nebo vůbec nevztahuje k danému typu školy – jde o *přípravu materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a spolupráci s rodiči* u VOŠ nebo o *realizaci odborného výcviku / praxe v reálném pracovním prostředí* u gymnázií.

Překvapivě vysoké rozdíly, v desítkách procent, se nacházejí u *využívání a poskytování kariérových informací, průběžného vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti KP a u spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství*, a to vždy mezi SOŠ a GYM. Není zcela zřejmé, čím vysvětlit takové rozdíly, rádi bychom zde nabídli dvě možná vysvětlení: 1) respondenti vyplňující dotazník za subjekty realizující více typů vzdělávání v rámci jedné školy nerozlišují přesně, pro jaký typ vzdělávání jsou činnosti kariérového poradenství realizovány, a čísla tak mohou být nadhodnocena; 2) data za vzorek čistých škol odrážejí reálnou situaci na těchto školách a nízké hodnoty mohou odrážet nízké kapacity nebo zdroje, kterými disponují anebo nízkou prioritou činností.

Na realizaci jednotlivých činností v rámci kariérového poradenství se ještě můžeme podívat optikou důležitosti, kterou jim jednotlivé typy škol připisují. V následujících grafech budeme referovat o čistých typech škol a případné rozdíly vůči celému vzorku popíšeme v textu². Vybráno je vždy pouze šest nejvíce realizovaných činností.

² Grafy stejného typu za celý vzorek jsou publikovány ve zprávě *Analýza potřeb škol v České republice (2021)*, zde je vynecháme, aby nedošlo k zahlcení textu grafy, a hlavní rozdíly popíšeme slovně.

Graf 6: Aktivita realizované SOU a jejich důležitost (N = 44)

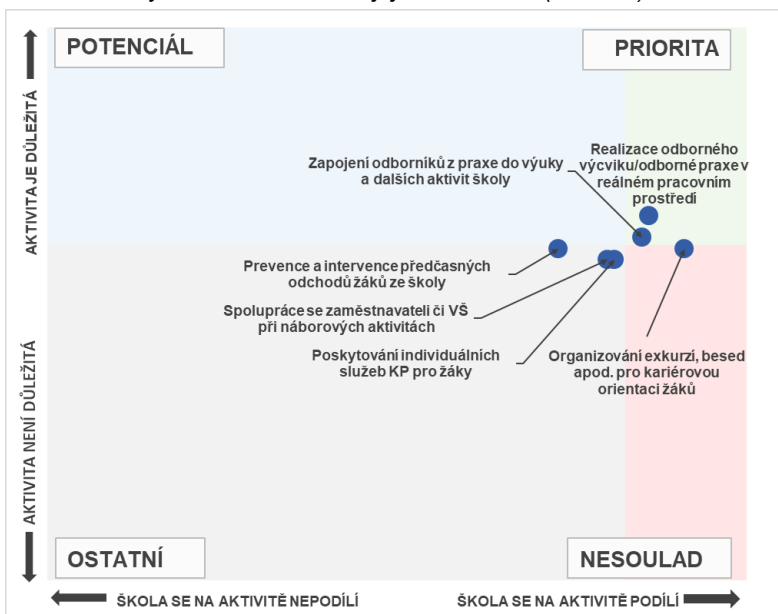
Střední odborná učiliště nejčastěji realizují odborný výcvik / odbornou praxi v reálném prostředí, což je zároveň aktivita, které připisují nejvyšší důležitost.

Mezi aktivitami, které jsou sice často realizovány, avšak nejsou vnímány jako příliš důležité, se nacházejí organizování exkurzí a besed a také prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy. Jednání škol se tedy nachází v určitém nesouladu.

Jako aktivity s potenciálem lze u SOU identifikovat spolupráci s rodiči a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy. Jsou vnímány jako důležité, k jejich realizaci však nedochází tak často.

Oproti datům v celém vzorku vidíme rozdíl zejména v zařazení spolupráce s rodiči mezi prvních šest prioritních činností, a to rovnou mezi aktivity s potenciálem rozvoje.

Graf 7: Aktivita realizované SOŠ a jejich důležitost (N = 240)

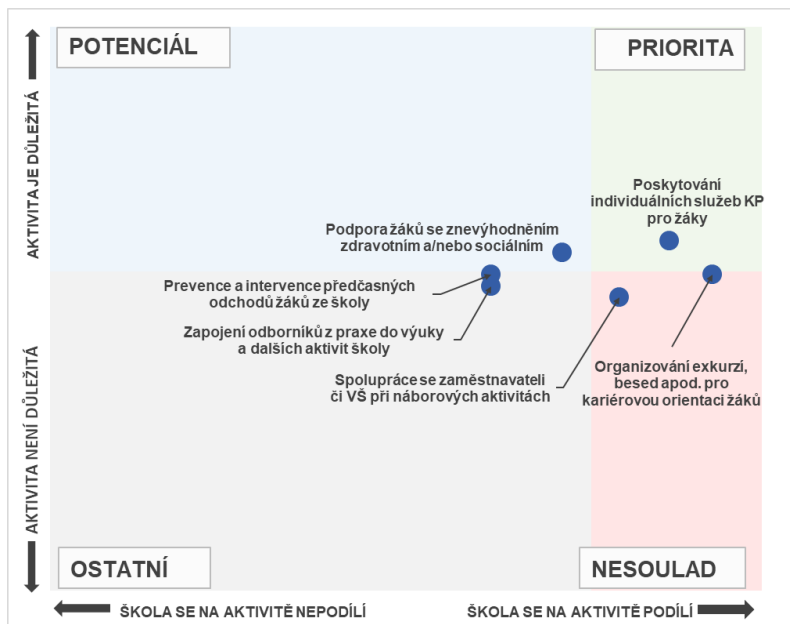

Rovněž pro střední odborné školy je prioritou realizace odborného výcviku / odborné praxe v reálném prostředí a k tomu ještě zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy.

Na hranici nesouladu se nachází organizování exkurzí a besed. K aktivitám s potenciálem se blíží prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy.

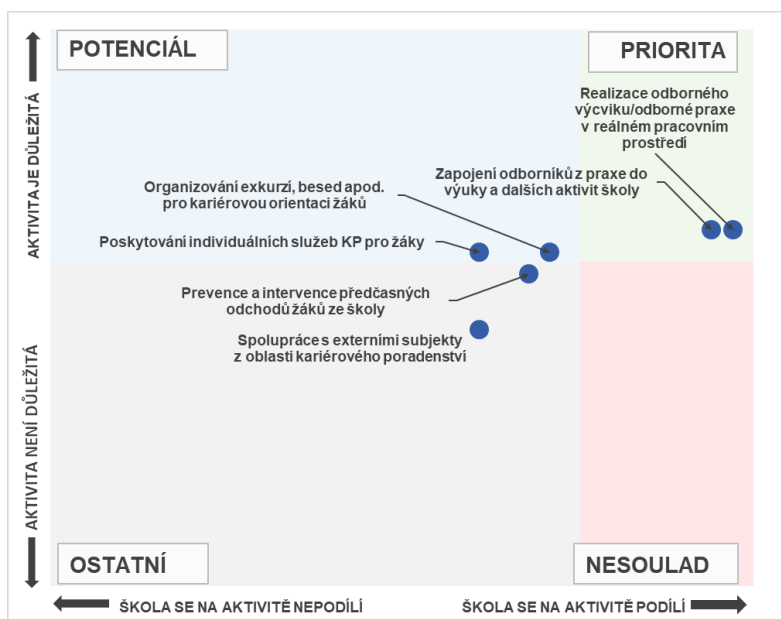
Rozdíl oproti celému vzorku škol je ve vyšší důležitosti připisované exkurzím a besedám, a naopak trochu nižší důležitosti připisované prevenci a intervenci předčasných odchodů.

Graf 8: Aktivita realizované gymnázii a jejich důležitost (N = 289)

mezi šesti nejčastěji realizovanými aktivitami. Důležitost *spolupráce se zaměstnavateli a VŠ* je vnímána jako vyšší mezi čistými typy gymnázií.

Graf 9: Aktivita realizované VOŠ a jejich důležitost (N = 31)

v čistém vzorku představuje potenciál, se v celém vzorku ocitá v nesouladu. Školy sice tuto aktivitu realizují často, ale v porovnání s ostatními aktivitami ji považují za méně důležitou. *Poskytování individuálních služeb KP pro žáky* vytváří pro školy také potenciál.

2.4 Bariéry realizace činností a jejich důležitost podle typu školy

Realizace kariérového poradenství naráží v různých školách i v různých typech škol na řadu překážek. Jejich mapování se věnuje tato kapitola.

Srovnáme-li pořadí nejčastěji uváděných bariér v rámci rozvoje kariérového poradenství, opět nenajdeme rozdíl v pořadí pěti prvních překážek. Čisté typy škol více referují o *nedostatku příležitosti pro vzdělávání kariérových poradců* (o 7 %) nebo o tom, že *na žádné překážky nenarážejí* (o 4 %). Naopak méně často referují o *nedostatečném technickém a materiálním zabezpečení KP* (o 15 %) a *malém zájmu o kariérové poradenství* (o 8 %).

Pro gymnázia je prioritou *poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky*.

Na hranici nesouladu je *organizování exkurzí a besed*, které se realizuje často, ale je mu připisována průměrná důležitost. Uvnitř nesouladu se pak nachází *spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách*.

Jako aktivitu s potenciálem rozvoje gymnázia vnímají *podporu žáků se znevýhodněním* a na jeho hranici ještě *prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy*.

Při analýze dat z gymnázií v celém vzorku se v tomto grafu objevilo *využívání a poskytování kariérových informací*, které po očištění vzorku není

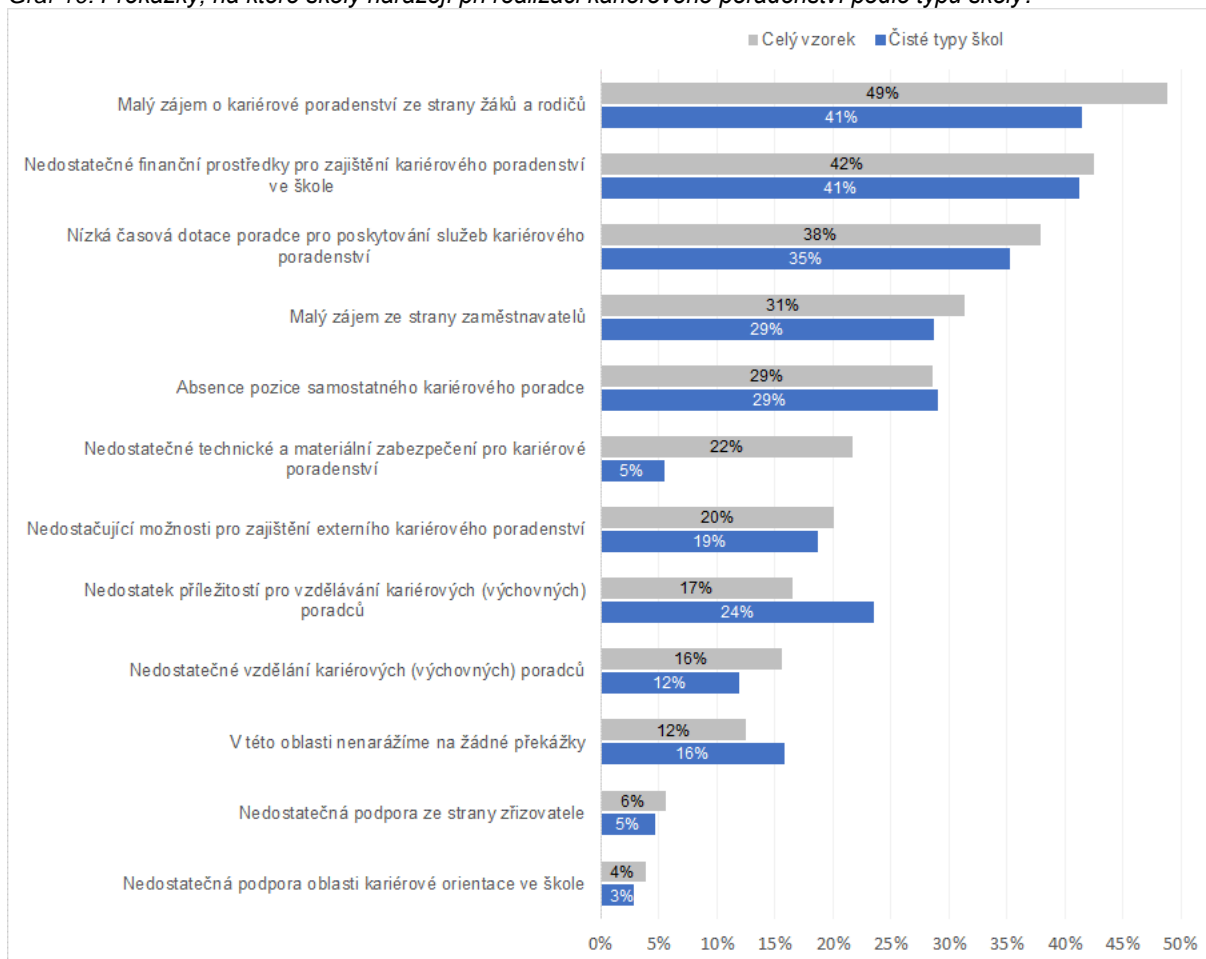
Zajímavý je případ VOŠ, u kterého nenalzáme aktivity, které by spadaly do tzv. nesouladu.

Mezi prioritami těchto škol v oblasti kariérového poradenství se nachází *realizace odborného výcviku/praxe v reálném pracovním prostředí a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy*.

Organizování exkurzí a besed a poskytování individuálních služeb KP pro žáky se nachází slabě nad hranicí potenciálu.

V celém vzorku VOŠ tvoří *zapojení odborníků z praxe do výuky a realizace odborného výcviku* také prioritní aktivity. *Organizování exkurzí a besed*, které

Graf 10: Překážky, na které školy narážejí při realizaci kariérového poradenství podle typu školy.

Obecně se dá říci, že největší rozdíly mezi celým vzorkem a čistými typy škol lze nalézt u vyšších odborných škol. Takřka u všech položek ve výše uvedené tabulce nacházíme u čistých typů VOŠ nižší skóre s výjimkou posledních dvou, které se týkají *nedostatečného technického a materiálního zabezpečení pro KP* (o 10 % více než v celém vzorku) a *absence překážek v oblasti KP* (o 11 % více než v celém vzorku).

Tab. 6: Překážky v realizaci činností KP a rozdíly mezi typy škol

Druh činnosti	Vzorek	SOU	SOŠ	GYM	VOŠ
Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	celý vzorek	43%	40%	40%	34%
	čisté typy škol	32%	34%	40%	10%
Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	celý vzorek	45%	48%	39%	48%
	čisté typy škol	23%	48%	39%	39%
Nedostatečné vzdělání kariérových (výchovných) poradců	celý vzorek	19%	19%	13%	21%
	čisté typy škol	5%	13%	12%	10%
Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců	celý vzorek	17%	20%	14%	22%
	čisté typy škol	5%	22%	30%	3%
Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství	celý vzorek	23%	23%	18%	19%
	čisté typy škol	18%	22%	17%	6%
Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	celý vzorek	63%	56%	32%	41%
	čisté typy škol	68%	53%	30%	26%
Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství	celý vzorek	24%	25%	22%	22%
	čisté typy škol	20%	3%	3%	32%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	celý vzorek	8%	9%	18%	21%
	čisté typy škol	11%	10%	19%	32%

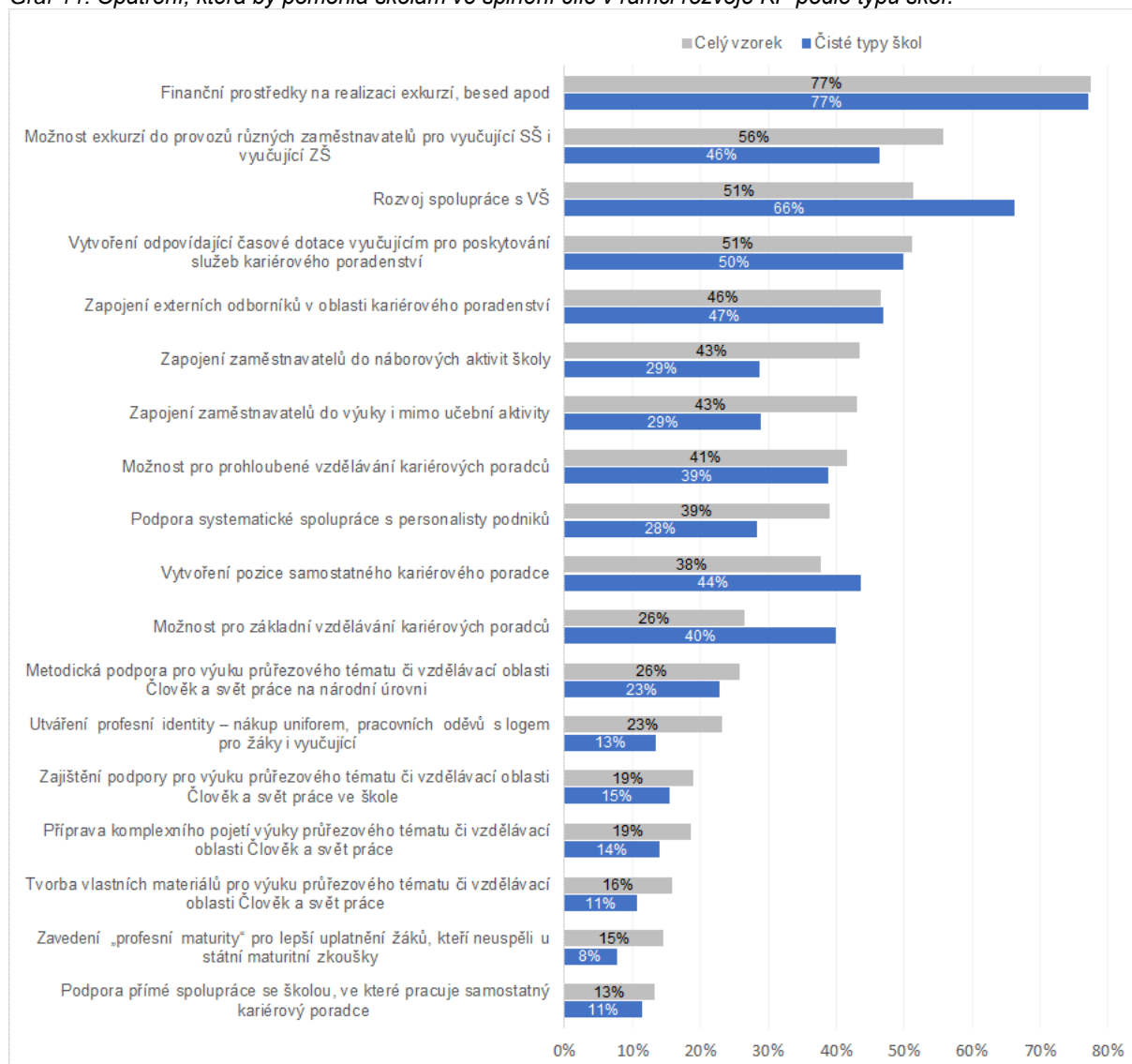
Hodně rozdílů je i u hodnocení překážek v oblasti KP u SOU v celém a čistém vzorku. Opět SOU čistého typu referují o překážkách převážně méně.

Zajímavý je ještě větší rozdíl v hodnocení *nedostatečnosti technického a materiálního zabezpečení pro KP* u SOŠ a gymnázií, kdy čisté typy škol o těchto překážkách takřka nereferejí (rozdíl 20 % a více). Naopak čisté typy gymnázií častěji zmiňují *nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových poradců* (o 16 % více).

2.5 Opatření podporující rozvoj kariérového poradenství a jejich důležitost podle typu školy

Na téma překážek navazuje téma opatření, která by pomohla realizaci cílů stanovených v rámci rozvoje kariérového poradenství na školách. Školy opět označovaly opatření, která by pro ně byla nápomocná, a návazně hodnotily i jejich důležitost.

Graf 11: Opatření, která by pomohla školám ve splnění cíle v rámci rozvoje KP podle typu škol.

Z grafu výše je zřejmé, že školy v celém vzorku a tzv. čisté typy škol vnímají žádoucí opatření mírně odlišně. Shoda panuje u *finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod.*; *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství*; *zapojení externích odborníků v oblasti KP* a *možnosti prohloubeného vzdělávání kariérových poradců*.

Čisté typy škol více akcentují *rozvoj spolupráce s VŠ* (o 15 %); *možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců* (o 14 %) a *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce* (o 6 %).

U škol v celém vzorku jsou častěji uváděné *možnosti exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů* (o 10 %); *zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy* (o 14 %) a *do výuky i mimo učební aktivity* (o 14 %); *podpory systematické spolupráce s personalisty podniků* (11 %) a *utváření profesní identity* (o 11 %).

Vnímání jednotlivých opatření optikou jednotlivých typů škol prezentuje následující tabulka.

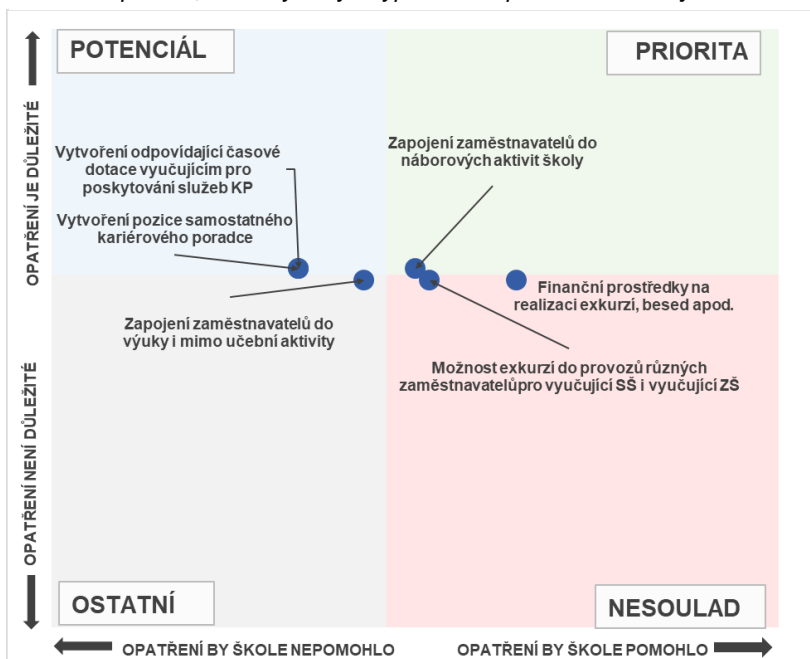
Tab. 7: Opatření, která by pomohla školám v dosažení stanoveného cíle v rozvoji KP – srovnání typů škol.

Druh činnosti	Vzorek	SOU	SOŠ	GYM	VOŠ
Metodická podpora pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce na národní úrovni	celý vzorek	28%	28%	26%	21%
	čisté typy škol	18%	23%	25%	3%
Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství	celý vzorek	55%	55%	56%	46%
	čisté typy škol	34%	48%	56%	26%
Vytvoření pozice samostatného kariérového poradce	celý vzorek	41%	39%	39%	40%
	čisté typy škol	34%	10%	75%	16%
Možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců	celý vzorek	28%	29%	24%	25%
	čisté typy škol	16%	37%	45%	48%
Možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců	celý vzorek	45%	45%	46%	48%
	čisté typy škol	32%	37%	43%	23%
Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	celý vzorek	49%	51%	49%	50%
	čisté typy škol	32%	50%	45%	55%
Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity	celý vzorek	56%	54%	27%	56%
	čisté typy škol	43%	49%	10%	32%
Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	celý vzorek	67%	59%	16%	45%
	čisté typy škol	50%	49%	9%	26%
Utváření profesní identity – nákup uniform, pracovních oděvů s logem pro žáky i vyučující	celý vzorek	37%	31%	8%	36%
	čisté typy škol	20%	19%	6%	32%
Rozvoj spolupráce s VŠ	celý vzorek	34%	48%	81%	54%
	čisté typy škol	2%	58%	82%	65%
Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	celý vzorek	67%	64%	40%	56%
	čisté typy škol	52%	61%	36%	23%
Podpora systematické spolupráce s personalisty podniků	celý vzorek	54%	53%	18%	52%
	čisté typy škol	30%	46%	12%	39%
Zavedení „profesní maturity“ pro lepší uplatnění žáků, kteří neuspěli u státní maturitní zkoušky	celý vzorek	25%	23%	4%	15%
	čisté typy škol	0%	18%	1%	0%

Hlavní obecný rozdíl se týká vnímání potřebnosti jednotlivých opatření u SOU a VOŠ v celém a čistém vzorku. SOU ve všech případech vykazují u čistého vzorku nižší podíly, zpravidla více než o 10 %. Čisté VOŠ většinou rovněž vykazují nižší skóre s výjimkou *možnosti pro základní vzdělávání kariérových poradců* (o 23 % více) a *rozvoje spolupráce s VŠ* (o 11 % více). U čistých SOŠ vidíme menší podíl škol uvádějících potřebu vytvoření pozice samostatného kariérového poradce (o 29 %) a utváření profesní identity (o 12 %). Pro čistá gymnázia je výrazně potřebnější *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce* (o 36 %) a *možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců* (o 21 %). Naopak jako méně potřebné vnímají *zapojení zaměstnavatelů do výuky* (o 17 %).

Nyní opět uvedeme grafy, srovnávající šest nejčastěji uváděných opatření, která by podpořila rozvoj kariérového poradenství u jednotlivých čistých typů škol, a okomentujeme rozdíl oproti celému vzorku.

Graf 12: Opatření, která by čistým typům SOU pomohla v rozvoji KP.

Jako nejdůležitější, prioritní opatření, které by SOU napomohlo v rozvoji kariérového poradenství, školy uvedly *zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy*.

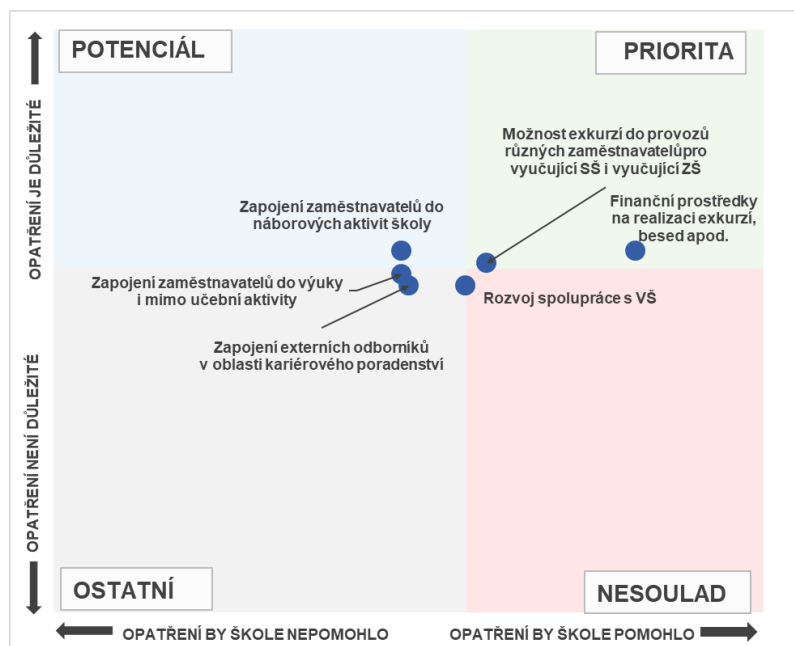
Na hranici priorit a nesouladu leží *finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed a možnosti realizace exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů*.

Mezi aktivity s potenciálem se zařadily *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce* a *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství*.

Ve srovnání v celém souboru škol vidíme, že aktivity *finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed a možnosti realizace exkurzí do*

provozů různých zaměstnavatelů byly umístěny v poli priorit. Na druhou stranu vytvoření pozice samostatného kariérového poradce se neobjevilo mezi šesti nejčastěji uváděnými opatřeními.

Graf 13: Opatření, která by čistým typům SOŠ pomohla v rozvoji KP.

pro poskytování služeb kariérového poradenství.

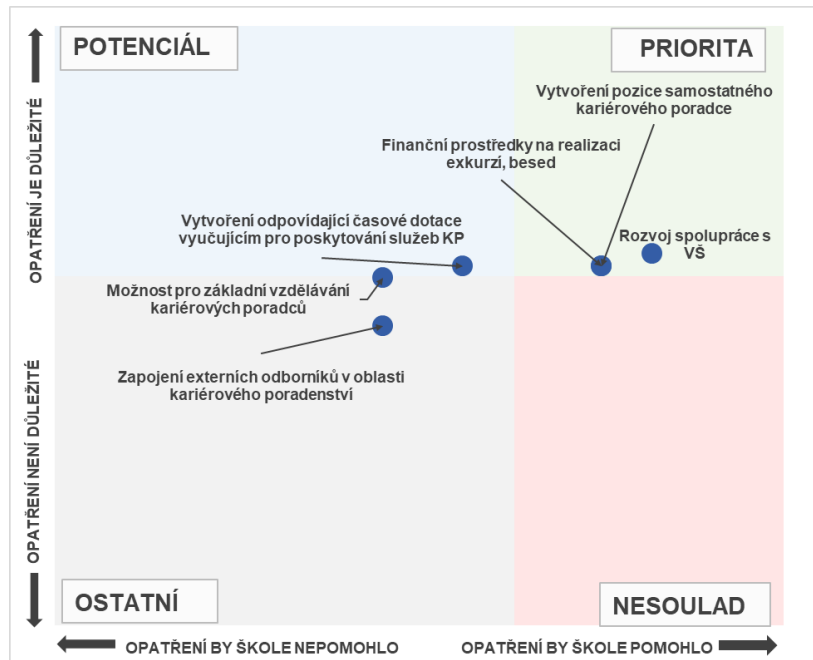
Z pohledu SOŠ jsou prioritním opatřením *finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed a možnost exkurzí do provozů zaměstnavatelů pro vyučující*.

Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy je vnímáno jako opatření s potenciálem. Na jeho hranici pak vidíme ještě *zapojení zaměstnavatelů do výuky*.

Rozvoj spolupráce s VŠ je již na hranici nesouladu. Jeho důležitost pro školy je podprůměrná, ale velká část SOŠ jej uvádí mezi nápomocnými opatřeními.

Pohled na výsledky celého souboru škol říká, že v jeho rámci se mezi aktivitami s potenciálem objevilo *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím*

Graf 14: Opatření, která by čistým typům gymnázií pomohla v rozvoji KP.

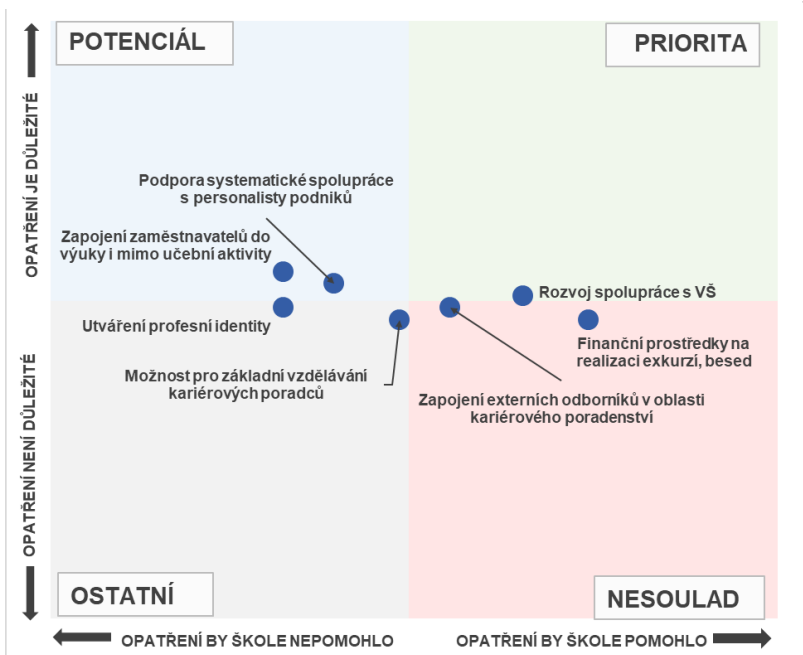

U gymnázií se hned tři opatření ocitla mezi prioritními. Jde o *rozvoj spolupráce s VŠ, vytvoření pozice samostatného kariérového poradce a finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed*.

Jako opatření s potenciálem je gymnázií vnímáno *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb KP*. Hraničně pak ještě *možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců*.

Hlavní rozdíl oproti vzorku všech škol je zařazení opatření *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce* mezi prvních šest uváděných, a to s nadprůměrnou důležitostí.

Graf 15: Opatření, která by čistým typům VOŠ pomohla v rozvoji KP.

Hodnocení důležitosti opatření čistými VOŠ je do určité míry odlišné. Pouze jedna aktivita se objevila mezi prioritami (těsně), a to *rozvoj spolupráce s VŠ*.

Dvě z volených opatření se díky nižší důležitosti ocitla v nesouladu, a to *finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed* a *zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství* (hraniční).

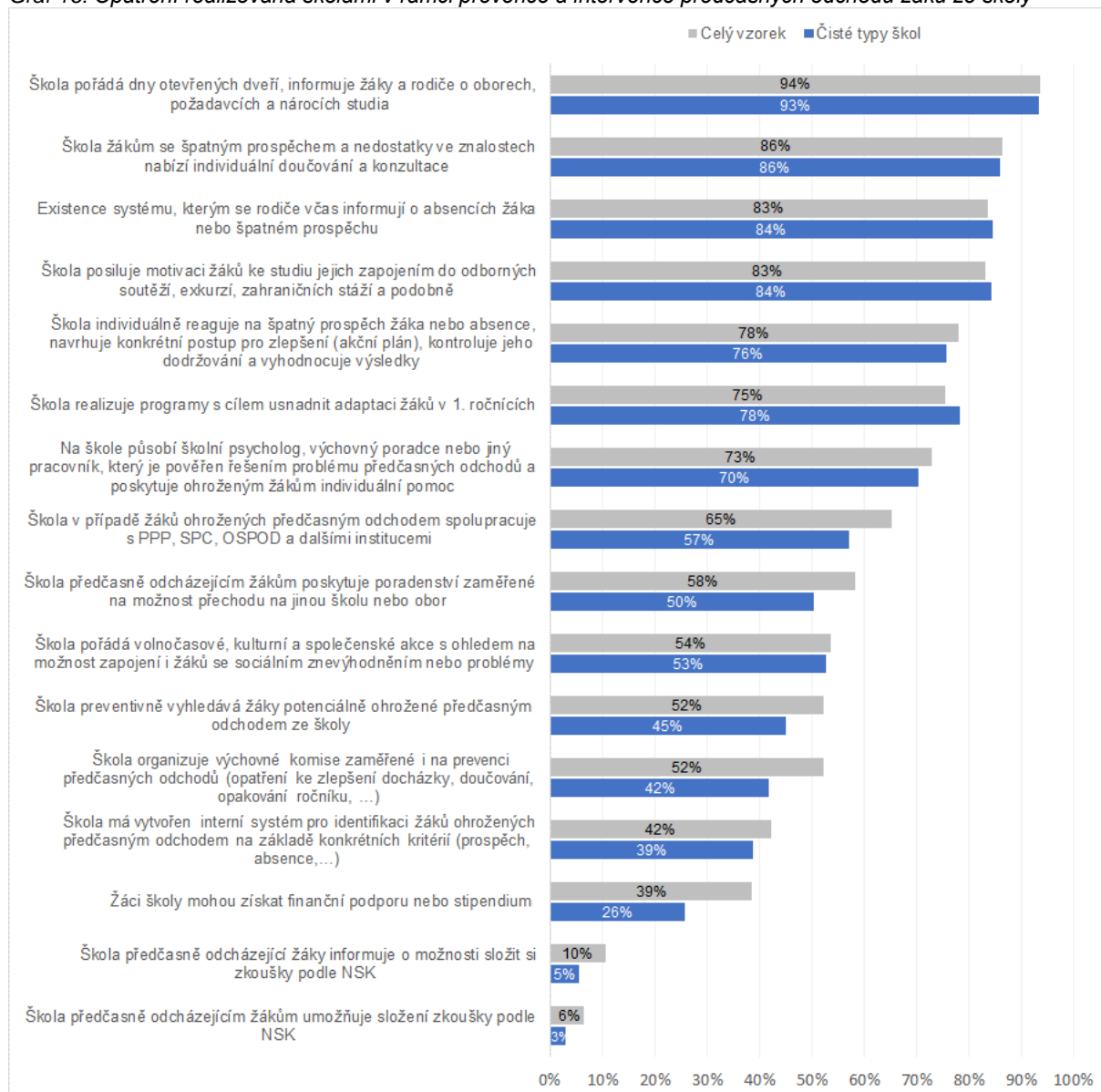
Dvě opatření lze vnímat jako potenciální, jde o *podporu systematické spolupráce s personalisty podniků* a *zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity*. Na hranici potenciálu se ještě objevuje *utváření profesní identity*.

Prioritním opatřením pro VOŠ v celém vzorku jsou *finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed*. Potenciál pak může představovat *možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů*. Méně často žádaná opatření s mírně nižší mírou důležitosti je *rozvoj spolupráce s VŠ* a *zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity*.

2.6 Realizace opatření pro prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy

Jednou z důležitých oblastí působnosti kariérového poradenství na školách je prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy. V jejím rámci školy realizují řadu aktivit, jak ukazuje následující graf.

Graf 16: Opatření realizovaná školami v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy

Realizace i pořadí prvních sedmi aktivit v rámci této oblasti nejsou mezi školami v celém vzorku a čistými typy škol příliš rozdílné. Většina škol realizuje *dny otevřených dveří s informacemi o oborech vzdělávání a požadavky na studium; žákům se špatným prospěchem nebo nedostatky nabízí individuální doučování a konzultace; má systém včasného informování rodičů o špatném prospěchu nebo absenci žáka; motivuje žáky ke studiu zapojováním do soutěží a další.*

Aktivity, u nichž vidíme největší rozdíly v realizaci mezi školami v celém vzorku a vzorku čistých škol jsou: *žáci mohou získat finanční podporu nebo stipendium (rozdíl 13 %), organizování výchovných komisí zaměřených na prevenci předčasných odchodů (rozdíl 10 %), spolupráce s PPP, SPC, OSPOD aj. v případech žáků ohrožených předčasným odchodem, poradenství pro odcházející žáky o možnostech přechodu na jinou školu/obor (rozdíl 8 %) a preventivní vyhledávání žáků ohrožených předčasným odchodem (rozdíl 7 %).*

Mezi jednotlivými typy škol vypadá realizace aktivit následovně.

Tab. 8: Opatření realizovaná školami v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy podle typů škol

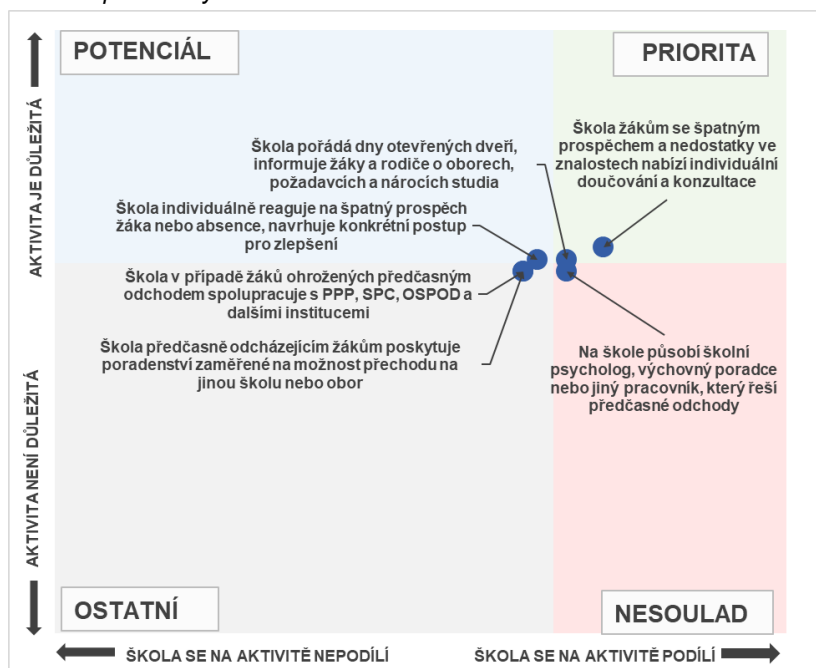
Druh činnosti	Vzorek	SOU	SOŠ	GYM	VOŠ
Škola pořádá dny otevřených dveří, informuje žáky a rodiče o oborech, požadavcích a nárocích studia	celý vzorek	93%	97%	95%	97%
	čisté typy škol	70%	96%	95%	94%
Škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících	celý vzorek	76%	81%	85%	78%
	čisté typy škol	45%	79%	85%	52%
Škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy	celý vzorek	62%	59%	44%	50%
	čisté typy škol	39%	52%	43%	19%
Škola žákům se špatným prospěchem a nedostatky ve znalostech nabízí individuální doučování a konzultace	celý vzorek	90%	92%	89%	79%
	čisté typy škol	75%	90%	89%	39%
Škola individuálně reaguje na špatný prospěch žáka nebo absence, navrhuje konkrétní postup pro zlepšení (akční plán), kontroluje jeho dodržování a vyhodnocuje výsledky	celý vzorek	82%	81%	78%	75%
	čisté typy škol	66%	78%	78%	55%
Na škole působí školní psycholog, výchovný poradce nebo jiný pracovník, který je pověřen řešením problému předčasných odchodů a poskytuje ohroženým žákům individuální pomoc	celý vzorek	76%	76%	70%	75%
	čisté typy škol	70%	73%	71%	42%
Škola organizuje výchovné komise zaměřené i na prevenci předčasných odchodů (opatření ke zlepšení docházky, doučování, opakování ročníku, ...)	celý vzorek	65%	62%	40%	52%
	čisté typy škol	43%	52%	37%	6%
Škola předčasně odcházejícím žákům poskytuje poradenství zaměřené na možnost přechodu na jinou školu nebo obor	celý vzorek	75%	68%	44%	59%
	čisté typy škol	64%	58%	43%	35%
Škola v případě žáků ohrožených předčasným odchodem spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a dalšími institucemi	celý vzorek	64%	58%	43%	35%
	čisté typy škol	64%	63%	57%	3%
Existence systému, kterým se rodiče včas informují o absencích žáka nebo špatném prospěchu	celý vzorek	85%	93%	90%	76%
	čisté typy škol	48%	95%	90%	10%
Škola má vytvořen interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií (prospěch, absence, ...)	celý vzorek	48%	49%	39%	43%
	čisté typy škol	27%	45%	37%	23%
Škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží a podobně	celý vzorek	86%	91%	89%	87%
	čisté typy škol	61%	87%	88%	61%
Škola pořádá volnočasové, kulturní a společenské akce s ohledem na možnost zapojení i žáků se sociálním znevýhodněním nebo problémy	celý vzorek	55%	52%	60%	56%
	čisté typy škol	52%	45%	60%	42%
Žáci školy mohou získat finanční podporu nebo stipendium	celý vzorek	62%	50%	20%	47%
	čisté typy škol	41%	31%	17%	45%
Škola předčasně odcházející žáky informuje o možnosti složit si zkoušky podle NSK	celý vzorek	20%	15%	3%	10%
	čisté typy škol	16%	7%	3%	3%
Škola předčasně odcházejícím žákům umožňuje složení zkoušky podle NSK	celý vzorek	12%	9%	2%	6%
	čisté typy škol	5%	3%	2%	0%

Nejvíce rozdílů v četnostech realizovaných opatření mezi celým vzorkem a čistými typy škol lze najít u VOŠ. Nejvyšší rozdíly vyplývají z toho, že žáci VOŠ jsou již plnoletí a školy nebudují *systém informování rodičů o absencích nebo o špatném prospěchu žáků* (rozdíl 66 %), v řadě případů *neorganizují výchovné komise k tomuto tématu* (rozdíl 45 %) nebo *nenabízejí žákům individuální doučování* (rozdíl 41 %). Jedná se o školy, jejichž nedokončení neohrožuje tolik žáky vyloučením z trhu práce nebo z participace v jiné oblasti života společnosti, a je proto možné, že uvedeným aktivitám tyto školy (čisté typy) věnují menší pozornost.

Poměrně hodně rozdílů v četnostech realizovaných opatření mezi celým vzorkem a čistými typy škol nacházíme ale i u SOU, kde naopak odchod ze školy nebo nedokončení středoškolského vzdělání může mít výrazné vylučovací efekty. Největší rozdíl je u položky *existence systému, kterým se rodiče včas informují o absencích žáka nebo špatném prospěchu* (rozdíl 38 %) a *škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících* (rozdíl 30 %), *škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží a podobně* (rozdíl 25 %), *škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy* (rozdíl 24 %). Nabízí se otázka, zda se čisté typy SOU tak často nesetkávají s předčasnými odchody žáků oproti školám nabízejícím kombinaci typů vzdělávání, a proto tolik těchto aktivit nerealizují, nebo zda nemají na tyto aktivity kapacity či je to způsobeno jinými faktory.

Nyní opět **uvedeme** grafy, srovnávající šest nejčastěji zmiňovaných opatření, která jsou v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků v jednotlivých čistých typech škol realizována v kombinaci s důležitostmi, která se jim připisuje, a okomentujeme rozdíl oproti celému vzorku.

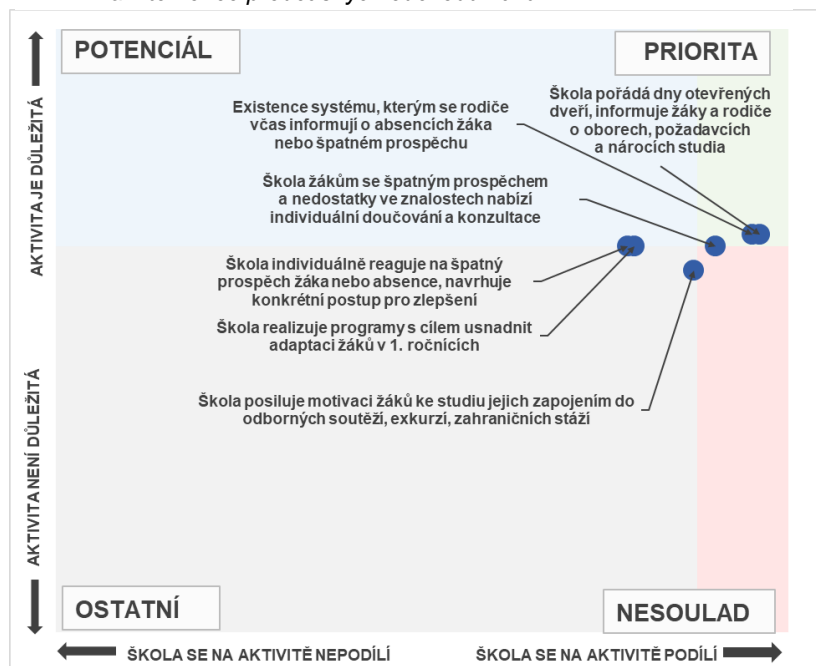
Graf 17: *Aktivita realizovaná čistými typy SOU v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků*

Prioritou čistých typů SOU v rámci prevence a intervence předčasných odchodů je *poskytování individuálního doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem a pořádání dnů otevřených dveří*. Menší důležitost má *působení pracovníka, který řeší předčasné odchody*, jež se proto nachází na hranici nesouladu.

Potenciál má aktivita, kterou škola *individuálně reaguje na špatný prospěch žáků nebo jejich absence*. Na hranici potenciálu se ještě objevuje *spolupráce s odbornými pracovišti typu PPP apod. a poskytování poradenství k možnostem přechodu na jinou školu nebo obor*.

Graf 18: *Aktivita realizovaná čistými typy SOŠ v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků*

Mezi prioritami čistých typů SOŠ lze najít *pořádání dnů otevřených dveří a existenci systému včasného informování rodičů o absencích žáka*. Na hranici priorit pak *nabídka individuálního doučování a konzultací*.

Aktivita směřující k potenciálu jsou *adaptační programy pro žáky 1. ročníků a individuální reakce na špatný prospěch žáka nebo jeho absence*.

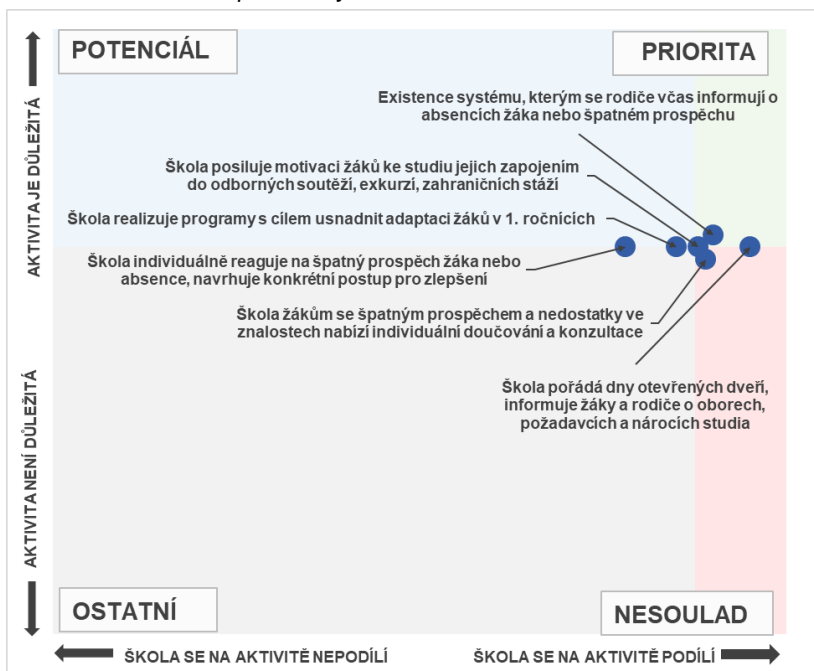
U toho typu škol v celém vzorku nacházíme pouze drobné rozdíly v jednotlivých polích grafu.

U čistých typů gymnázií nacházíme aktivity spíše na hranicích dílčích polí. Nicméně mezi prioritami se nachází

systém včasného informování rodičů o absencích nebo špatném prospěchu.

Na hranicích priorit a nesouladu je *pořádání dnů otevřených dveří a posilování motivace žáků zapojováním do soutěží, exkurzí a stáží*.

Graf 19: Aktivity realizované čistými typy gymnázií v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků

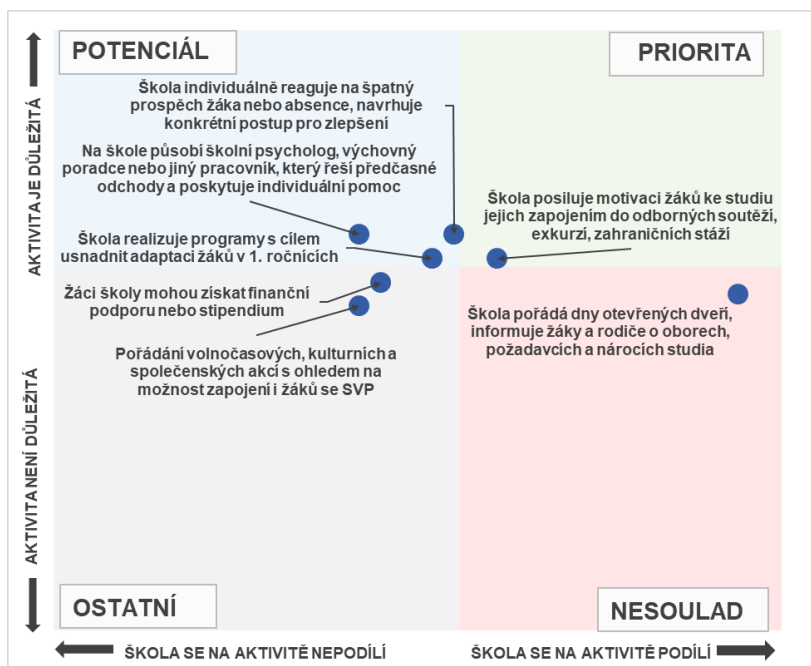

Těsně nad hranicí aktivit s potenciálem lze vidět *adaptační aktivity pro žáky 1. ročníků a individuální reakce na špatný prospěch žáka nebo absence*.

Aktivitou, která se sice často realizuje, ale je vnímaná spíše jako podprůměrně důležitá, je *nabídka doučování a konzultací pro žáky se špatným prospěchem*.

Oproti datům z celého vzorku vidíme u čistých typů posun aktivity *zapojování žáků do soutěží, exkurzí a stáží* z pole nesoulad do pole priorit.

Graf 20: Aktivity realizované čistými typy VOŠ v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků

Mezi prioritními činnostmi u čistých typů VOŠ se nachází *posilování motivace žáků ke studiu zapojováním do soutěží, exkurzí a stáží*.

Nejvíce obsazeným polem je však pole potenciálu, kde se nacházejí hned tři aktivity. U hranice priorit je *individuální reakce školy na špatný prospěch žáka nebo jeho absence*. Aktivitou, která je vnímaná jako důležitá, ale tolik se nerealizuje, je *působení pracovníka pověřeného řešením předčasných odchodů v rámci školy*. Činnost, která se ještě nachází v poli potenciálu je *organizace adaptačních programů pro žáky 1. ročníků*.

Čisté typy VOŠ poměrně často *pořádají dny otevřených dveří*, ale zároveň tuto aktivitu nepovažují za tolik důležitou, proto se nachází v poli nesouladu. To už je jeden z rozdílů oproti celému vzorku, kde se tato aktivita nacházela v poli priorit, a naopak *zapojování žáků do soutěží* bylo v poli nesouladu.

Oproti celému vzorku čisté typy VOŠ neřadí existenci systému včasného informování rodičů mezi prvních šest realizovaných aktivit v rámci prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy.

3. Kariérové poradenství na školách podle úrovně jeho rozvoje

Jak jsme viděli výše, škála činností kariérového poradenství, bariér, dosaženého rozvoje KP, potřeb rozvoje i preventivních opatření proti předčasným odchodům žáků ze studia je poměrně velká. Jedním z hledisek, které může být podstatné např. při hledání podpůrných opatření pro školy, je rozlišení škol na ty, jejichž úroveň kariérového poradenství inklinuje k nejvyšší úrovni (4. úroveň), a školy, jejichž úroveň spadá do základní úrovně (1. úroveň). V této kapitole tedy chceme ukázat, jakým aktivitám se více věnují školy inklinující k nejvyšší úrovni rozvoje KP, a jakým naopak školy s nejméně rozvinutou úrovní KP. Jaké bariéry rozvoje každá ze skupin škol identifikuje a jaká opatření uvádí jako potenciálně podpůrná. Podíváme se rovněž na to, zda se tyto skupiny liší z hlediska prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy.

Rozdělení škol do těchto dvou skupin proběhlo na základě následujících hledisek. Školy inklinující k nejvyšší úrovni nerealizují žádnou aktivitu z 1. úrovně a zároveň realizují alespoň čtyři aktivity ze 4. úrovně (z možných sedmi aktivit). Za školy inklinující k základní úrovni jsou považovány školy, které realizují alespoň jednu nebo dvě aktivity z 1. úrovně, a ne více než tři aktivity ze 4. úrovně. Pracujeme zde opět s celým vzorkem (N = 1254).

Tab. 9: Rozložení škol dle převažující úrovně rozvoje kariérového poradenství

	Inklinující k 1. úrovni	% z celku	Inklinující ke 4. úrovni	% z celku
Celkem	294	23%	378	30%
SOU	122	25%	141	29%
SOŠ	170	22%	259	33%
Gymnázia	70	20%	108	31%
VOŠ	22	15%	58	38%

Škol, které inklinují k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství, je 23 % z celkového počtu škol. Častěji to jsou střední odborná učiliště (25 %) než jiné typy škol. Naopak vyšších odborných škol se v této kategorii nachází jen 15 %.

Ke 4. úrovni inklinuje 30 % škol, nejvyšší podíl se nalézá u vyšších odborných škol (38 %) a středních odborných škol (33 %).

3.1 Dosažená úroveň rozvoje kariérového poradenství

Podívejme se nyní na charakteristiky vystihující dosaženou úroveň rozvoje kariérového poradenství na školách inklinujících k 1. úrovni, a naopak ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství.

Na třech pětinach škol, které inklinují k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství, probíhá *kariérové poradenství s určitými potížemi* (60 %) a na více než polovině *chybí komplexní pojetí výuky* (54 %). Na školách, které inklinují ke 4. úrovni, k těmto aktivitám vůbec nedochází.

Další vysoké rozdíly se nacházejí u aktivit z nejvyšší úrovně. Školy, které inklinují k nejvyšší úrovni rozvoje kariérového poradenství, mnohem častěji *koordinují oblast kariérového poradenství obsahově i časově určeným pracovníkem, který má tuto oblast na starosti* (79 %), než školy inklinující k aktivitám z 1. úrovně (15 %). Na téměř dvou třetinách škol ze 4. úrovně (65 %) *má kariérový poradce odpovídající vzdělání pro výkon této funkce*. Kariérového poradce s odpovídajícím vzděláním má pouze 14 % škol z první úrovně. Celkem 90 % škol ze 4. úrovně *nabízí individuální kariérové poradenství všem žákům, pozornost soustředí na žáky se SVP*. Na školách, které inklinují k 1. úrovni, je tato aktivita realizována ve 40 % z nich.

Obdobný podíl škol z obou skupin, více než polovina, tvrdí, že *spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná*.

Tab. 10: Současný stav rozvoje kariérového poradenství dle úrovně kariérového poradenství

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	Inklinující k 1. úrovni (N=294)	Inklinující ke 4. úrovni (N=378)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi.	21%	60%	0%
1	Realizace vzdělávací oblasti (gymnázia) či průřezového tématu (SOŠ) Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky.	21%	54%	0%
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce.	53%	53%	46%
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor.	22%	25%	17%
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP.	44%	49%	39%
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí.	26%	30%	18%
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu.	40%	51%	28%
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími.	59%	41%	78%
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy.	51%	34%	66%
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	58%	41%	69%
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná.	58%	55%	54%
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu.	14%	6%	26%
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu.	74%	64%	79%
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci.	22%	8%	43%
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené.	31%	11%	57%
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání.	36%	14%	65%
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme.	48%	32%	76%
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	63%	40%	90%
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky.	45%	15%	79%
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu.	69%	53%	94%

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují.

3.2 Předpokládaná úroveň rozvoje kariérového poradenství

Nyní budeme sledovat **rozdíly** mezi školami s **rozdílnou** úrovní rozvoje týkající se očekávaného či předpokládaného rozvoje kariérového poradenství.

Tab. 11: *Plánovaný posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje kariérového poradenství dle úrovně kariérového poradenství*

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	Inklinující k 1. úrovni (N=294)	Inklinující ke 4. úrovni (N=378)
1	KP ve škole probíhá v rámci výchovného poradenství s určitými obtížemi.	5% (25%)	4% (65%)	3% (3%)
1	Realizace vzdělávací oblasti (gymnázia) či průřezového tématu (SOŠ) Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky.	3% (24%)	4% (58%)	2% (2%)
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce.	8% (61%)	14% (67%)	4% (50%)
2	Individuální KP se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor.	6% (28%)	7% (32%)	4% (22%)
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP.	6% (50%)	9% (57%)	5% (44%)
2	Usilujeme o to, aby problematika kariérové orientace byla součástí výuky všech předmětů, ale zatím nemáme pro tuto oblast zpracováno ucelené pojetí.	10% (36%)	11% (41%)	6% (25%)
2	Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu.	5% (45%)	9% (60%)	1% (29%)
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími.	15% (74%)	22% (63%)	7% (85%)
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy.	13% (64%)	20% (53%)	8% (74%)
3	Individuální i skupinové KP je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se SVP	10% (68%)	14% (55%)	6% (75%)
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná.	6% (64%)	7% (62%)	6% (60%)
3	Máme zpracovanou komplexní kariérovou orientaci, jejíž součástí je i utváření pozitivního vztahu žáků k profesi, na kterou se připravují, či dalšímu studiu.	19% (33%)	14% (20%)	18% (44%)
3	Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu.	11% (85%)	17% (81%)	6% (85%)
4	Ve škole existuje interní systém pro poskytování služeb KP, do kterého jsou zapojeni nejen vyučující a další pracovníci školy, ale i externí odborníci.	28% (50%)	20% (28%)	33% (76%)
4	Pozice kariérového poradce a výchovného poradce jsou oddělené.	21% (52%)	18% (28%)	18% (75%)
4	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání.	26% (63%)	28% (42%)	21% (87%)
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme.	18% (66%)	16% (47%)	12% (88%)
4	Nabízíme individuální KP všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se SVP	15% (77%)	20% (60%)	7% (97%)
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky.	20% (65%)	26% (40%)	13% (92%)
4	Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu.	14% (83%)	18% (71%)	3% (97%)

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu plánují realizovat.

Nejnižší posuny školy předpokládají u aktivit základní úrovně, to platí pro školy inklinující k 1. a také ke 4. úrovni rozvoje KP. Vyšší posuny pak předpokládají u nejvyšší úrovně, což opět platí pro obě skupiny škol.

Školy inklinující k 1. úrovni předpokládají nejvyšší posun v oblasti *odpovídajícího vzdělání kariérového poradce* a u *oblastí KP, která by byla obsahově a časově koordinována určeným pracovníkem*. U škol inklinujících ke 4. úrovni se nejvíce počítá s nárůstem *existujícího interního systému pro poskytování služeb kariérového poradenství, do kterého jsou zapojeni vyučující, další pracovníci školy a externí odborníci*. Vyšší posuny plánují školy inklinující k 1. úrovni zřejmě proto, že mají větší prostor pro zlepšování. Nejvyšší rozdíly v plánovaných posunech pak nalezneme u aktivity ze 3. úrovně, kdy *kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími* a u aktivit ze 4. úrovně, které se týkají *individuální nabídky kariérového poradenství všem žákům s pozorností na žáky se SVP; časové a obsahové koordinace kariérového poradenství určeným pracovníkem a výuky zaměřené na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu*.

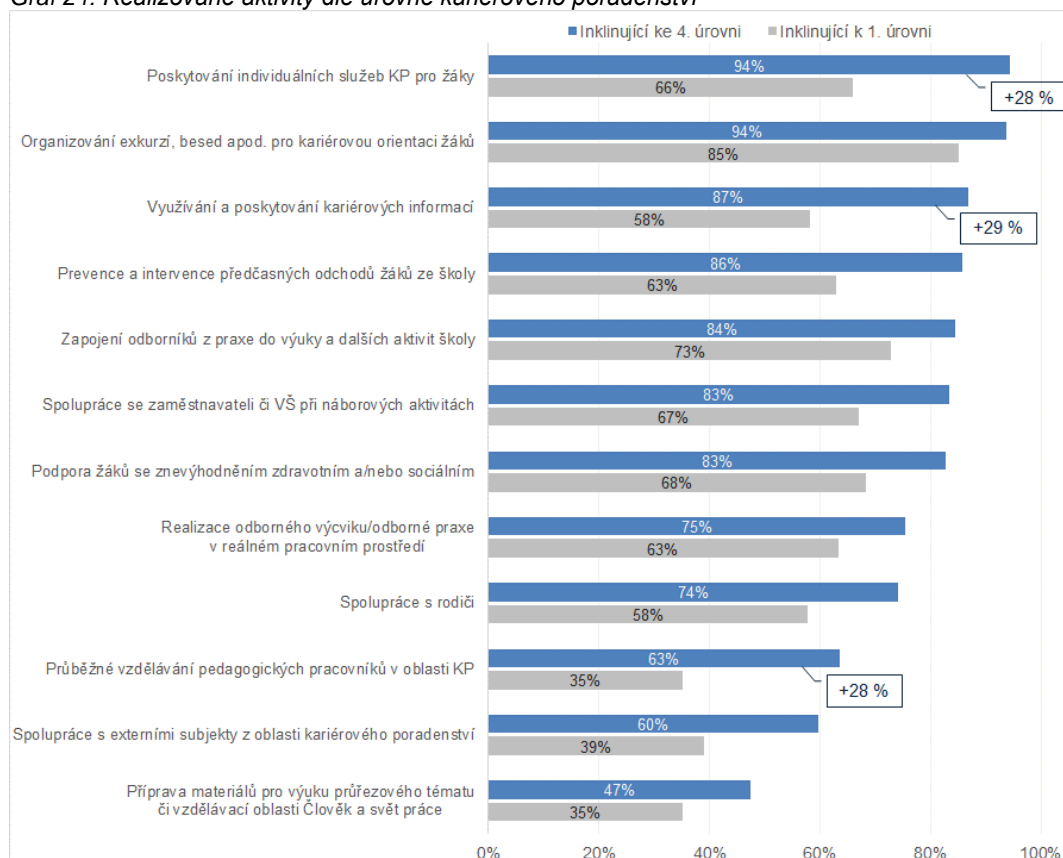
Školy inklinující ke 4. úrovni kariérového poradenství předpokládají častěji než školy inklinující k 1. úrovni hlavně *zavedení interního systému pro poskytování služeb kariérového poradenství*. Za příznivých okolností by pak takovýto systém mohl existovat na 76 % škol, které inklinují ke 4. úrovni kariérového poradenství, a na 28 % škol, které inklinují k 1. úrovni.

U dvou charakteristik rozvoje KP lze předpokládat obdobný nárůst úrovně u obou skupin škol. Jde o *příležitostnou spolupráci s externími odborníky a sociálními partnery (o 6 % nebo 7 %)* a o *oddělené pozice kariérového poradce a výchovného poradce (o 18 %)*. Zatímco o *příležitostnou spolupráci s externími a sociálními partnery* by usiloval obdobný podíl škol z obou skupin (zhruba tři pětiny), tak o obdobný nárůst škol s *oddělenými pozicemi kariérového poradce a výchovného poradce* usilují rozdílné podíly škol (28 % škol inklinujících k 1. úrovni a 75 % inklinujících ke 4. úrovni).

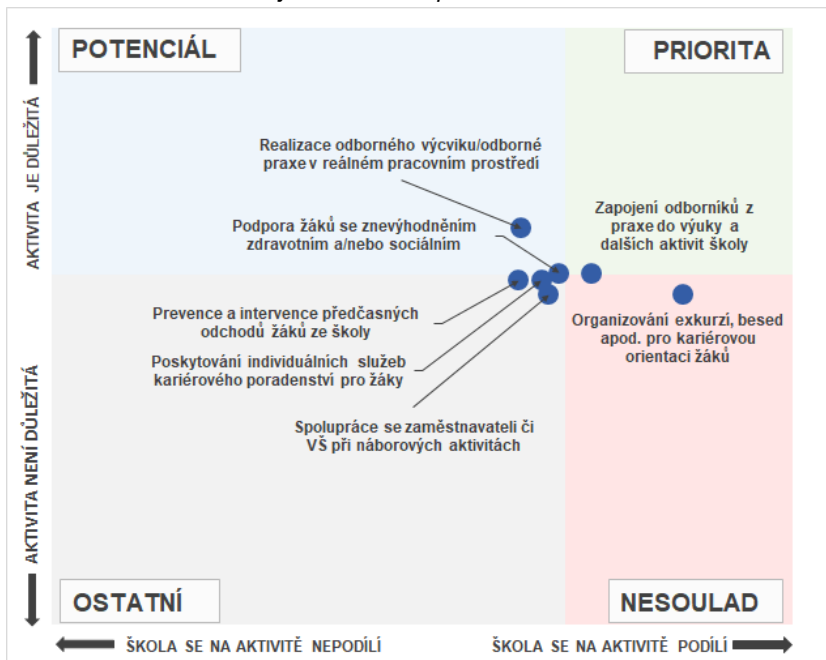
3.3 Realizované aktivity a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství

Školy, které inklinují spíše ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství, realizují všechny aktivity pro rozvoj kariérového poradenství častěji než školy inklinující k 1. úrovni. Nejvyšší rozdíly v četnosti mezi těmito dvěma skupinami škol nalezneme u *využívání a poskytování kariérových informací* (87 % škol 4. úrovně a 58 % škol 1. úrovně), *poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky* (94 % škol 4. úrovně a 66 % škol 1. úrovně) a u *průběžného vzdělávání pedagogických pracovníků z oblasti kariérového poradenství* (63 % škol 4. úrovně a 35 % škol 1. úrovně).

Graf 21: Realizované aktivity dle úrovně kariérového poradenství

Graf 22: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy inklinující k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství

Prioritou pro školy inklinující k první úrovni rozvoje kariérového poradenství je *zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy*. Tuto aktivitu realizuje druhý nejvyšší podíl škol (73 %) a je považována za důležitou (graf č. 22).

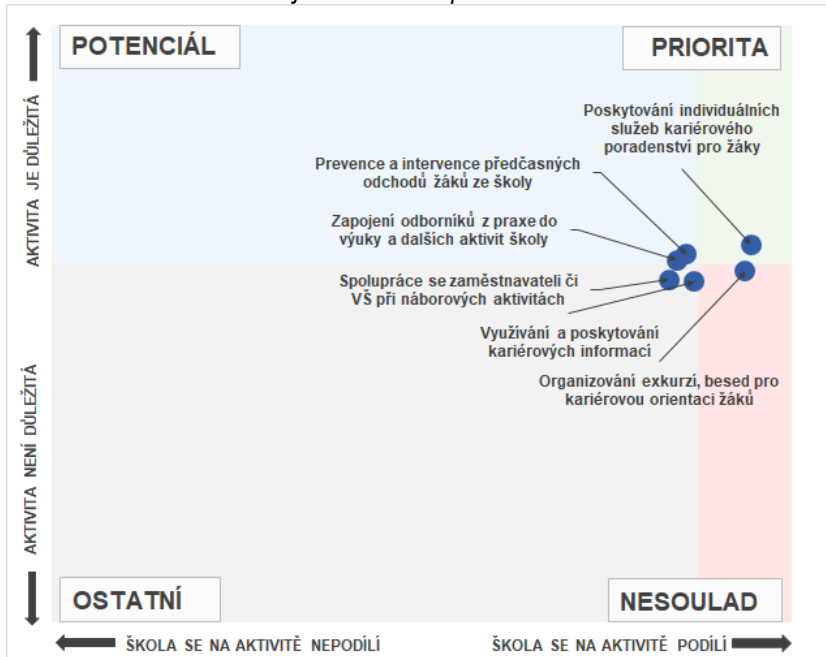
V určitém nesouladu se ocitá *organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků*, které realizuje nejvyšší podíl škol (85 %), ale zároveň je považováno za méně důležité než ostatní porovnávané aktivity.

Aktivity s potenciálem by mohly představovat *realizace odborného výcviku v reálném pracovním prostředí* (63 %) a *podpora žáků se znevýhodněními* (68 %), tyto aktivity

jsou vybranými školami považovány za důležité.

Zatímco pro školy inklinující k 1. úrovni rozvoje KP je prioritní aktivitou *zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy*, pro školy inklinující ke 4. úrovni představuje prioritu *poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky*. Tato aktivita je mezi těmito školami nejčastěji realizovaná (94 %) a je zároveň nejvíce důležitá.

Graf 23: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství

Také pro školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství představuje *organizování exkurzí a besed* nesoulad. Školy tuto aktivitu realizují často, ale je pro ně méně důležitá.

Za aktivity s potenciálem lze považovat *prevenci a intervenci předčasných odchodů a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy*.

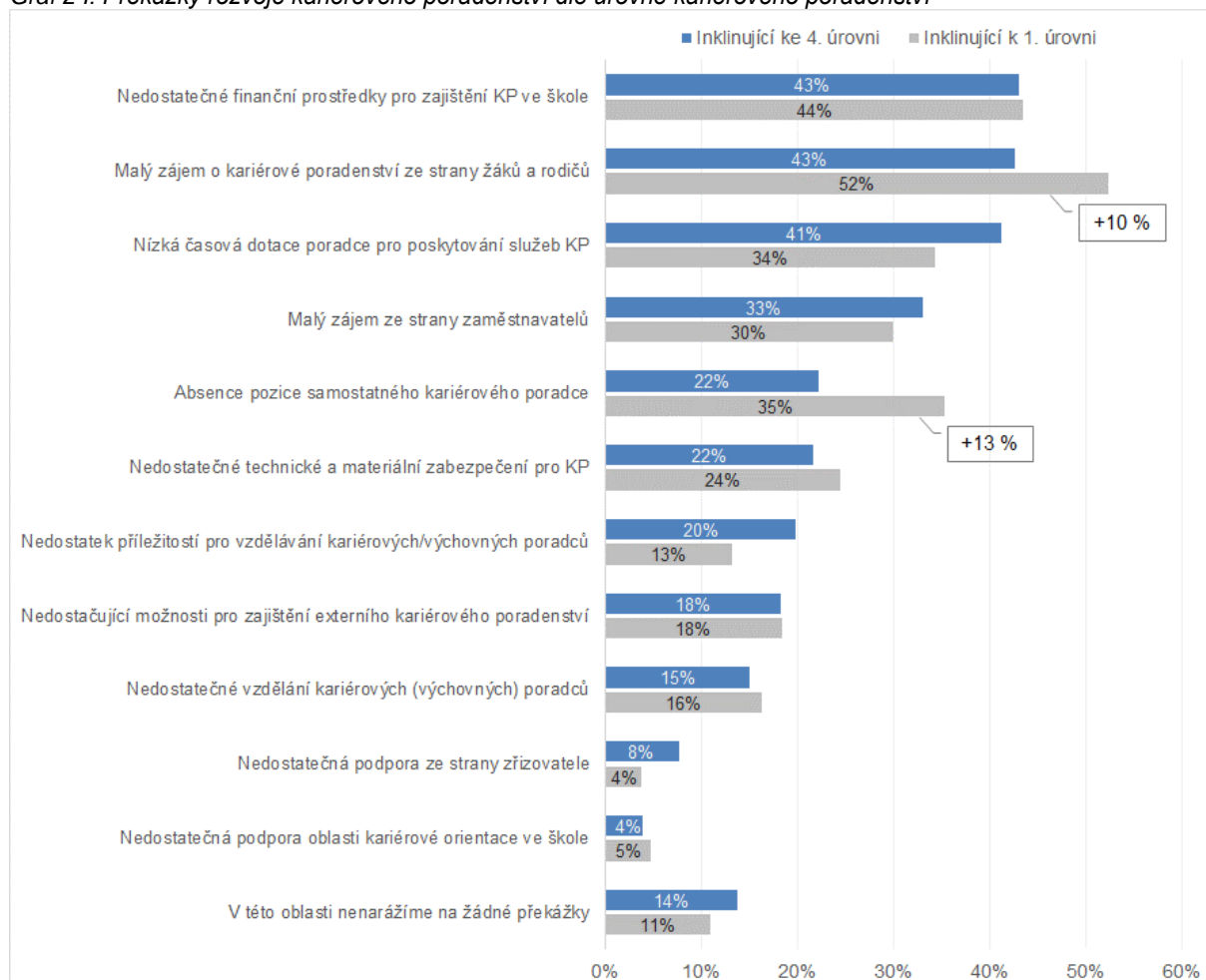
3.4 Překážky rozvoje kariérového poradenství pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství

Na většinu překážek v oblasti rozvoje kariérového poradenství naráží mírně častěji školy inklinující k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství. Více než polovina těchto škol uvádí *malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů* (52 %), tento problém se týká také více než dvou pětiny škol inklinujících ke 4. úrovni (43 %).

Školy inklinující k 1. úrovni také častěji uvádějí *absenci kariérového poradce* (35 %) než školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje KP (22 %). Školy inklinující ke 4. úrovni se častěji potýkají s *nedostatkem příležitostí pro vzdělávání kariérových poradců* a s *nízkou časovou dotací poradce pro poskytování kariérových služeb*.

Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole trápí více než dvě pětiny škol z obou úrovní kariérového poradenství.

Graf 24: Překážky rozvoje kariérového poradenství dle úrovně kariérového poradenství

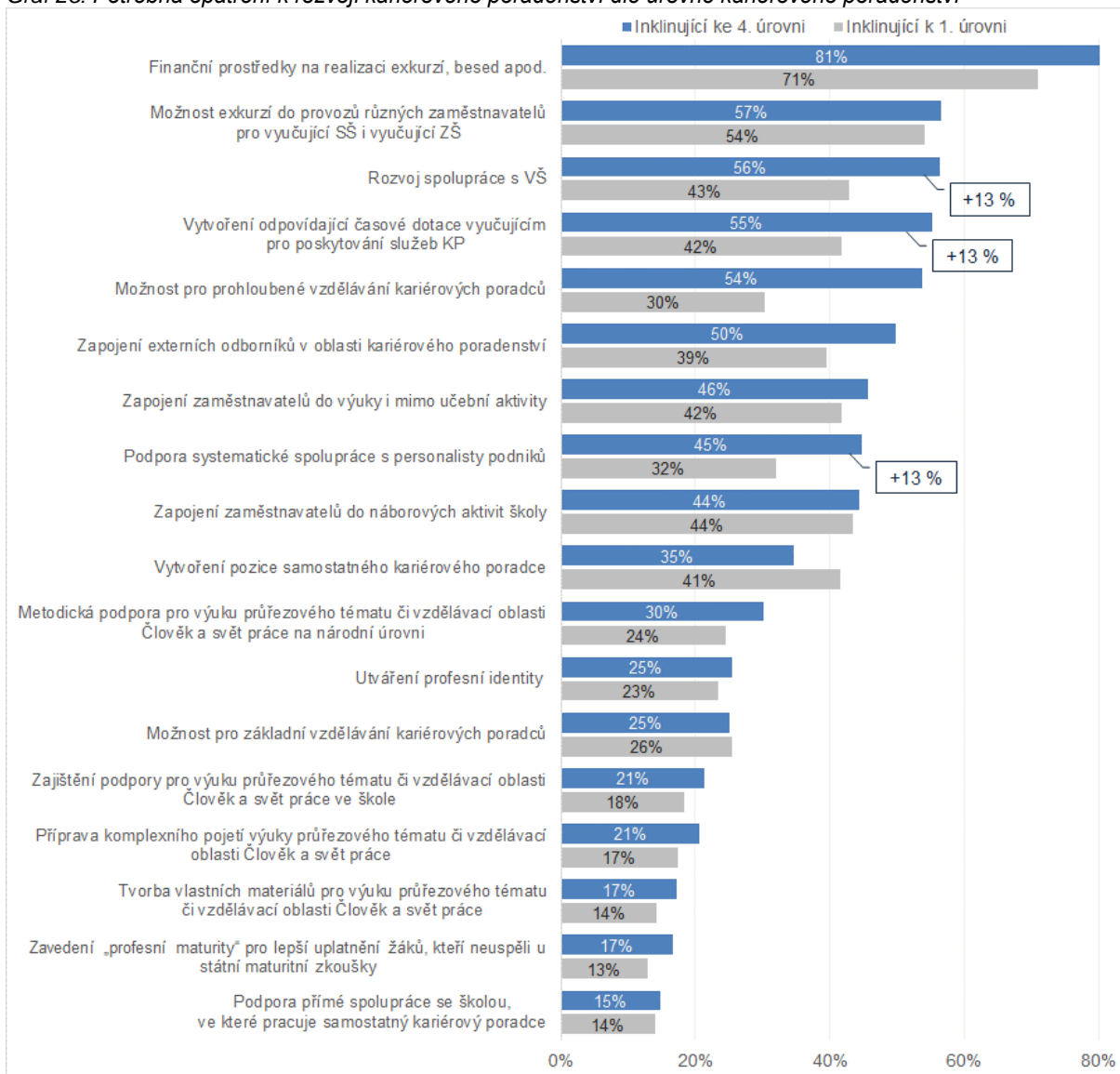
3.5 Opatření pro rozvoj kariérového poradenství a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství

Pro jednotlivá opatření se častěji vyjadřovaly školy inklinující ke 4. úrovni kariérového poradenství. Výjimku tvoří *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce*, kterou by více potřebovaly školy inklinující k 1. úrovni (41 %) než školy inklinující ke 4. úrovni (35 %).

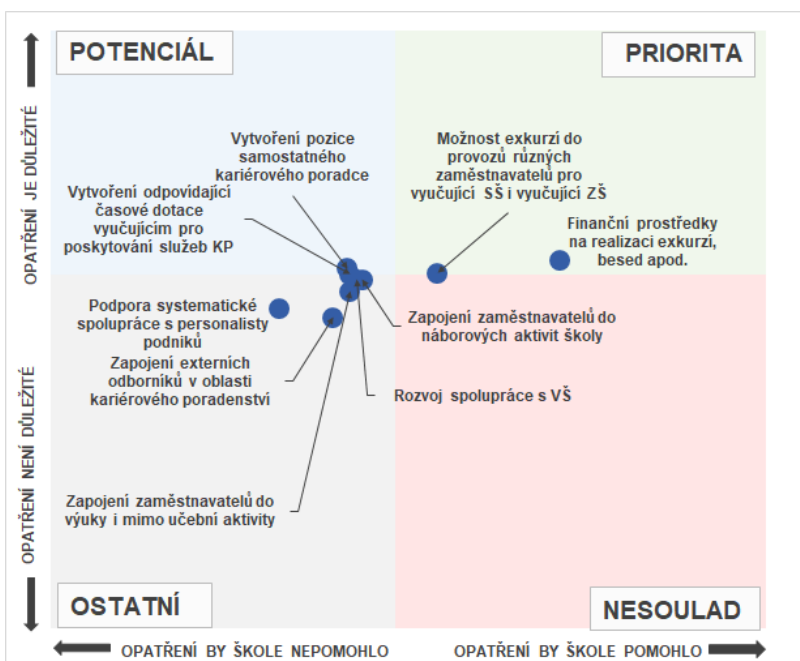
Obě skupiny škol by nejvíce ocenily *finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.*

Nejvyšší rozdíly v potřebnosti jednotlivých opatření mezi porovnávanými skupinami škol jsou u *rozvoje spolupráce s vysokými školami*; *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství* a u *podpory systematické spolupráce s personalisty podniků*.

Graf 25: Potřebná opatření k rozvoji kariérového poradenství dle úrovně kariérového poradenství

Graf 26: Nejčastěji potřebná opatření a jejich důležitost pro školy inklinující k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství

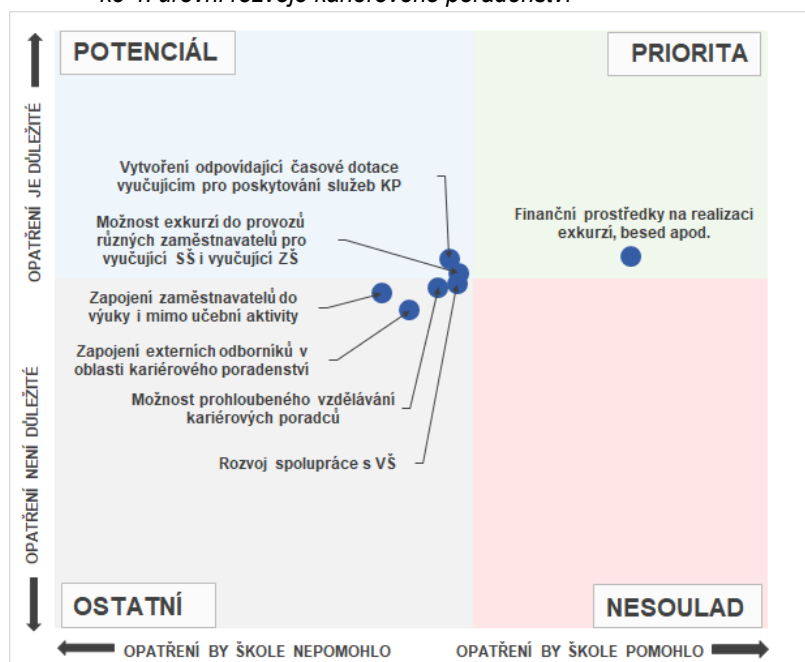
Pro školy, které rozvojem kariérového poradenství inklinují spíše k 1. úrovni, představují prioritní opatření *finanční prostředky na realizaci besed a exkurzí (71 % škol)* a *možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro učitele (54 %)*.

Za opatření s potenciálem lze pro tyto školy označit *vytvoření pozice samostatného kariérového poradce (potřebuje 41 % škol)* a *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (42 % škol)*.

Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit a Rozvoj spolupráce s vysokými školami se ocitají těsně pod hranicí opatření s potenciálem.

Obdobně jako u škol inklinujících k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství představují *finanční prostředky na realizaci besed a exkurzí* prioritní opatření také pro školy spadající do 4. úrovně (71 %).

Graf 27: Nejčastěji potřebná opatření a jejich důležitost pro školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství

Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující představuje pro školy 4. úrovně opatření s potenciálem (54 %), u škol první úrovně se jednalo o prioritní opatření.

Vytvoření odpovídající časové dotace pro poskytování služeb KP je opatření s potenciálem také pro školy inklinující ke 4. úrovni (55 %).

Těsně pod hranicí opatření, která nesou potenciál, se vyskytuje rozvoj spolupráce s VŠ a možnost prohloubeného vzdělávání kariérových poradců.

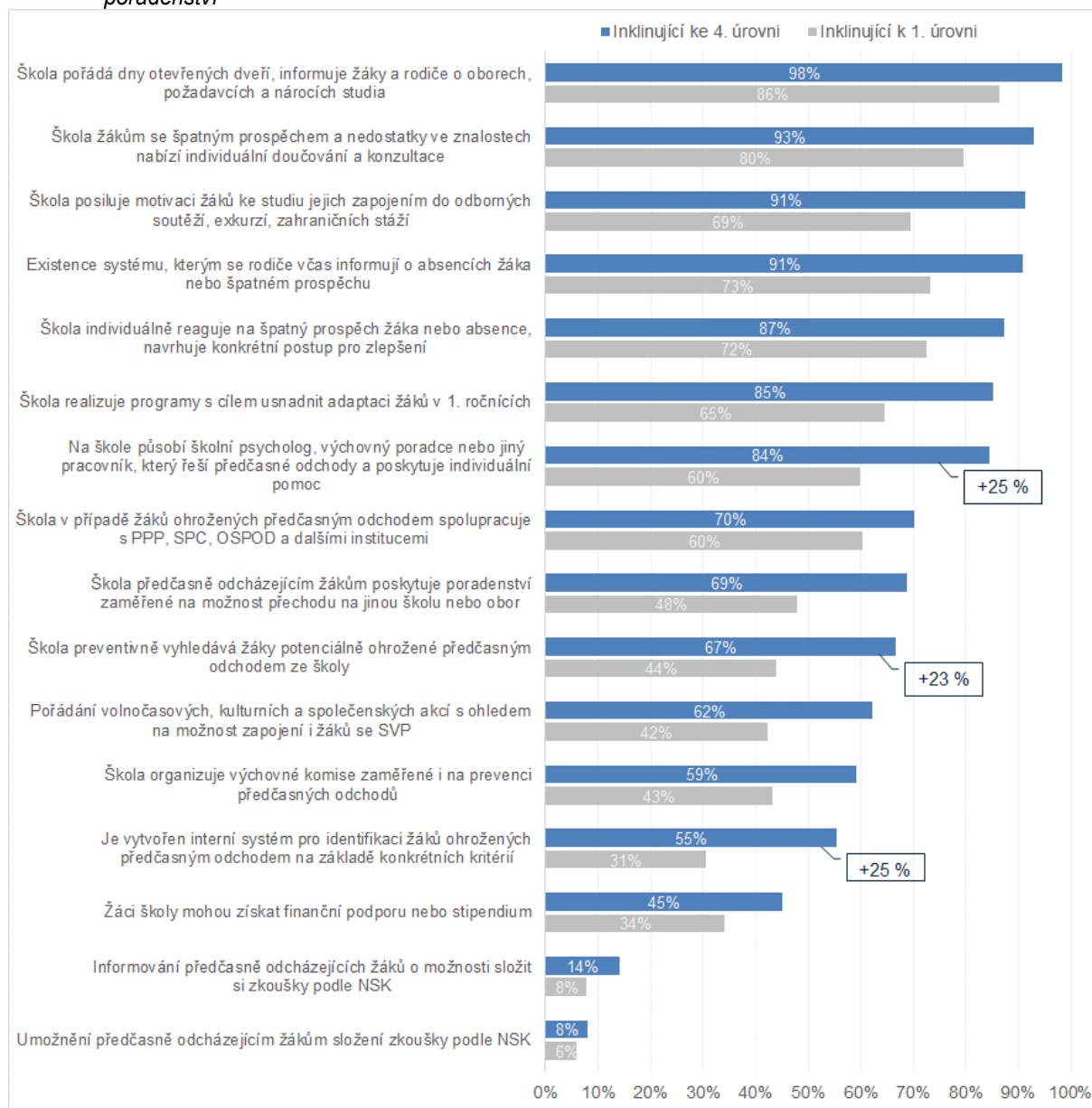
3.6 Aktivity z oblasti prevence a intervence v oblasti předčasných odchodů a jejich důležitost pro školy s rozdílně rozvinutou úrovní kariérového poradenství

Aktivity z oblasti prevence a intervence předčasných odchodů častěji realizují školy inklinující ke 4. úrovni kariérového poradenství.

Pro obě skupiny škol platí, že nejčastěji *pořádají dny otevřených dveří a žákům se špatným prospěchem a nedostatky ve znalostech nabízejí individuální doučování a konzultace.*

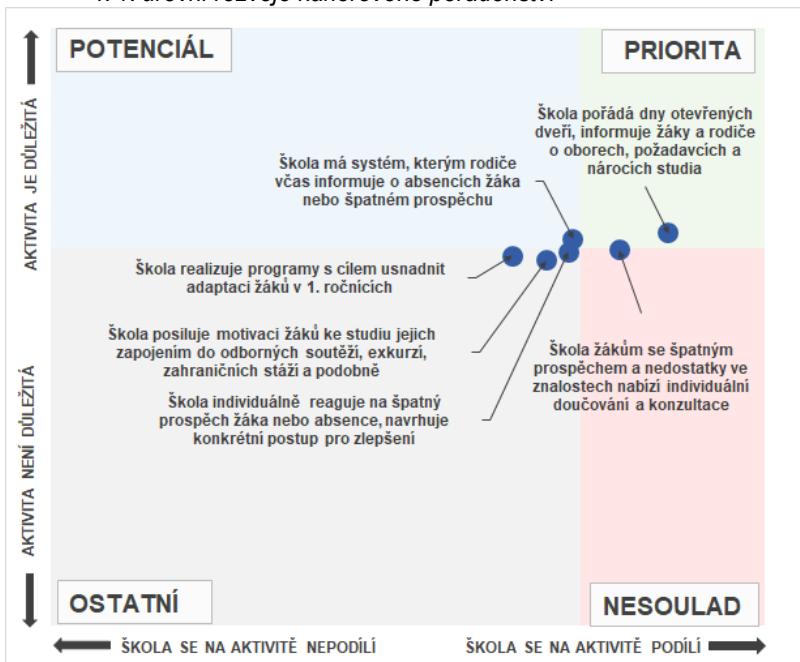
Největší rozdíly mezi těmito dvěma skupinami škol se nacházejí u *vytvořeného interního systému pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií* (55 % škol ze 4. úrovně a 31 % škol z 1. úrovně), u *přítomnosti školního psychologa, výchovného poradce, který řeší předčasné odchody a poskytuje žákům individuální pomoc* (84 % škol ze 4. úrovně a 60 % škol z 1. úrovně) a u *preventivního vyhledávání žáků, kteří jsou potenciálně ohroženi předčasným odchodem* (67 % škol ze 4. úrovně a 44 % škol z 1. úrovně).

Graf 28: Realizované aktivity z oblasti prevence a intervence předčasných odchodů dle úrovně rozvoje kariérového poradenství

Prioritami v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů je pro školy, které v rámci kariérového poradenství inklinují k 1. úrovni, *pořádání dne otevřených dveří* (86 %) a *nabídka individuálního doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem* (80 %).

Graf 29: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy inklinující k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství

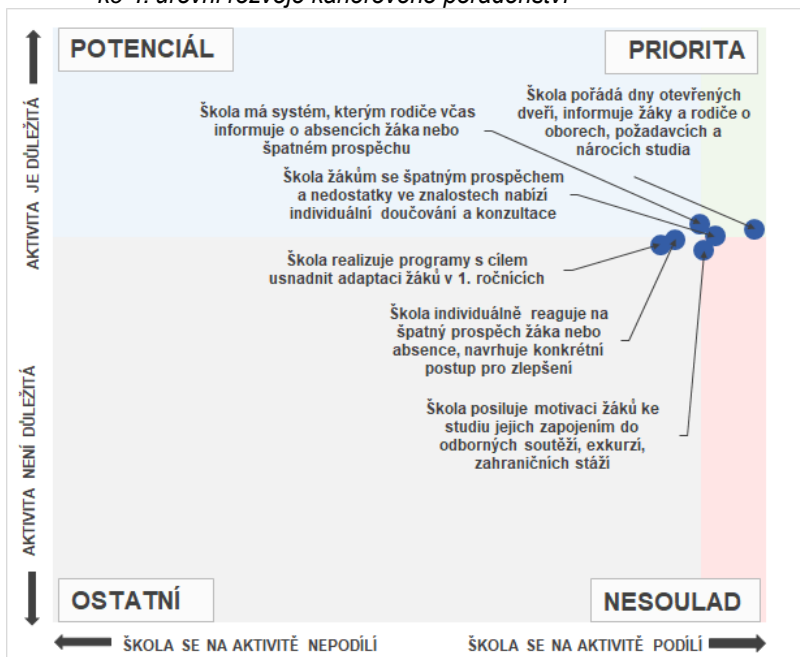

Aktivita s potenciálem je mít systém, kterým by se včas informovali rodiče o absencích nebo špatném prospěchu (73 %).

Ostatní zobrazené aktivity se v mapě ocitají těsně pod hranicí aktivit s potenciálem.

U škol inklinujících ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství jsou rovněž prioritními aktivitami *pořádání dnů otevřených dveří* (98 %) a *nabídka individuálního doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem* (93 %). *Systém, kterým jsou rodiče informováni o absencích nebo špatném prospěchu* (91 %), představuje pro školy inklinující ke 4. úrovni prioritu, pro školy inklinující k úrovni 1. spíše aktivitu s potenciálem.

Graf 30: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství

V menším nesouladu je pro školy, které inklinují ke 4. úrovni kariérového poradenství, *posílení motivace žáků ke studiu jejich zapojením do soutěží, exkurzí a zahraničních stáží*. Tuto aktivitu realizuje vysoký podíl škol (91 %), ale z porovnávaných aktivit je považována za nejméně důležitou.

Ostatní porovnávané aktivity se ocitají těsně pod hranicí aktivit s potenciálem.

4. Kariérové poradenství optikou indexu sociálního vyloučení

Jednou z otázek, která se ve vztahu ke stavu rozvoje kariérového poradenství na školách objevuje, je i ta, zda existuje souvislost mezi lokalitou, ve které škola působí, a pozorností, kterou škola věnuje rozvoji kariérového poradenství. Proto v této části pracujeme s indexem sociálního vyloučení, který vyvinula agentura pro sociální začleňování³. Indexem lze posoudit míru zatížení určitého území sociálním vyloučením (obce s rozšířenou působností). Index sociálního vyloučení nabývá hodnot 0 až 30 bodů, kdy 0 indikuje žádnou až nízkou míru sociálního vyloučení a 30 nejvyšší míru sociálního vyloučení.

Tab. 12: Počet a podíl škol v jednotlivých kategoriích indexu sociálního vyloučení v krajích (N = 1244)⁴

	ORP neohrožené sociálním vyloučením 0 až 1 bodů (N=20)	ORP s rizikem sociálního vyloučení 2 až 7 bodů (N=548)	ORP ohrožené sociálním vyloučením 8 až 11 bodů (N=427)	ORP vysoce ohrožené sociálním vyloučením 12 až 30 bodů (N=249)
Česká republika	20 (2%)	548 (44%)	427 (34%)	249 (20%)
Hlavní město Praha	-	-	172 (100%)	-
Jihočeský kraj	8 (9%)	71 (83%)	7 (8%)	-
Jihomoravský kraj	6 (5%)	44 (36%)	10 (8%)	61 (50%)
Karlovarský kraj	-	5 (16%)	14 (45%)	12 (39%)
Kraj Vysočina	-	64 (100%)	-	-
Královéhradecký kraj	-	31 (46%)	33 (49%)	3 (4%)
Liberecký kraj	-	11 (23%)	28 (58%)	9 (19%)
Moravskoslezský kraj	1 (1%)	27 (19%)	25 (18%)	89 (63%)
Olomoucký kraj	-	45 (49%)	46 (51%)	-
Pardubický kraj	-	53 (73%)	20 (27%)	-
Plzeňský kraj	1 (2%)	19 (36%)	33 (62%)	-
Středočeský kraj	-	97 (72%)	34 (25%)	4 (3%)
Ústecký kraj	-	15 (17%)	5 (6%)	70 (78%)
Zlínský kraj	4 (6%)	66 (93%)	-	1 (1%)

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší podíly škol dle kategorie indexu sociálního vyloučení v jednotlivých krajích.

Obce s rozšířenou působností (ORP), které získají 0 až 1 bod, lze charakterizovat jako obce sociálním vyloučením neohrožené, ORP s výsledkem 2 až 7 bodů jako obce s rizikem sociálního vyloučení a ORP s výsledkem 8 bodů a více za ohrožené sociálním vyloučením.

V některých výstupech agentury pro sociální začleňování se ještě poslední stupeň indexu rozděluje dále na ORP ohrožené sociálním vyloučením (8–11 bodů) a na ORP vysoce ohrožené sociálním vyloučením (12–33 bodů). Toto podrobnější rozdělení použijeme v tabulce č. 12, která prezentuje počet a podíl škol v jednotlivých kategoriích indexu sociálního vyloučení v krajích.

³<https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/metodika-pro-posouzeni-miry-a-rozsahu-socialniho-vyloucení-v-uzemi/>

⁴ Deset škol se nevyskytovalo v datové soustavě indexu sociálního vyloučení, proto nejsou do této analýzy zahrnuty.

V rámci celé České republiky spadá nejvyšší podíl škol (44 %) do obcí s rozšířenou působností, které vykazují rizikový index sociálního vyloučení (2 až 7 bodů), a více než polovina do obcí s rozšířenou působností, které jsou ohrožené sociálním vyloučením, konkrétně se 34 % škol nachází v ORP s počtem 8 až 11 bodů a 20 % škol v ORP s počtem 12 a více bodů. Škol vyskytujících se v ORP neohrožených sociálním vyloučením jsou jen 2 %.

Nejvyšší podíly škol se v pěti krajích vyskytují v ORP s rizikem sociálního vyloučení. V Kraji Vysočina to jsou všechny školy a ve Zlínském kraji se jedná o většinu škol (93 %). V šesti krajích se nejvyšší podíl škol vyskytuje v ORP ohrožených sociálním vyloučením. V Hlavním městě Praha to jsou všechny školy a v Plzeňském kraji se jedná o více než tři pětiny škol (62 %). V Libereckém (58 %) a v Olomouckém kraji (51 %) je škol v těchto obcích více než polovina. V Jihomoravském (50 %), Moravskoslezském (63 %) a v Ústeckém kraji (78 %) se nejvyšší podíly škol nachází v ORP, které jsou vysoce ohrožené sociálním vyloučením.

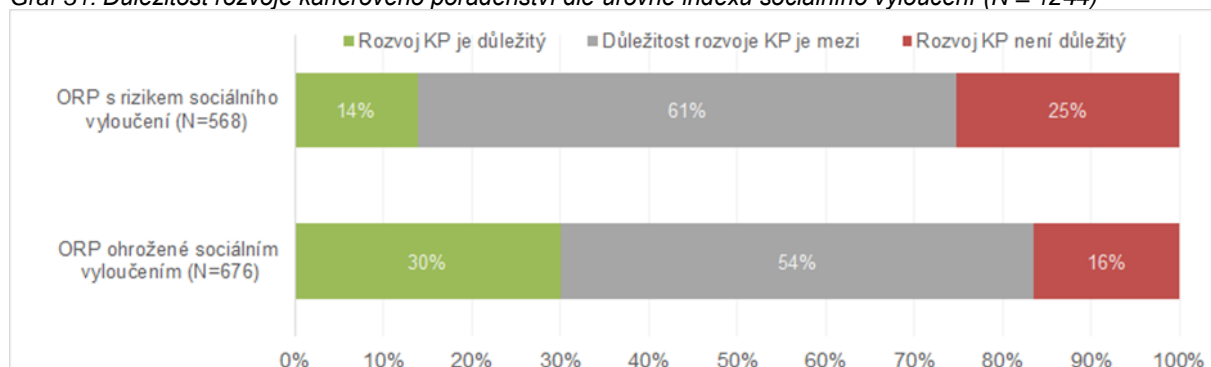
Pouze v pěti krajích se školy nacházejí také v ORP, které nejsou sociálním vyloučením ohrožené. Nejvyšší podíl těchto škol (9 %) je v Jihočeském kraji.

Vzhledem k nízkému počtu škol v ORP neohrožených sociálním vyloučením (N = 20) bude pro další část tato kategorie sloučena s kategorií ORP s rizikem sociálního vyloučení. Zbylé dvě kategorie, které zahrnují výsledek 8 a více bodů, budou taktéž sloučeny do jedné a bude se na ně nazírat jako na ORP, které jsou ohrožené sociálním vyloučením.

4.1 Důležitost kariérového poradenství pohledem indexu sociálního vyloučení

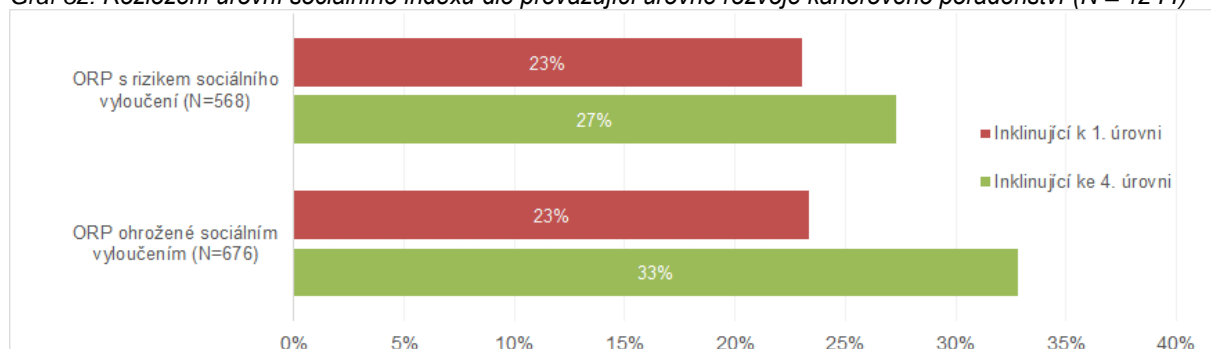
Školy, které se nacházejí v obcích s rozšířenou působností, jež jsou ohrožené sociálním vyloučením, častěji (30 %) považují rozvoj kariérového poradenství za nejdůležitější oblast (v pořadí první nebo druhá ze všech porovnávaných oblastí) než školy, které se nacházejí v ORP s rizikem sociálního vyloučení (14 %). Školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení rozvoj kariérového poradenství častěji řadily na poslední dvě pozice (25 %) než školy v ohrožených ORP (16 %).

Graf 31: Důležitost rozvoje kariérového poradenství dle úrovně indexu sociálního vyloučení (N = 1244)

Školy, které spadají do ORP ohrožených sociálním vyloučením, častěji inklinují ke 4. úrovni kariérového poradenství než školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení.

Graf 32: Rozložení úrovní sociálního indexu dle převažující úrovně rozvoje kariérového poradenství (N = 1244)

4.2 Současná úroveň realizovaných aktivit v oblasti kariérového poradenství dle indexu sociálního vyloučení

V této a následujících kapitolách se budeme opět věnovat tématům souvisejícím se současným a předpokládaným stavem rozvoje KP, činnostem a bariérám bránícím rozvoji kariérového poradenství, opatřeními, která by mohla podpořit rozvoj KP, a činnostem, které školy realizují, aby zabránily předčasným odchodům žáků ze vzdělávání. Nebudeme tentokrát prezentovat celá data, ale budou vybrány pouze takové položky dotazníku, jejichž analýza poukazuje na rozdíly v realizaci a rozvoji kariérového poradenství podle lokality, ve které se školy nacházejí.

V následující tabulce jsou zobrazeny charakteristiky současné úrovně kariérového poradenství, u kterých nastávají nejvyšší rozdíly ve výši podílů škol v ORP s rizikem sociálního vyloučení a ORP ohrožených sociálním vyloučením.

ORP, které jsou ohrožené sociálním vyloučením, vykazují mírně vyšší podíly škol, jež *systematicky sledují předčasné odchody žáků a s výsledky cíleně pracují a oblast kariérového poradenství je koordinována pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky.*

Pro školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení je typičtější mít *kariérového poradce s odpovídajícím vzděláním, realizovat služby kariérového poradenství, které zahrnují také předčasné odchody ze školy a rozvíjet příležitostnou spolupráci s externími odborníky a sociálními partnery.*

Tab. 13: Současný stav rozvoje kariérového poradenství dle úrovně kariérového poradenství

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	ORP s rizikem sociálního vyloučení (N=568)	ORP ohrožené sociálním vyloučením (N=676)
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce.	53%	58%	50%
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy.	51%	54%	49%
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná.	58%	60%	55%
4	Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme.	48%	46%	50%
4	Oblast KP je obsahově i časově koordinována určeným pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky.	45%	43%	47%

Zobrazené jsou jen aktivity s nejvyšším rozdílem v podílu mezi školami v ORP neohrožených nebo rizikových z pohledu sociálního vyloučení a školami v ORP ohrožených sociálním vyloučením.

4.3 Předpokládaná úroveň rozvoje kariérového poradenství dle indexu sociálního vyloučení

V následující tabulce lze vidět předpokládané posuny (a předpokládanou úroveň) kariérového poradenství v následujících letech, u kterých nastávají nejvyšší rozdíly v podílu škol dle úrovně indexu sociálního vyloučení. Jedná se o aktivity z 2. (*odpovídající vzdělání kariérového poradce; kariérové poradenství realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti nebo tématu Člověk a svět práce*) a 3. úrovně rozvoje kariérového poradenství (*kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími; služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy; příležitostná spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery*).

Školy v obou typech ORP předpokládají obdobnou výši posunů u realizovaných aktivit. Výsledný podíl škol, který by měl dané aktivity realizovat, je však pokaždé mírně vyšší u škol v ORP s rizikem sociálního vyloučení.

Tab. 14: Plánovaný posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje kariérového poradenství dle indexu sociálního vyloučení

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	ORP neohrožené a s rizikem sociálního vyloučení (N=568)	ORP ohrožené sociálním vyloučením (N=676)
2	Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je KP součástí práce výchovného poradce.	8% (61%)	7% (65%)	8% (58%)
2	KP je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP.	6% (50%)	7% (53%)	5% (48%)
3	Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími.	15% (74%)	15% (77%)	15% (72%)
3	Služby KP zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy.	13% (64%)	13% (67%)	13% (62%)
3	Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná.	6% (64%)	7% (67%)	6% (61%)

Zobrazené jsou jen aktivity s nejvyšším rozdílem v podílu mezi školami v ORP neohrožených nebo rizikových z pohledu sociálního vyloučení a školami v ORP ohrožených sociálním vyloučením

4.4 Aktivity, překážky a opatření pro rozvoj kariérového poradenství z pohledu indexu sociálního vyloučení

Obdobně jako výše, poukazujeme i v této kapitole pouze na výsledky, u nichž se vyskytují nejvyšší rozdíly (alespoň 5 %) v podílech škol dle jejich umístění v ORP s rizikem sociálního vyloučení, resp. v ORP ohrožených sociálním vyloučením.

Tab. 15: Přehled aktivit, překážek a opatření s nejvyšším rozdílem v podílu škol dle indexu sociálního vyloučení

Aktivity, překážky a opatření	Celkem (N=1254)	ORP s rizikem sociálního vyloučení (N=568)	ORP ohrožené sociálním vyloučením (N=676)
Aktivity			
Spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství	50%	53%	47%
Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	49%	53%	46%
Překážka			
Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	49%	52%	45%
Opatření			
Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	77%	80%	75%
Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	56%	60%	52%
Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství	51%	54%	48%
Rozvoj spolupráce s VŠ	51%	48%	54%
Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	43%	46%	41%
Zavedení „profesní maturity“ pro lepší uplatnění žáků, kteří neuspěli u státní maturitní zkoušky	15%	17%	12%

Zobrazené jsou jen aktivity, překážky a opatření s nejvyšším rozdílem v podílu mezi školami v ORP neohrožených nebo rizikových z pohledu sociálního vyloučení a školami v ORP ohrožených sociálním vyloučením.

Školy umístěné v obcích s rozšířenou působností, které vykazují riziko sociálního vyloučení, častěji spolupracují s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství a průběžně vzdělávají pedagogické pracovníky v oblasti kariérového poradenství než školy umístěné v ORP ohrožených sociálním vyloučením.

Co se týče překážek, které brání v rozvoji kariérového poradenství, hlavní rozdíly se vyskytují u *malého zájmu o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů*. Tento problém uvedlo 52 % škol v ORP s rizikem sociálního vyloučení a 45 % ohrožených sociálním vyloučením.

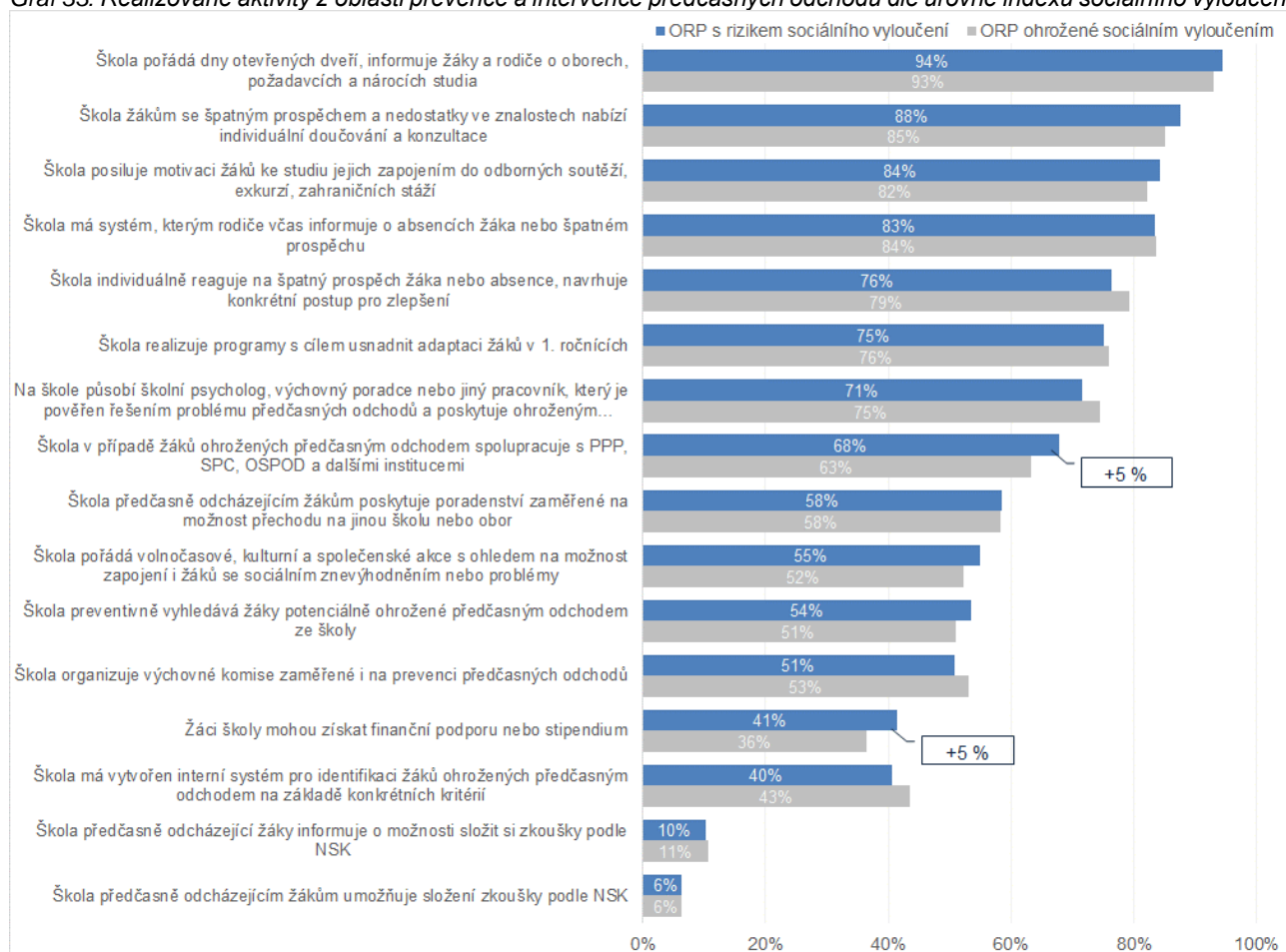
Opatření pro rozvoj kariérového poradenství by častěji ocenily školy v ORP vykazující riziko sociálního vyloučení. Výjimku tvoří *rozvoj spolupráce s vysokými školami*, který by ocenilo 54 % škol v ORP ohrožených sociálním vyloučením a 48 % škol s rizikem sociálního vyloučení.

Co se týče důležitosti, tak pro obě skupiny škol je prioritní aktivitou *poskytování individuálních služeb kariérového poradenství*. Potenciál pak pro obě skupiny škol představuje *zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy; podpora žáků se znevýhodněním a prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy*. Při pohledu na důležitost jednotlivých opatření pro rozvoj kariérového poradenství se opět mezi oběma skupinami škol objevují podobné tendence, pro obě skupiny škol jsou prioritním opatřením *finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.* Pro školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení je prioritou také *možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro učitele*. Toto opatření pro školy v ohrožených ORP představuje potenciál, prioritním opatřením pro ně je *rozvoj spolupráce s vysokými školami*. *Spolupráce s VŠ* pro školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení je méně důležitá. Pro obě skupiny škol skýtá potenciál také *vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství*. *Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit* představuje potenciál pro školy v ORP s rizikem sociálního vyloučení.

4.5 Aktivity z oblasti prevence a intervence v oblasti předčasných odchodů a jejich důležitost dle indexu sociálního vyloučení

Obě skupiny škol realizují průměrně 10 aktivit pro prevenci a intervenci předčasných odchodů z možných 16 aktivit. Počet realizovaných aktivit v dané intervenci tedy není ovlivněn tím, zda škola spadá, nebo nespadá do ORP ohrožené sociálním vyloučením.

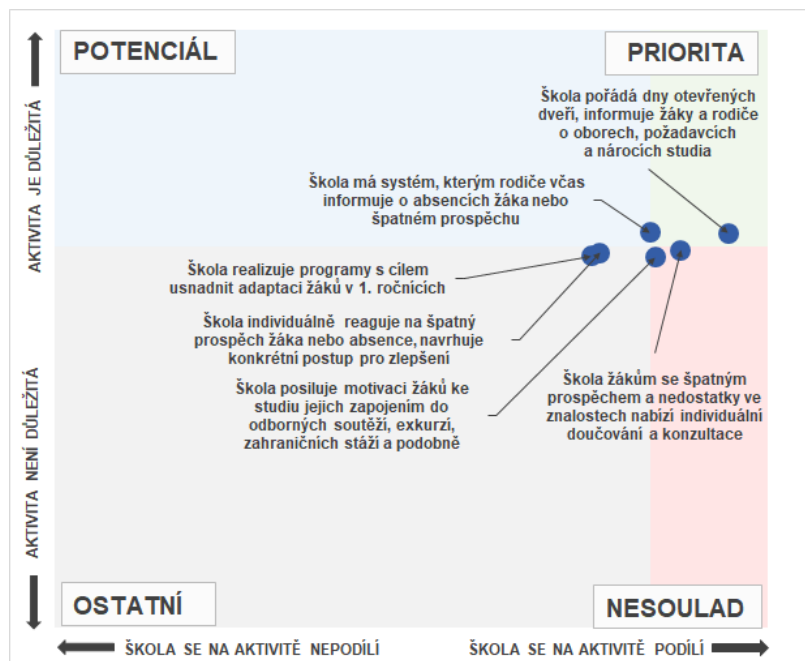
Graf 33: Realizované aktivity z oblasti prevence a intervence předčasných odchodů dle úrovně indexu sociálního vyloučení

V realizovaných aktivitách nejsou mezi oběma skupinami škol žádné velké rozdíly, každou z uvedených aktivit realizuje obdobný podíl škol. Školy, které se nacházejí v ORP s rizikem sociálního vyloučení, mírně častěji (o 5 %) spolupracují s PPP, SPC, OSPOD a s dalšími institucemi a jejich žáci mohou získat finanční podporu nebo stipendium než školy, které se nacházejí v ORP, které jsou ohrožené sociálním vyloučením.

Prioritními aktivitami v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů ze škol je pro školy, které se nacházejí v ORP s rizikem sociálního vyloučení, pořádání dnů otevřených dveří (94 %) a mít systém, kterým se rodiče včas informují o absencích žáka nebo špatném prospěchu (83 %). Tyto aktivity realizují nejvyšší podíly škol a zároveň jsou těmito školami považované za důležité.

Graf 34: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy spadající do ORP s rizikem sociálního vyloučení

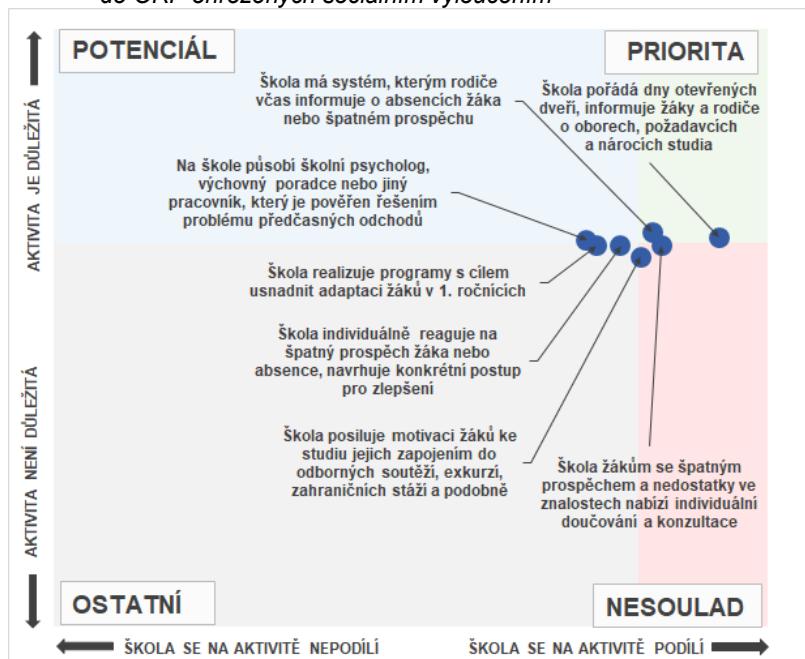
Nabídka doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem (88 %) a posilování motivace žáků ke studiu jejich zapojováním do soutěží, exkurzí a podobně (84 %) patří mezi nejčastěji realizované aktivity, školy je však považují za méně důležité než prioritní aktivity. Proto se ocitají v oblasti takzvaného nesouladu.

Realizace programů s cílem usnadnění adaptace žáků v 1. ročnících (75 %) a individuální reakce na špatný prospěch nebo absence žáka (76 %) jsou realizovány třemi čtvrtinami škol. Uvedené aktivity jsou však považovány za nejméně důležité.

Pro školy v ORP ohrožených sociálním vyloučením jsou v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů

prioritami (stejně jako pro školy v ORP s jeho rizikem) pořádání dnů otevřených dveří (93 %) a mít systém, kterým se rodiče včas informují o absencích a špatném prospěchu žáka (84 %).

Graf 35: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost pro školy spadající do ORP ohrožených sociálním vyloučením

Také aktivity v nesouladu jsou stejné jako u škol nacházejících se v ORP s rizikem sociálního vyloučení, tedy posilování motivace žáků jejich zapojováním do exkurzí, soutěží (82 %) a nabídka doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem (85 %). Jedná se o nejčastěji realizované aktivity, kterým je však přisuzována mírně nižší důležitost.

Aktivitou s potenciálem je na těchto školách školní psycholog nebo výchovný poradce, který předčasné odchody řeší (75 %). Tato aktivita je považována za nadprůměrně důležitou. Ostatní nejčastěji realizované aktivity, se ocitají těsně u hranice aktivit s potenciálem.

5. Sekundární analýza oblasti prevence a intervence předčasných odchodů

V původním šetření je baterie aktivit v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů rozdělena na aktivity preventivní, intervenční a kompenzační. Preventivní aktivity jsou zaměřeny širěji a jsou z uvedených aktivit nejlevnější. Intervenční aktivity řeší problémy konkrétního žáka a vyžadují vyšší zapojení školy a vyšší náklady. Kompenzační aktivity slouží k získání náhradního vzdělání, což v případě České republiky je hlavně umožnění skládání zkoušek podle národní soustavy kvalifikací (NSK). V rámci sekundární analýzy dat toto rozdělení využijeme a podíváme se, zda lze najít rozdíly v jejich realizaci mezi jednotlivými typy škol.

5.1 Preventivní aktivity

Z preventivních aktivit vůči předčasným odchodům školy nejčastěji *pořádají dny otevřených dveří* (94 %) a *posilují motivaci žáků ke studiu jejich zapojováním do soutěží apod.* (83 %). *Dny otevřených dveří* jsou školami považovány za nejdůležitější aktivitu. Druhé dvě důležité jsou aktivity týkající se *realizace programů s cílem usnadnit adaptaci žáků v prvních ročnících* a *působení psychologa, výchovného poradce, který je pověřen řešením předčasných odchodů*.

Nejméně často školy referují o *možnosti získat pro žáky finanční podporu nebo stipendium* (39 %). Tato aktivita je školami považována za druhou nejméně důležitou aktivitu. Méně důležitější je již pouze *pořádání volnočasových, kulturních a společenských akcí s ohledem na zapojení i žáků se znevýhodněním*.

Pro střední odborná učiliště je nejméně častou aktivitou *pořádání volnočasových, kulturních a společenských akcí s ohledem na zapojení i žáků se znevýhodněním* (55 %), pro všechny ostatní typy škol je nejméně realizovanou aktivitou *finanční podpora nebo stipendium*. *Finanční podporu nebo stipendium poskytují* více než tři pětiny SOU (62 %). Gymnázia, častěji než jiné typy škol, *realizují programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v prvních ročnících* (81 %), a naopak méně často *vyhledávají žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy* (44 %) nebo *poskytují finanční podporu či stipendium* (20 %).

Tab. 16: Podíl škol realizujících preventivní aktivity vůči předčasným odchodům dle typu škol

Preventivní aktivity	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	GYM (N=346)	VOŠ (N=151)
Škola pořádá dny otevřených dveří, informuje žáky a rodiče o oborech, požadavcích a nárocích studia	94%	93%	97%	95%	97%
Škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží	83%	86%	91%	89%	87%
Škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících	75%	76%	81%	85%	78%
Na škole působí školní psycholog, výchovný poradce nebo jiný pracovník, který je pověřen řešením problému předčasných odchodů	73%	76%	76%	70%	75%
Škola pořádá volnočasové, kulturní a společenské akce s ohledem na možnost zapojení i žáků se sociálním znevýhodněním	54%	55%	52%	60%	56%
Škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy	52%	62%	59%	44%	50%
Žáci mohou získat finanční podporu nebo stipendium	39%	62%	50%	20%	47%

Barevně jsou zvýrazněny nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

Všechny preventivní aktivity také častěji realizují školy, které inklinují ke 4. úrovni kariérového poradenství. Na těchto školách častěji působí *školní psycholog, výchovný poradce nebo jiný pracovník, který je pověřen řešením předčasných odchodů* (84 %) než na školách, které inklinují k 1. úrovni kariérového poradenství (60 %).

Při pohledu na data ze vzorku čistých škol vidíme, že u čistých SOU dochází méně častěji k *realizaci adaptačních programů pro žáky 1. ročníků* (rozdíl 30 %), *posilování motivace žáků ke studiu jejich zapojováním do soutěží apod.* (rozdíl 25 %), *preventivnímu vyhledávání žáků potenciálně ohrožených předčasným odchodem ze školy* (rozdíl 24 %) nebo k *pořádání dnů otevřených dveří* (rozdíl 23 %) a k *možnosti získat finanční podporu či stipendium* (rozdíl 21 %).

Řadu rozdílů lze najít i u čistých VOŠ, zejména jde o *působení pracovníka pověřeného předčasnými odchody na škole* (rozdíl 33 %), *preventivní vyhledávání žáků potenciálně ohrožených předčasným odchodem ze školy* (rozdíl 31 %), *realizaci adaptačních programů pro žáky 1. ročníků* (rozdíl 27 %), *posilování motivace žáků ke studiu jejich zapojováním do soutěží apod.* (rozdíl 26 %).

Hlavní rozdíl u čistých typů SOŠ je v menší možnosti žáků *získat finanční podporu či stipendium* (rozdíl 20 %). U gymnázií nenacházíme výraznější rozdíly oproti celému vzorku.

5.2 Intervenční aktivity

Z intervenčních aktivit pro prevenci předčasných odchodů školy nejčastěji *nabízejí individuální doučování a konzultace žákům se špatným prospěchem* (86 %) a *disponují systémem, kterým rodiče včas informují o absencích žáka nebo špatném prospěchu* (83 %). Nejméně často mají školy *vytvořen interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií* (42 %).

Z pohledu důležitosti je pro školy nejdůležitější *mít systém, kterým rodiče včas informují o absencích žáka nebo špatném prospěchu*. Na druhém místě se pak umístila *nabídka doučování a konzultací spolu s individuální reakcí na špatný prospěch žáka nebo jeho absence*. Za nejméně důležitou aktivitu školy vnímají *poskytování poradenství zaměřeného na možnost přechodu na jinou školu nebo obor předčasně odcházejícím žákům*.

Nejvyšší podíly středních odborných škol a učilišť realizují většinu intervenčních aktivit. Gymnázia a vyšší odborné školy většinu aktivit realizují nejméně často. Nejvyšší rozdíly se pak nacházejí u *poskytování poradenství předčasně odcházejícím žákům*, které poskytuje 75 % SOU, ale jen 44 % gymnázií a také u *organizace výchovných komisí zaměřených i na prevenci předčasných odchodů*, které organizují více než tři pětiny SOU a SOŠ, ale pouze dvě pětiny gymnázií.

Tab. 17: Podíl škol realizujících intervenční aktivity vůči předčasným odchodům dle typu škol

Intervenční aktivity	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	GYM (N=346)	VOŠ (N=151)
Škola žákům se špatným prospěchem a nedostatky ve znalostech nabízí individuální doučování a konzultace	86%	90%	92%	89%	79%
Škola má systém, kterým rodiče včas informuje o absencích žáka nebo špatném prospěchu	83%	85%	93%	90%	76%
Škola individuálně reaguje na špatný prospěch žáka nebo absence, navrhuje konkrétní postup pro zlepšení	78%	82%	81%	78%	75%
Škola v případě žáků ohrožených předčasným odchodem spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a dalšími institucemi	65%	76%	71%	58%	57%
Škola předčasně odcházejícím žákům poskytuje poradenství zaměřené na možnost přechodu na jinou školu nebo obor	58%	75%	68%	44%	59%
Škola organizuje výchovné komise zaměřené i na prevenci předčasných odchodů	52%	65%	62%	40%	52%
Škola má vytvořen interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií	42%	48%	49%	39%	43%

Barevně jsou zvýrazněny nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

Všechny intervenční aktivity jsou také nejčastěji realizovány školami, které inklinují k nejvyšší úrovni kariérového poradenství. Pro obě skupiny škol je nejčastěji realizovanou aktivitou *nabídka doučování a konzultací žákům se špatným prospěchem*.

Realizace kompenzačních aktivit je u čistých typů škol nižší, výrazněji u VOŠ a SOU. Čisté typy VOŠ v řadě případů *nemají systém informování rodičů o špatném prospěchu žáků nebo absenci* (rozdíl 66 %), *nedochází k realizaci speciálně zaměřených výchovných komisí* (rozdíl 45 %) ani příliš často *nenabízejí individuální doučování nebo konzultace* (rozdíl 41 %). Častá není ani *spolupráce s PPP, SPC apod. v případě žáků ohrožených předčasným odchodem* (rozdíl 32 %). Ta je naopak častější u čistých typů gymnázií (o 14 % více).

Čisté SOU mají méně často vytvořený *systém informování rodičů o špatném prospěchu žáků nebo absenci* (rozdíl 38 %), méně často realizují *speciálně zaměřené výchovné komise* (rozdíl 22 %) nebo *mají interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem* (rozdíl 21 %).

5.3 Kompenzační aktivity

Kompenzační aktivity realizuje pouze zlomek škol. Častěji školy o možnosti skládání zkoušek podle NSK informují (10 %), než aby je samotné umožňovaly (6 %). Obě tyto aktivity realizují častěji střední odborná učiliště, následována středními odbornými školami. Nejméně často se jim z povahy věci věnují gymnázia. Oběma těmito aktivitám školy přiřazují nízkou důležitost.

Tab. 18: Podíl škol realizujících kompenzační aktivity vůči předčasným odchodům dle typu škol

Kompenzační aktivity	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	GYM (N=346)	VOŠ (N=151)
Škola předčasně odcházející žáky informuje o možnosti složit si zkoušky podle NSK	10%	20%	15%	3%	10%
Škola předčasně odcházejícím žákům umožňuje složení zkoušky podle NSK	6%	12%	9%	2%	6%

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

Kompenzační aktivity také realizují častěji školy, které inklinují k nejvyšší úrovni kariérového poradenství. Pro oba typy škol platí, že častěji odcházející žáky informují o možnosti složit zkoušky podle NSK než o samotném umožnění složení zkoušek podle NSK.

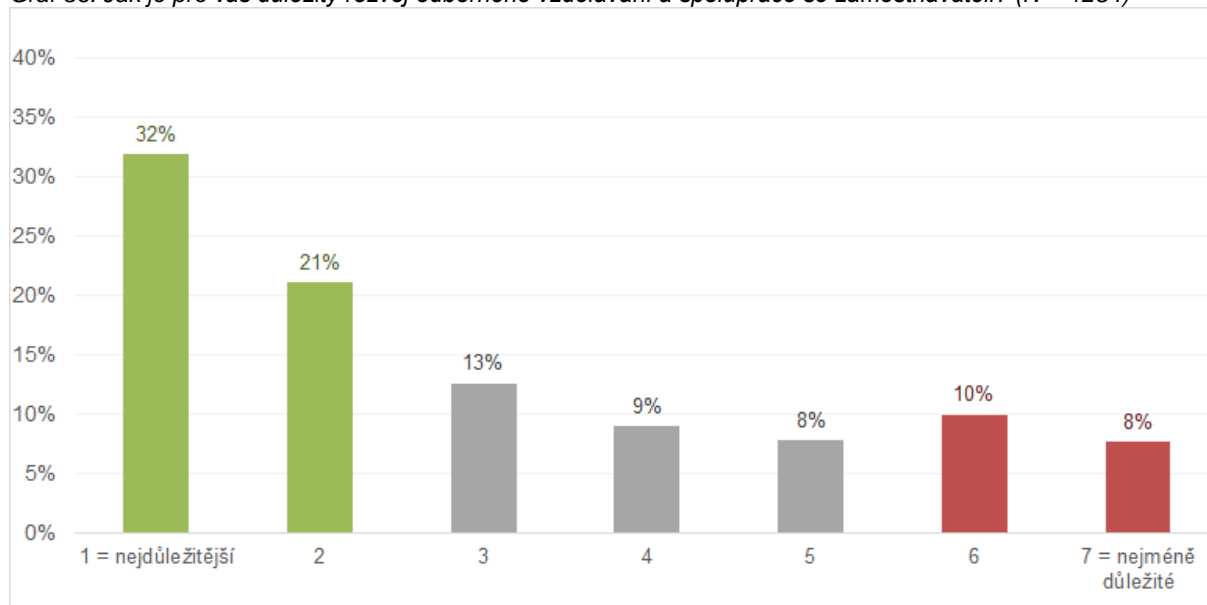
U čistých typů škol nevidíme výrazné rozdíly v realizaci těchto aktivit, dochází k nim o něco méně častěji, rozdíl se však pohybuje v jednotkách procent.

6. Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

V následující části textu se již budeme věnovat druhému tématu této sekundární analýzy, a to rozvoji odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli a důležitosti, jakou těmito oblastem školy připisují.

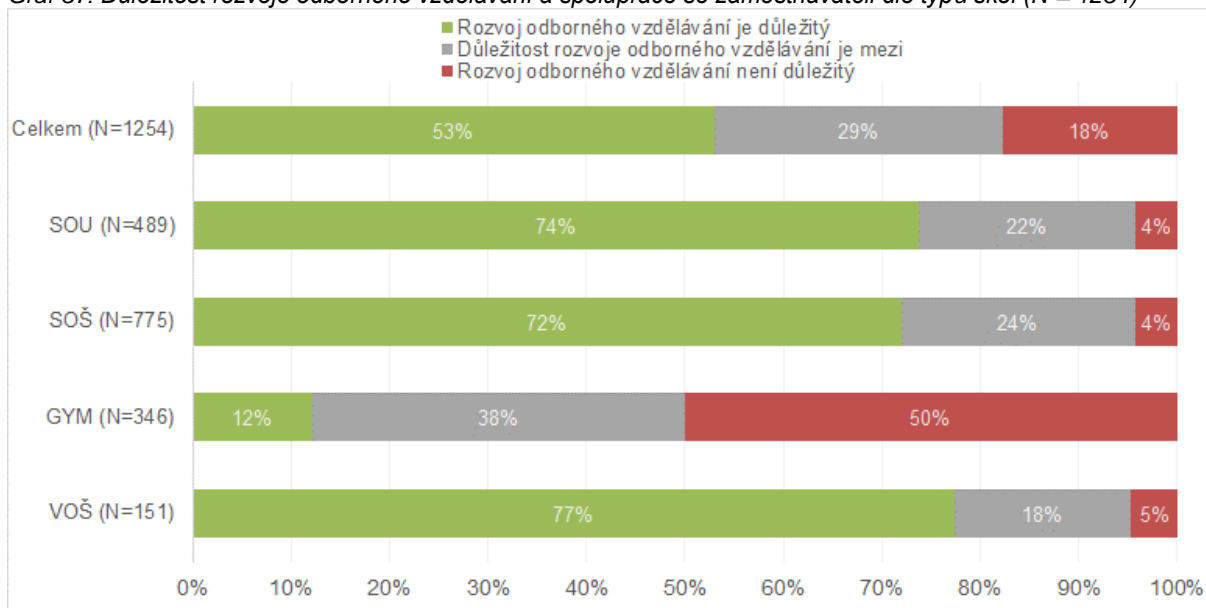
Při seřazení oblastí rozvoje školy více než polovina škol (53 %) považuje rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli za nejdůležitější nebo druhou nejdůležitější oblast (odpovědi 1 a 2). Necelá pětina (18 %) pak za nejméně důležitou nebo druhou nejméně důležitou oblast (odpovědi 6 a 7).

Graf 36: Jak je pro vás důležitý rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli? (N = 1254)

Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli je nejméně důležitou oblastí pro gymnázia. Pouze 12 % gymnázií ho řadí na první dvě pozice, zatímco ostatní typy škol ho vnímají za nejdůležitější oblast zhruba ve třech čtvrtinách případů. Polovina gymnázií tuto oblast také vnímá jako nejméně důležitou oblast. Ostatní typy škol zařazovaly oblast rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na poslední místa pouze sporadicky (maximálně 5 % škol).

Graf 37: Důležitost rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle typu škol (N = 1254)

Z logiky povahy gymnázií, tedy institucí, které poskytují všeobecné vzdělávání, se odborné vzdělávání či spolupráce se zaměstnavateli stává pro tento typ škol pouze okrajovou záležitostí. Pro efektivnější a přehlednější uchopení oblasti odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli jsou gymnázia v kapitolách 6.1 a 6.2 z analýz vyjmuta.

6.1 Současná úroveň realizovaných aktivit v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Nejvyšší podíly škol realizují aktivity ze 3. (pokročilé) a 4. (nejvyšší) úrovně. Nejčastěji realizovanou aktivitou je aktivita ze 4. úrovně, která zahrnuje *konkrétního pracovníka pověřeného ředitelem se starat o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery* (54 %).

Na alespoň polovině škol probíhá aktivita 4. úrovně týkající se *vyjednávání obsahu odborného výcviku a praxi s firmami a společného hodnocení žáků a kvality spolupráce jako celku* (51 %) a aktivitu 3. úrovně, *spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, kterou zajišťuje pověřený pracovník školy* (50 %).

Nejnižší podíly škol provádí aktivity z 1. úrovně, ve které podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené míře. Zcela nejnižší podíl škol (8 %) uvedl, že *systematickou spolupráci s konkrétními zaměstnavateli ani dalšími partnery nerozvíjí*.

Zohlední-li se typy škol, nalezneme nejvyšší podíly škol, které realizují aktivity z 1. nebo z 2. úrovně, hlavně mezi SOŠ. Rozdíly ve velikosti těchto podílů oproti SOU a VOŠ jsou však nízké. Aktivity ze 3. úrovně realizují nejčastěji střední odborná učiliště a nejméně často vyšší odborné školy. Aktivity ze 4. úrovně jsou mírně častěji typičtější pro střední odborná učiliště a vyšší odborné školy než pro střední odborné školy.

Nejvyšší rozdíly mezi jednotlivými typy škol nalezneme mezi vyššími odbornými školami a středními odbornými učilišti. Na tři čtvrtě SOU (76 %) je *zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia*, zatímco na VOŠ (51 %) nebo SOŠ (52 %) je zajištěna pouze na polovině z nich. SOU také častěji než SOŠ a VOŠ mají *dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než dva roky a daný podíl žáků se během studia účastní odborného výcviku v délce alespoň dvou týdnů*. Zaměstnavatelé také častěji podporují účast žáků ze SOU (43 %) v odborných soutěžích než z VOŠ (30 %) či vybrané žáky podporují finančně (52 % SOU; 43 % SOŠ; 40 % VOŠ).

Pouze minimální rozdíly u těchto typů škol se vyskytují u *zapracované strategie spolupráce se zaměstnavateli, která je průběžně aktualizována*. Jedná se o aktivitu ze 3. úrovně, která je realizována zhruba na třetině všech tří typů škol. Pro obdobné podíly porovnávaných typů škol, více než čtvrtinu, je *mapování a hodnocení partnerů v regionu pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a podkladem pro inovaci ŠVP*. Pro méně než 5 % škol z porovnávaných typů škol je typické, že *školy systematickou spolupráci s konkrétními zaměstnavateli nebo dalšími partnery nerozvíjejí*.

Tab. 19: Současný stav rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na jednotlivých typech škol

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	VOŠ (N=151)
1	Spolupráce školy se zaměstnavateli je omezena na rámec přípravy ŠVP	20%	12%	13%	6%
1	Systematickou spolupráci s konkrétními zaměstnavateli ani dalšími partnery škola nerozvíjí	8%	3%	4%	3%
1	Při vlastní iniciativě firem spolupráce nastane, ale není dlouhodobá a neovlivňuje jiné obory na škole ani celkovou strategii školy	14%	6%	10%	6%
1	Škola nevytváří pravidelně regionální analýzu a přehled vhodných potenciálních partnerů pro spolupráci a podporu školy	13%	4%	6%	4%
2	Škola v posledních 3 letech neměla soustavnější spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery v regionu. Nicméně se o takové partnery zajímá a dělá analýzu pro ŠVP a jeho aktualizaci	12%	5%	6%	3%
2	V rámci projektů (ESF, programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) zapojuje škola žáky do praktických aktivit	25%	30%	32%	30%
2	Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky	49%	55%	57%	61%
2	Získané zkušenosti jsou jednotlivé bez celkové strategie spolupráce s konkrétními cíli nebo smlouvou na další rok	16%	10%	11%	10%
3	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb	46%	74%	63%	62%
3	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia	37%	76%	52%	51%
3	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů	27%	45%	39%	28%
3	Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi.	49%	66%	63%	58%
3	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli, kterou průběžně aktualizuje	24%	34%	33%	34%
3	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy	50%	72%	69%	67%
3	Škola se podílí i na vybraných aktivitách profesních organizací	32%	45%	43%	47%
4	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery	54%	75%	72%	75%
4	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, její součástí jsou i odborné stáže vyučujících ve firmě	20%	29%	28%	40%
4	Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP	51%	76%	74%	76%
4	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50% žáků technických a 90% žáků netechnických oborů, praxe pak 90% žáků maturitních oborů	30%	47%	45%	48%
4	Mapování a hodnocení partnerů v regionu je pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a podkladem pro inovaci ŠVP	20%	30%	29%	30%
4	Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy	29%	48%	42%	44%
4	Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích	26%	43%	36%	30%
4	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení	31%	52%	43%	40%

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují napříč jednotlivými typy škol.

6.2 Plánovaný posun realizovaných aktivit v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Nejvyšší navýšení četností realizovaných aktivit v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli školy očekávají u aktivit ze 4. úrovně. Týká se to především navýšení počtu škol, které by měly zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, na kterých by zaměstnavatelé podporovali účast žáků v odborných soutěžích anebo školy či vybrané žáky financemi. Pokud by tento posun nastal, zmíněné aktivity by realizovala více než třetina škol.

Tab. 20: Plánovaný posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na jednotlivých typech škol

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	SOU (N=489)	SOŠ (N=775)	VOŠ (N=151)
1	Spolupráce školy se zaměstnavateli je omezena na rámec přípravy ŠVP	5% (25%)	3% (15%)	3% (16%)	0% (6%)
1	Systematickou spoluprací s konkrétními zaměstnavateli ani dalšími partnery škola nerozvíjí	2% (10%)	1% (4%)	2% (5%)	2% (5%)
1	Při vlastní iniciativě firem spolupráce nastane, ale není dlouhodobá a neovlivňuje jiné obory na škole ani celkovou strategii školy	4% (18%)	2% (8%)	2% (11%)	1% (7%)
1	Škola nevytváří pravidelně regionální analýzu a přehled vhodných potenciálních partnerů pro spolupráci a podporu školy	2% (14%)	1% (5%)	1% (7%)	1% (5%)
2	Škola v posledních 3 letech neměla soustavnější spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery v regionu. Nicméně se o takové partnery zajímá a dělá analýzu pro ŠVP a jeho aktualizaci	3% (15%)	2% (7%)	2% (8%)	1% (4%)
2	V rámci projektů (ESF, programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) zapojuje škola žáky do praktických aktivit	6% (30%)	5% (35%)	6% (38%)	4% (34%)
2	Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky	9% (59%)	7% (62%)	8% (65%)	5% (66%)
2	Získané zkušenosti jsou jednotlivé bez celkové strategie spolupráce s konkrétními cíli nebo smlouvou na další rok	4% (20%)	3% (13%)	3% (14%)	3% (13%)
3	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb	7% (53%)	6% (80%)	8% (71%)	8% (70%)
3	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia	5% (42%)	5% (81%)	7% (59%)	7% (58%)
3	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů	5% (31%)	8% (53%)	6% (46%)	7% (36%)
3	Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi.	9% (58%)	7% (73%)	7% (71%)	10% (68%)
3	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli, kterou průběžně aktualizuje	12% (36%)	10% (44%)	14% (47%)	21% (54%)
3	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy	9% (60%)	7% (78%)	9% (77%)	9% (75%)
3	Škola se podílí i na vybraných aktivitách profesních organizací	9% (40%)	9% (54%)	11% (54%)	5% (52%)
4	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery	12% (65%)	11% (85%)	12% (84%)	8% (83%)
4	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, její součástí jsou i odborné stáže vyučujících ve firmě	17% (37%)	21% (50%)	23% (51%)	27% (67%)
4	Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP	9% (60%)	11% (87%)	11% (85%)	13% (89%)
4	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90% žáků netechnických oborů, praxe pak 90% žáků maturitních oborů	7% (37%)	12% (59%)	10% (55%)	7% (55%)
4	Mapování a hodnocení partnerů v regionu je pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a podkladem pro inovaci ŠVP	12% (32%)	15% (45%)	16% (45%)	19% (48%)
4	Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy	14% (43%)	20% (68%)	19% (61%)	19% (63%)
4	Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích	17% (43%)	20% (64%)	21% (58%)	27% (58%)
4	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení	15% (46%)	18% (70%)	19% (62%)	16% (56%)

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu plánují realizovat napříč jednotlivými typy škol.

Nejnižší posuny, pouze o jednotky procent, lze očekávat u aktivit z 1. a 2. úrovně, pouze zlomek škol nepředpokládá v rámci odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli žádný posun.

Mezi porovnávanými typy škol nenastávají u jednotlivých aktivit vysoké rozdíly. Na všech třech typech škol lze předpokládat nejnižší posuny v rámci 1. a 2. úrovně. U aktivit 3. úrovně vykazují mírně vyšší předpokládané nárůsty VOŠ a SOŠ než SOU. Rozdíl je patrný převážně u škol, které mají *zpracovanou strategii se zaměstnavateli a pravidelně ji aktualizují*. Tuto aktivitu by mohlo realizovat až o pětinu více VOŠ a o desetinu více SOU. Nárůst podílu škol u aktivit 4. úrovně předpokládá obdobný podíl SOŠ, SOŠ i VOŠ. Zhruba na pětině všech tří typů škol se předpokládá nárůst *zaměstnavatelů podílejících se na náborových aktivitách škol*.

6.3 Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol

V další části sekundární analýzy pracujeme opět s rozdělením škol na dvě kategorie podle úrovně rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, a to na školy, jejichž úroveň odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli inklinuje k nejvyšší úrovni (4. úroveň) a školy, jejichž úroveň spadá do základní úrovně (1. úroveň). Školy inklinující k nejvyšší úrovni realizují maximálně jednu aktivitu z 1. úrovně (ze 4 možných) a zároveň realizují alespoň pět aktivit ze 4. úrovně (z možných 8 aktivit). Za školy inklinující k základní úrovni jsou považovány školy, které realizují alespoň dvě aktivity z 1. úrovně, a ne více než čtyři aktivity ze 4. úrovně. Jak je zřejmé z tabulky č. 21, v této kapitole jsme opět do analýzy zahrnuli i gymnázia.

Tab. 21: Rozložení škol dle převažující úrovně rozvoje odborného vzdělávání

	Inklinující k 1. úrovni	% z celku	Inklinující ke 4. úrovni	% z celku
Celkem	161	13%	311	25%
SOU	21	4%	215	44%
SOŠ	47	6%	292	38%
Gymnázia	98	28%	13	4%
VOŠ	1	1%	60	40%

Škol, které inklinují k 1. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, je 13 % z celkového počtu škol. Nejčastěji to jsou gymnázia (28 %).

Ke 4. úrovni inklinuje 25 % škol, nejvyšší podíl se nalézá u středních odborných učilišť (44 %) a vyšších odborných škol (40 %).

6.3.1 Současná úroveň rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol

Na téměř třech čtvrtinách škol, které inklinují k 1. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, *nastává spolupráce při vlastní iniciativě firem, ale není dlouhodobá a neovlivňuje strategii školy (72 %)* a na více než dvou třetinách škol *je spolupráce se zaměstnavateli omezena na rámec přípravy ŠVP (63 %) a nevytvářejí se pravidelné regionální analýzy a přehled vhodných potenciálních partnerů pro spolupráci a podporu školy (63 %)*. Na školách, které inklinují ke 4. úrovni, k těmto aktivitám dochází pouze sporadicky.

Naprostá většina škol, která inklinuje ke 4. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, *disponuje konkrétním pracovníkem pověřeným ředitelem, který se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery (95 %) a vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí a společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku (96 %)*. Obě tyto aktivity realizuje zhruba pětina škol inklinujících k 1. úrovni.

Další vysoký rozdíl mezi těmito dvěma skupinami škol nastává u aktivity, *kdy zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně*, tato aktivita probíhá na 79 % škol, které inklinují ke 4. úrovni, a na 6 % škol, které inklinují k 1. úrovni.

Tab. 22: Současný stav rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně kariérového poradenství

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	Inklinující k 1. úrovni (N=161)	Inklinující ke 4. úrovni (N=311)
1	Spolupráce školy se zaměstnavateli je omezena na rámec přípravy ŠVP	20%	63%	4%
1	Systematickou spolupráci s konkrétními zaměstnavateli ani dalšími partnery škola nerozvíjí	8%	38%	1%
1	Při vlastní iniciativě firem spolupráce nastane, ale není dlouhodobá a neovlivňuje jiné obory na škole ani celkovou strategii školy	14%	72%	2%
1	Škola nevytváří pravidelně regionální analýzu a přehled vhodných potenciálních partnerů pro spolupráci a podporu školy	13%	63%	2%
2	Škola v posledních 3 letech neměla soustavnější spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery v regionu. Nicméně se o takové partnery zajímá a dělá analýzu pro ŠVP a jeho aktualizaci	12%	27%	2%
2	V rámci projektů (ESF, programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) zapojuje škola žáky do praktických aktivit	25%	17%	38%
2	Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky	49%	43%	65%
2	Získané zkušenosti jsou jednotlivé bez celkové strategie spolupráce s konkrétními cíli nebo smlouvou na další rok	16%	34%	7%
3	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb	46%	17%	76%
3	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia	37%	9%	73%
3	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů	27%	10%	45%
3	Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi.	49%	18%	76%
3	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli, kterou průběžně aktualizuje	24%	7%	50%
3	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy	50%	22%	80%
3	Škola se podílí i na vybraných aktivitách profesních organizací	32%	11%	60%
4	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery	54%	19%	95%
4	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, její součástí jsou i odborné stáže vyučujících ve firmě	20%	1%	61%
4	Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP	51%	19%	96%
4	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90% žáků netechnických oborů, praxe pak 90% žáků maturitních oborů	30%	6%	73%
4	Mapování a hodnocení partnerů v regionu je pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a podkladem pro inovaci ŠVP	20%	3%	58%
4	Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy	29%	6%	78%
4	Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích	26%	7%	70%
4	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení	31%	6%	79%

Barevně jsou zvýrazněné nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu realizují.

6.3.2 Předpokládaná úroveň rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol

Nejnižší posuny se předpokládají u aktivit 1. a 2. úrovně. Lehce vyšší posuny lze předpokládat u aktivit 4. úrovně. To platí především pro školy, které inklinují ke 4. úrovni.

Tab. 23: Plánový posun (a předpokládaný stav po posunu) rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně kariérového poradenství

Úroveň	Aktivita	Celkem (N=1254)	Inklinující k 1. úrovni (N=161)	Inklinující ke 4. úrovni (N=311)
1	Spolupráce školy se zaměstnavateli je omezena na rámec přípravy ŠVP	5% (25%)	7% (70%)	3% (6%)
1	Systematickou spolupráci s konkrétními zaměstnavateli ani dalšími partnery škola nerozvíjí	2% (10%)	4% (42%)	2% (3%)
1	Při vlastní iniciativě firem spolupráce nastane, ale není dlouhodobá a neovlivňuje jiné obory na škole ani celkovou strategii školy	4% (18%)	4% (76%)	1% (3%)
1	Škola nevytváří pravidelně regionální analýzu a přehled vhodných potenciálních partnerů pro spolupráci a podporu školy	2% (14%)	1% (65%)	0% (3%)
2	Škola v posledních 3 letech neměla soustavnější spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery v regionu. Nicméně se o takové partnery zajímá a dělá analýzu pro ŠVP a jeho aktualizaci	3% (15%)	7% (34%)	0% (3%)
2	V rámci projektů (ESF, programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) zapojuje škola žáky do praktických aktivit	6% (30%)	9% (26%)	6% (43%)
2	Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky	9% (59%)	14% (57%)	4% (68%)
2	Získané zkušenosti jsou jednotlivé bez celkové strategie spolupráce s konkrétními cíli nebo smlouvou na další rok	4% (20%)	8% (42%)	4% (11%)
3	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb	7% (53%)	4% (22%)	5% (82%)
3	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia	5% (42%)	2% (12%)	5% (78%)
3	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů	5% (31%)	4% (14%)	6% (51%)
3	Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi.	9% (58%)	13% (31%)	3% (79%)
3	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli, kterou průběžně aktualizuje	12% (36%)	10% (17%)	9% (59%)
3	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy	9% (60%)	14% (35%)	5% (84%)
3	Škola se podílí i na vybraných aktivitách profesních organizací	9% (40%)	9% (19%)	10% (70%)
4	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery	12% (65%)	14% (33%)	3% (98%)
4	Škola má zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, její součástí jsou i odborné stáže vyučujících ve firmě	17% (37%)	6% (7%)	17% (78%)
4	Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP	9% (60%)	3% (22%)	2% (98%)
4	Odborného výcviku u zaměstnavatelů v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90% žáků netechnických oborů, praxe pak 90% žáků maturitních oborů	7% (37%)	1% (7%)	8% (81%)
4	Mapování a hodnocení partnerů v regionu je pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a podkladem pro inovaci ŠVP	12% (32%)	4% (7%)	15% (73%)
4	Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy	14% (43%)	4% (9%)	13% (91%)
4	Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích	17% (43%)	6% (13%)	14% (84%)
4	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení	15% (46%)	9% (15%)	10% (89%)

Barevně jsou zvýrazněny nejvyšší a nejnižší podíly škol, které danou aktivitu plánují realizovat.

Školy inklinující k 1. úrovni předpokládají nejvyšší posun u *nabídky stáží učitelům, zapojení odborníků z praxe do výuky, spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, kterou bude zajišťovat konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem školy*. V ideálním případě by pak tyto aktivity realizovala alespoň třetina škol inklinujících k 1. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli. U škol ze 4. úrovně se nejvíce počítá s nárůstem aktivit ze 4. úrovně, a to především se *zpracovanou strategií spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery a mapováním a hodnocením partnerů v regionu jako pravidelnou součástí ročního hodnocení školy a sloužící jako podklad pro inovaci ŠVP*. Mapováním a hodnocením partnerů v regionu by se pak v budoucnu mohlo zabývat 73 % škol inklinujících ke 4. úrovni, ale jen 7 % škol, které inklinují k 1. úrovni.

Školy inklinující k 1. úrovni, častěji než školy inklinující ke 4. úrovni, předpokládají, že začnou *nabízet stáže a zapojovat odborníky z praxe do výuky* a budou *si mapovat potenciální partnery v regionu a komunikovat s nimi*. Školy inklinující ke 4. úrovni, častěji než školy inklinující k 1. úrovni, předpokládají, že budou mít *zpracovanou strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery* a že budou *mapovat a hodnotit partnery v regionu jako pravidelnou součást ročního hodnocení školy*.

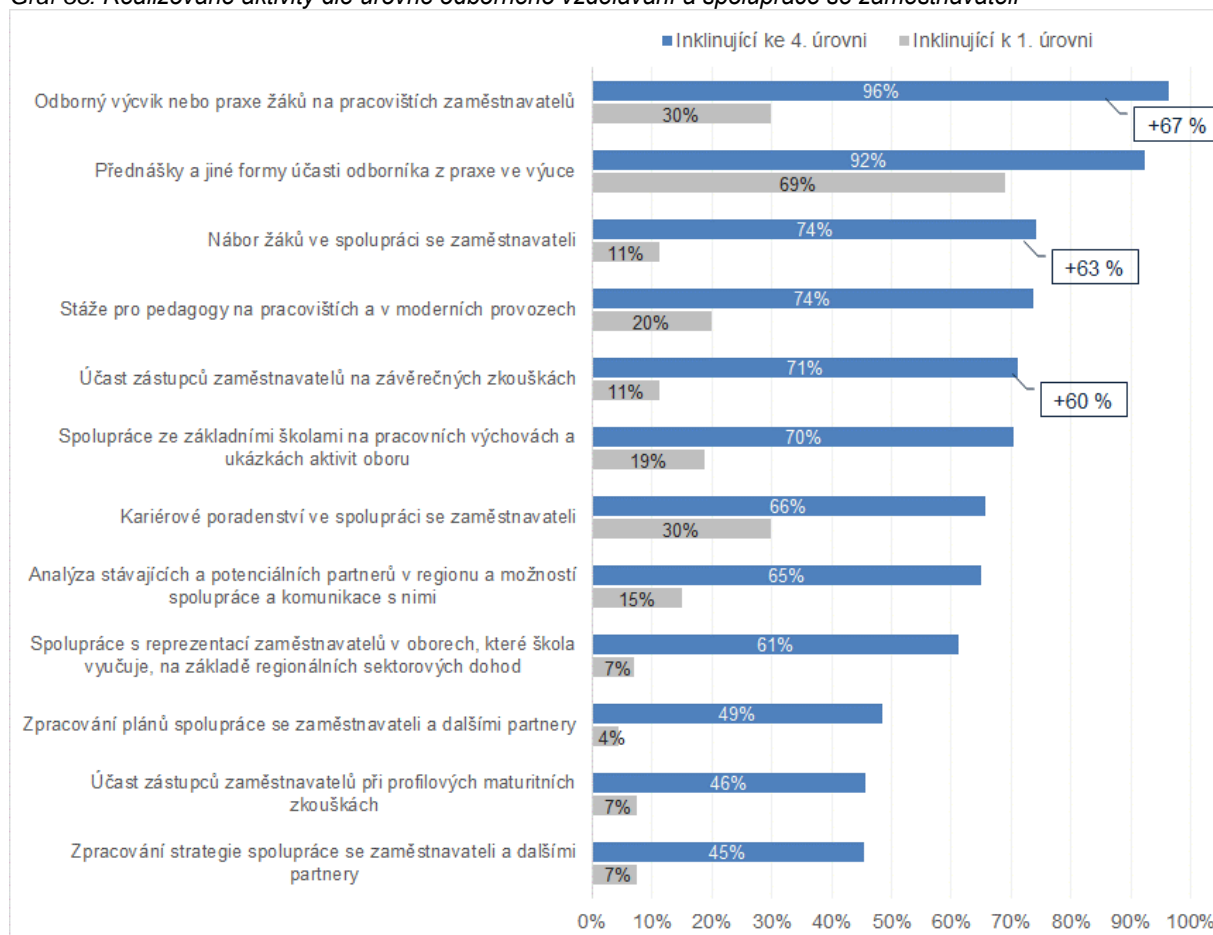
Obdobný nárůst u obou skupin škol lze předpokládat u *zpracované strategie spolupráce se zaměstnavateli, která se průběžně aktualizuje*, dále pak u škol, které se *budou podílet na vybraných aktivitách profesních organizací, a že zaměstnavatelé podporují školu či vybrané školy finančně*. U obou skupin škol by u těchto aktivit mohlo dojít k nárůstu zhruba o desetinu.

6.3.3 Realizované aktivity a jejich důležitost dle úrovně škol

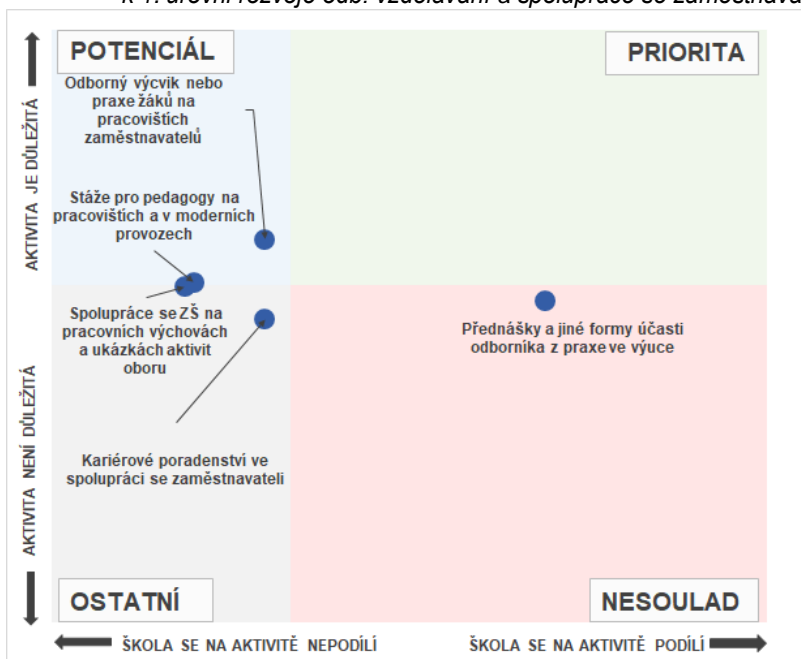
Školy, které inklinují spíše ke 4. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, realizují všechny aktivity pro rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli častěji než školy inklinující k 1. úrovni. Nejvyšší rozdíly v četnosti škol nalezneme u *odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů* (96 % škol 4. úrovně a 30 % škol 1. úrovně), *náboru žáků ve spolupráci se zaměstnavateli* (74 % škol 4. úrovně a 11 % škol 1. úrovně) a u *účasti zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách* (71 % škol 4. úrovně a 11 % škol 1. úrovně).

Nejčastější aktivitou pro školy inklinující k 1. úrovni je *pořádání přednášek a dalších forem účasti odborníka z praxe ve výuce* (69 %), toto je také druhá nejčastější aktivita realizovaná školami 4. úrovně (92 %). Ty častěji realizují již pouze *odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů* (96 %).

Graf 38: Realizované aktivity dle úrovně odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Graf 39: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost škol inklinujících k 1. úrovni rozvoje odb. vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Školy inklinující k 1. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli nevykazují žádnou prioritní aktivitu. V určitém nesouladu se však ocitají přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (69 %), které realizuje nejvyšší podíl těchto škol, ale zároveň jsou považovány za méně důležité než ostatní porovnávané aktivity.

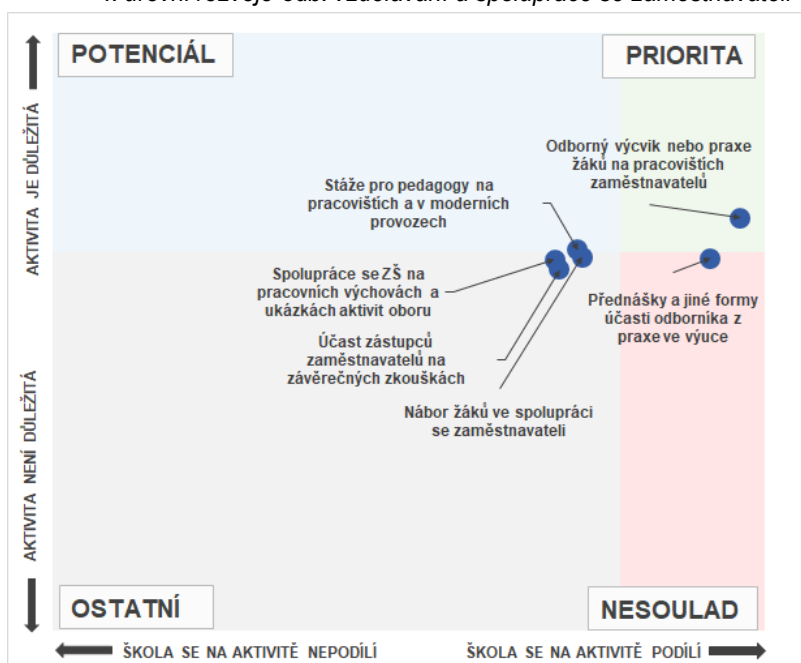
Aktivity s potenciálem by mohly představovat odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (30 %) a stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech (20 %). Tyto aktivity realizuje nižší podíl škol, ale jsou považovány za důležité. Těsně pod hranicí těchto aktivit se nachází spolupráce se základními školami na

pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (19 %).

Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli realizuje 30 % škol, ale z uvedených aktivit je tato aktivita považována za nejméně důležitou.

Zatímco školy inklinující k 1. úrovni nevykazují žádnou prioritní aktivitu, pro školy inklinující ke 4. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli je prioritou odborný výcvik a praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (96 %). Tato aktivita pro školy inklinující k 1. úrovni představuje potenciál.

Graf 40: Nejčastěji realizované aktivity a jejich důležitost škol inklinujících ke 4. úrovni rozvoje odb. vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Obdobně jako u škol inklinujících k 1. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli představují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce pro školy 4. úrovně nesoulad. Školy tuto aktivitu realizují často (92 %), ale je pro ně méně důležitá.

Za aktivitu s potenciálem lze považovat stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech (74 %). Aktivitu nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli realizuje stejný podíl škol, ale je považována za méně důležitou. Proto se v grafu ocitá těsně u hranice aktivit s potenciálem. Ostatní porovnávané aktivity se také ocitají lehce pod hranicí aktivit s potenciálem.

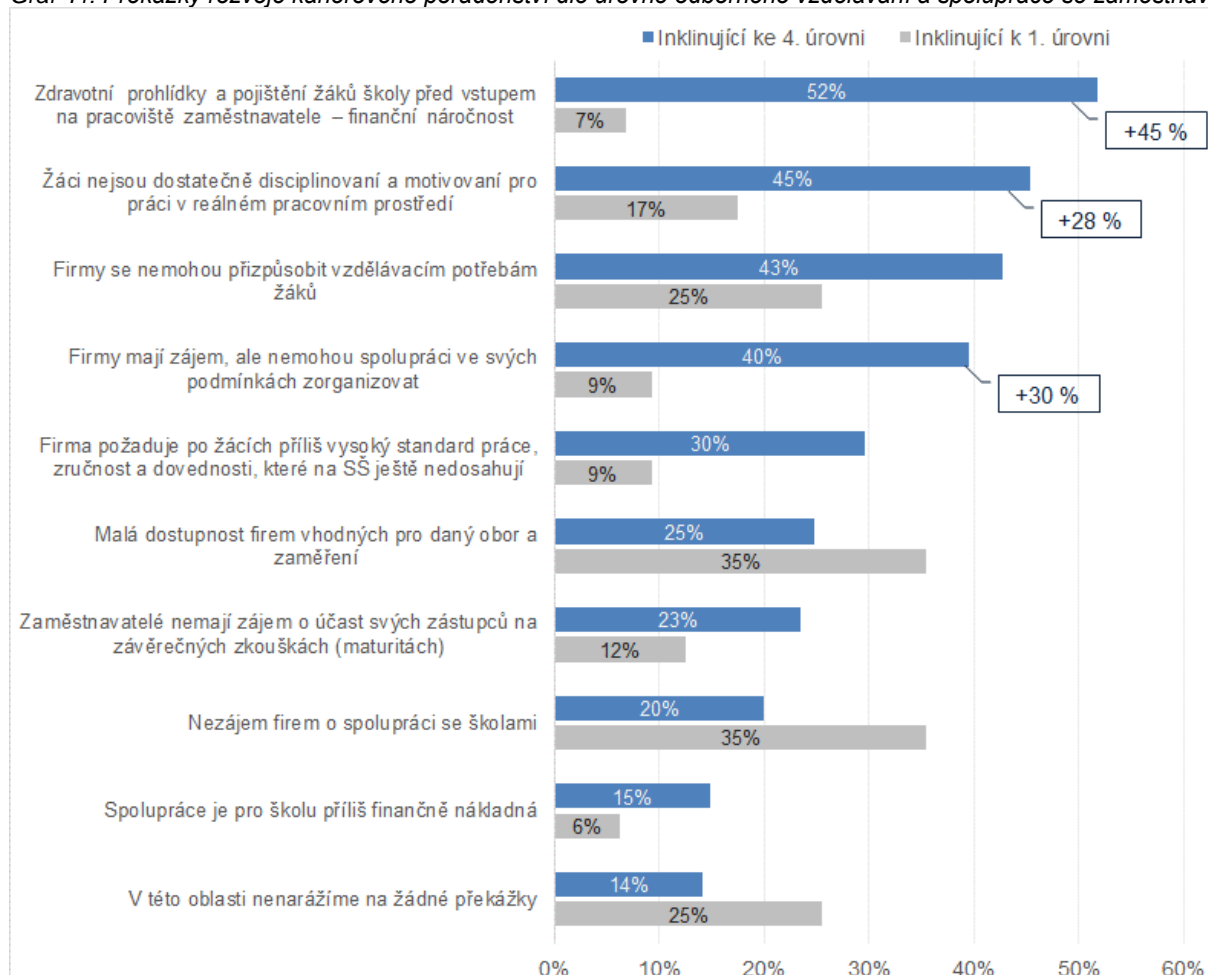
6.3.4 Překážky rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně škol

Na většinu překážek v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli naráží častěji školy inklinující ke 4. úrovni odborného vzdělávání. To může být způsobeno tím, že se častěji o odborné vzdělávání a spolupráci se zaměstnavateli snaží, čímž vzniká větší prostor pro případné překážky v realizaci. Čtvrtina škol inklinujících k 1. úrovni uvedla, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky, totéž uvedlo jen 14 % škol spadajících do 4. úrovně.

Nejčastější překážkou pro školy, které inklinují ke 4. úrovni, je *finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele* (52 %), s tímto problémem se potýká jen 7 % škol inklinujících k 1. úrovni. Alespoň 40 % škol inklinujících ke 4. úrovni uvádělo také *nedostatečně disciplinované a motivované žáky pro práci v reálném prostředí* (45 %), *firmy, které se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků* (43 %) a *firmy, které mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zrealizovat* (40 %). U těchto překážek nastávají zároveň nejvyšší rozdíly mezi podíly porovnávaných skupin škol, které se s těmito překážkami setkávají.

Školy inklinující k 1. úrovni častěji než školy 4. úrovně uváděly *malou dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření* (35 %) a *nezájem firem o spolupráci se školami* (35 %).

Graf 41: Překážky rozvoje kariérového poradenství dle úrovně odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

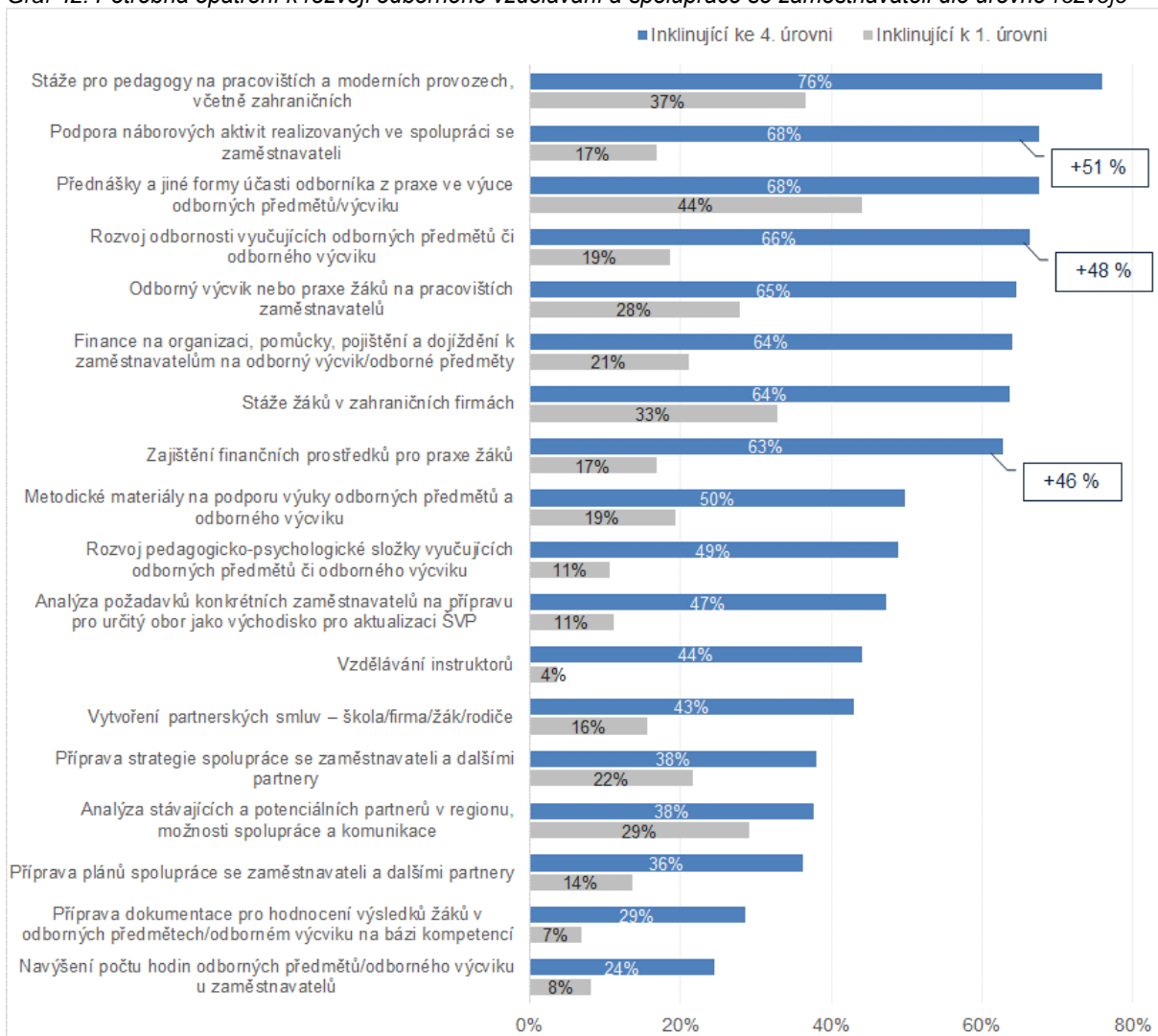

6.3.5 Opatření pro rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

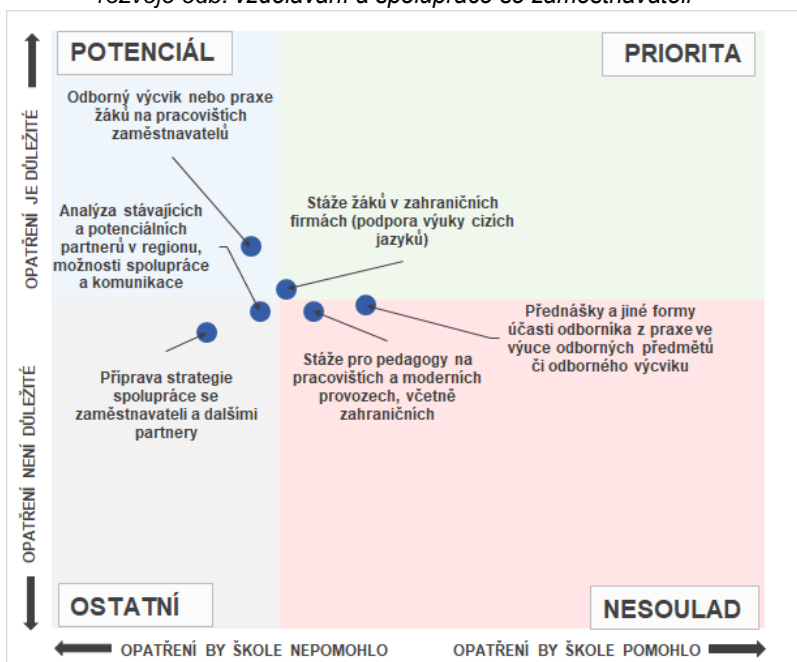
Pro jednotlivá opatření se častěji vyjadřovaly školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli. Nejvyšší podíl škol z této skupiny by uvítal *stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech* (76 %). Nejvyšší podíl škol inklinujících k 1. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli se vyjádřil *pro přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů* (44 %). Toto opatření je třetí nejčastěji žádané opatření i školami ze 4. úrovně (68 %). Stejný podíl těchto škol stojí také o *podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli* (68 %).

Nejvyšší rozdíly mezi porovnávanými skupinami škol nalezneme u potřebnosti o *podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli* (68 % škol ze 4. úrovně a 17 % škol z 1. úrovně), *rozvoje odbornosti vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku* (66 % škol ze čtvrté úrovně a 19 % škol z 1. úrovně) a *u zajištění finančních prostředků pro praxe žáků* (63 % škol ze 4. úrovně a 17 % škol z 1. úrovně).

Graf 42: Potřebná opatření k rozvoji odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli dle úrovně rozvoje

Graf 43: Nejčastěji potřebná opatření a jejich důležitost škol inklinujících k 1. úrovni rozvoje odb. vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Pro školy, které v rámci odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli inklinují spíše k 1. úrovni, jsou prioritním opatřením **stáže žáků v zahraničních firmách** (33 %). Nejedná se o nejčastěji potřebné opatření, ale je považováno za velmi důležité.

Častěji než předchozí opatření školy zmiňovaly **přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce** (44 %) a **stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech** (37 %). Tato opatření jsou však považována za méně důležitá, proto se ocitají v tzv. nesouladu.

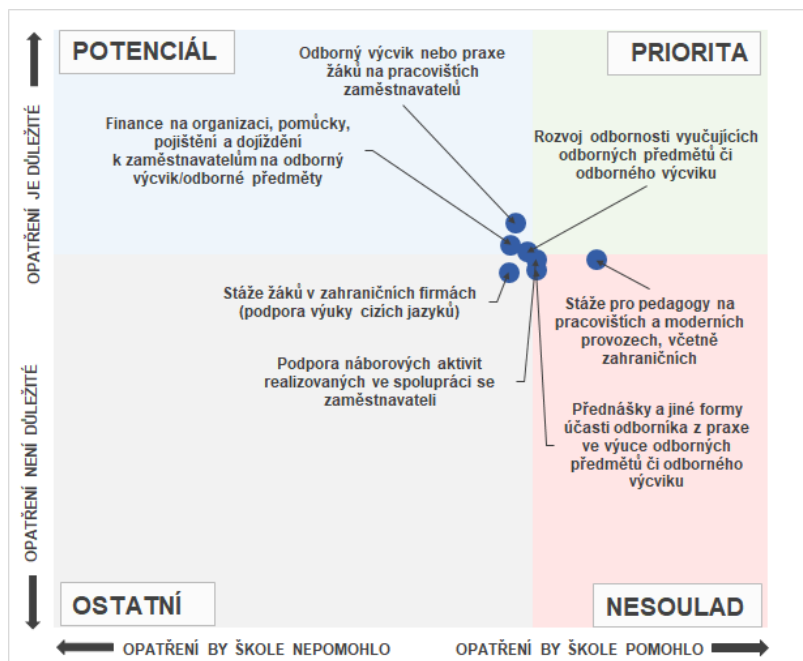
Za opatření s potenciálem lze považovat **odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů**

(28 % škol). Toto opatření si sice žádá zhruba čtvrtina škol (28 %), je však z uvedených opatření považováno za nejdůležitější.

Ostatní porovnávaná opatření jsou požadována méně často nebo jsou považována za méně důležitá.

Pro školy inklinující ke 4. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli je prioritou *rozvoj odbornosti vyučujících odborných předmětů či výcviku* (66 %). Jedná se o čtvrté nejžádanější opatření, které je zároveň považováno za důležité. Toto opatření se u škol inklinujících k 1. úrovni nevyskytuje mezi nejčastěji potřebnými opatřeními.

Graf 44: Nejčastěji potřebná opatření a jejich důležitost škol inklinujících ke 4. úrovni rozvoje odb. vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Stáže pro pedagogy na pracovištích (76 %) a přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (68 %) představují pro tuto skupinu škol, obdobně jako pro školy inklinující k 1. úrovni, nesoulad. Nesoulad představuje také podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (68 %). Opatření v nesouladu jsou ta, která jsou žádána, a zároveň jsou považována za méně důležitá.

Odborný výcvik a praxe žáků na pracovištích (65 %) a finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění (64 %) představují pro školy opatření s potenciálem. Tato opatření jsou z uvedených opatření považována za nejdůležitější. U škol inklinujících k 1. úrovni je odborný výcvik nebo

praxe žáků na pracovištích také opatření s potenciálem. Finance na organizaci, pomůcky a další se však u škol první úrovně nezařadily do nejžádanějších opatření.

Stáže žáků v zahraničních firmách (64 %) jsou pro školy, které inklinují ke 4. úrovni, z uvedených opatření nejméně důležité. Zatímco pro školy, které inklinují k 1. úrovni odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli, představují prioritní opatření.

Závěr

Sekundární analýza dat projektu P-KAP byla provedena za účelem detailnější analýzy realizace a rozvoje kariérového poradenství a rozvoje odborného vzdělávání a potřeb škol s nimi spojených. Zaměřena byla především na rozdíly mezi jednotlivými typy středních škol (střední odborná učiliště, střední odborné školy, gymnázia a vyšší odborné školy), mezi čistým typem škol, tedy školami, které nabízejí jeden typ vzdělání, a celým vzorkem, ve kterém jsou obsažené také školy kombinované, na nichž lze získat více typů vzdělání. Dále nás zajímalo, jaké rozdíly lze najít mezi školami, které inklinují spíše ke 4. (nejvyšší) úrovni, či naopak k 1. (základní) úrovni rozvoje kariérového poradenství či odborného vzdělávání.

Kariérové poradenství sice není většinou škol považováno za nejdůležitější oblast rozvoje škol, jeho realizace a rozvoj však vykazují pokročilé tendence. Současný stav realizace a rozvoje kariérového poradenství je takový, že školy častěji vykazují činnosti z nejvyšší úrovně rozvoje než činnosti ze základní úrovně. Zároveň lze u činností z nejvyšší úrovně předpokládat nejvyšší nárůsty v podílu škol, které se těmito činnostmi budou zabývat i v budoucnu. Nárůsty aktivit z nejvyšší úrovně lze předpokládat v celém vzorku škol, ve vzorku čistých typů škol a také na školách, které inklinují spíše k 1. úrovni či ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství.

Mezi nejčastěji realizovanými aktivitami v rámci kariérového poradenství nenastávají rozdíly mezi čistým typem škol a celým vzorkem škol. Pro obě skupiny škol platí, že devět škol z *deseti organizuje exkurze, besedy a podobné aktivity pro kariérovou orientaci žáků* a osm škol z *deseti poskytuje individuální kariérové poradenství pro žáky*. Rozdíly mezi celým vzorkem a čistým vzorkem se objevují u méně častých aktivit. Část rozdílů v realizaci jednotlivých činností v rámci celého vzorku nebo mezi čistými typy škol lze vysvětlit tím, že se daná činnost takřka nebo vůbec nevztahuje k danému typu školy (typicky jde o gymnázia nebo o vyšší odborné školy).

Tento předpoklad můžeme uplatnit také při pohledu na oblast prevence a intervence předčasných odchodů, kdy se nejvíce rozdílů v četnostech realizovaných aktivit mezi celým vzorkem a čistými typy škol nachází u VOŠ. Nejvyšší rozdíly vyplývají z toho, že žáci VOŠ jsou již plnoletí, a školy tak například nemusí budovat *systém informování rodičů o absencích nebo o špatném prospěchu žáků*.

Z pohledu rozvinutosti kariérového poradenství lze konstatovat, že školy, které inklinují spíše ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství, realizují všechny aktivity častěji než školy inklinující k 1. úrovni. Naopak na bariéry narážejí mírně častěji školy inklinující k 1. úrovni rozvoje kariérového poradenství. To, že školy inklinují k 1., tedy základní úrovni kariérového poradenství, může být ovlivněno právě tím, že jim jsou do cesty pro vyšší rozvoj kariérového poradenství stavěny různé překážky. Tyto školy, častěji než školy inklinující ke 4. úrovni, uvádějí absenci kariérového poradce, který je pro rozvoj kariérového poradenství na škole podstatný. U škol, jež inklinují ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství, častěji nastávají bariéry v podobě časového vytížení či nedostatečného vzdělání kariérového poradce.

Jednou z otázek, která se v diskuzi o stavu rozvoje kariérového poradenství na školách objevuje, je také potenciální souvislost mezi lokalitou, v níž škola působí, a pozorností, kterou škola věnuje rozvoji kariérového poradenství. Pro ujasnění si odpovědi na tuto otázku byl využit index sociálního vyloučení pro obce s rozšířenou působností (dále ORP), který byl vyvinut agenturou pro sociální začleňování. Pomocí indexu jsme definovali dvě skupiny ORP, do první skupiny spadají lokality, které jsou sociálním vyloučením ohrožené méně (ORP s rizikem sociálního vyloučení), a druhá skupina zahrnuje lokality, které jsou sociálním vyloučením ohrožené více (ORP ohrožené sociálním vyloučením).

V ORP ohrožených sociálním vyloučením je kariérové poradenství školami častěji považováno za nejdůležitější oblast rozvoje a školy zde také častěji inklinují ke 4. úrovni rozvoje kariérového poradenství. Na těchto školách jsou mírně vyšší podíly aktivit, jež *systematicky sledují předčasné odchody žáků a s výsledky cíleně pracují a oblast kariérového poradenství je koordinována pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny odpovídající podmínky* než na školách v ORP s rizikem sociálního vyloučení.

Rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli je důležitou prioritou pro polovinu škol ve vzorku, toto číslo dokonce vzroste až ke třem čtvrtinám, pokud opomeneme gymnázia. V této oblasti jsou nejčastěji realizovány aktivity spadající do nejvyšší úrovně. Nejnižší podíly škol realizují aktivity z 1. úrovně, ve které podpora odborného vzdělávání či spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené míře. Navýšení četností realizovaných aktivit lze předpokládat především u aktivit ze 4. úrovně. U aktivit z nižších úrovní jsou předpokládány posuny mnohem nižší.

Hlavní rozdíl mezi školami inklinujícími k 1. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli a školami inklinujícími ke 4. úrovni spočívá v tom, že v prvním případě *nastává spolupráce*

pouze při iniciativě firem, ale není dlouhodobá a neovlivňuje strategii školy. V druhém případě škola disponuje konkrétním pracovníkem, který se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery a vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxi, a společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Školy s vyšší úrovní rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli rovněž mnohem častěji uvádějí, že zaměstnavatelé podporují školy a vybrané žáky finančně, než je tomu u škol inklinujících k 1. úrovni rozvoje. Z hlediska rozvoje školy inklinující k 1. úrovni rozvoje míří především k větší nabídce stáží pro učitele, zapojování odborníků do výuky a vyčlenění konkrétního pracovníka, který se bude starat o budování vztahů se zaměstnavateli. Školy inklinující ke 4. úrovni chtějí spíše zpracovat strategii spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery.

Rozdíly v realizaci, identifikaci bariér i opatření pro rozvoj odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli mezi školami s rozdílnou úrovní rozvoje do značné míry souvisejí s vysokým zastoupením gymnázií ve skupině méně rozvinuté, pro které tato oblast není prioritou. Školy inklinující ke 4. úrovni rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli takřka všechny realizují odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů, zapojují odborníky do výuky a většina rovněž realizuje ve spolupráci se zaměstnavateli nábor žáků a stáže pro pedagogy na pracovištích. Tyto školy rovněž referují častěji o různých překážkách rozvoje a opatřeních pro podporu rozvoje.

Sekundární analýza přináší detailní pohled na stav, realizaci a rozvoj kariérového poradenství na středních a vyšších odborných školách. Jakkoliv celkově ve stavu a realizaci kariérového poradenství napříč školami nejsou velké rozdíly, při analýze na čisté typy škol lze zaznamenat dílčí vyšší rozdíly. Některé jsou způsobeny pouze volbou indikátorů, které mohou být pro konkrétní typ školy v podstatě irelevantní, jiné však mohou znamenat reálnou potřebu opatření, která danému typu školy nyní chybí⁵. Celkově nízká je aktivita škol v oblasti kompenzačních opatření v rámci intervencí vůči předčasným odchodům žáků ze škol.

V rámci analýzy rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stojí za pozornost, že bariérou v této oblasti není z pohledu škol malá dostupnost firem nebo jejich nezájem, ale spíše skutečnosti, které se týkají motivace žáků a jejich disciplinovanosti nebo limitů firem v možnostech přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků. Jde o pole, které lze jak na straně škol, tak na straně firem postupně rozvíjet a komunikovat. V oblasti opatření k rozvoji pak stojí za pozornost zájem o stáže pedagogů a tím o jejich profesní rozvoj.

⁵ Např. vytvoření pozice samostatného kariérového poradce, kterou zmiňuje 75 % čistých typů gymnázií. Méně často vytvořený systém informování rodičů o špatném prospěchu žáků nebo absenci (rozdíl oproti celému vzorku 38 %), méně častá realizace speciálně zaměřených výchovných komisí (rozdíl oproti celému vzorku 22 %) nebo existence interního systému pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem (rozdíl oproti celému vzorku 21 %) u čistých typů SOU.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profí test nebo videoukázky různých profesí. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro žáky se studijními problémy.

KAM NA ŠKOLU
obory, školy a profese

**ABSOLVENTI ŠKOL
A TRH PRÁCE**

BEZ BARIÉR
až na trh práce

JAK NA TO
rady a doporučení

Vybrali jsme pro

žáky ZŠ a jejich rodiče

žáky a absolventy SŠ

pedagogy a poradce

státní správu a zaměstnavatele

*Informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným či kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

VÝZNAMNÉ MOŽNOSTI SYSTÉMU:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **videoukázky** – představují práci v různých profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **absolventi škol a trh práce** – informace o přechodu a uplatnění absolventů na trhu práce, vhodné pro kariérové rozhodování, v zestručněné formě dynamických a statických stránek a také ve formě publikací ke stažení,
- **regionální statistiky** – vybrané základní údaje o počtech nově přijatých žáků a absolventů škol, struktuře zaměstnanosti a nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol,
- **bez bariér až na trh práce** – sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní pedagogický institut České republiky.

Vydal Národní pedagogický institut České republiky,

Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2023

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky

najdete na www.npi.cz